

Mötesbok: Individ- och familjenämnden (2026-04-22)

Individ- och familjenämnden

Datum: 2026-04-22

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Kommentar:

Dagordning

Tid: Onsdagen den 22 april kl. 08.30

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum (KS)

Upprop

Allmänna ärenden

62/26 Godkännande av dagordning och frågan om anmälan av jäv	4
63/26 Ekonomirapport mars	5
64/26 Taxor och avgifter	19
65/26 Personliga ombud i Umeåregionen 2026	22
66/26 Arbetsprocessen för tillhandahållande av kontaktperson och ledsagare	66
67/26 Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden 2025	67
68/26 Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden 2025	78
69/26 Återkoppling från samverkan med sociala föreningar	88
70/26 Överenskommelser med personal om avslut av anställning	89
71/26 Återkoppling kurser och konferenser	92
72/26 Övriga frågor	93
73/26 Tillämpningsanvisningar - Flexibel hemtjänst med ram	94

Ärenden under handläggning (ej offentliga)

74/26 Socialdirektören informerar 2026	108
75/26 Anmälan av delegerade beslut/anmälningsärenden individ- och familjenämnden 2026	109

Sekretessärenden

76/26 Konsulentstödda familjehem	199
77/26 Utfärda fullmakt samt avge yttrande	203
78/26 Anmälan av ordförande beslut	204
79/26 Beslut enligt Föräldrabalken	205
80/26 Beslut enligt Föräldrabalken	206
81/26 Beslut enligt Föräldrabalken	207
82/26 Beslut enligt Föräldrabalken	208
83/26 Beslut enligt Föräldrabalken	209
84/26 Beslut enligt Föräldrabalken	210
85/26 Beslut enligt Föräldrabalken	211

86/26 Beslut enligt Föräldrabalken	212
87/26 Beslut enligt Föräldrabalken	213
88/26 Beslut enligt Föräldrabalken	214
89/26 Upphandling LOU hemtjänst	215

Tjänsteskrivelse

2026-04-09

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2026/00048

Godkännande av dagordning och frågan om anmälan av jäv

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner dagordningen för dagens sammanträde.

Individ- och familjenämnden noterar att jäv föreligger för

Ärendebeskrivning

Fastställande av föredragningslista för individ- och familjenämnden sammanträde den 22 april 2026 och fråga om jäv. En ledamot eller en ersättare som är jävig får inte delta i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs.

Beslutsunderlag

Kallelse/föredragningslista 2026-04-22

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Rose-Marie Bäckström
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-04-11

Individ- och familjenämnden

Diarienumr: IFN-2026/00003

**Ekonomirapport mars individ- och familjenämnden
2026****Förslag till beslut**

Individ- och familjenämnden godkänner ekonomirapporten.

Ärendebeskrivning**Sammanfattning**

Individ- och familjenämndens resultat för perioden (-4,1 mnkr) förklaras av funktionshinderomsorg (+2,6 mnkr), gemensamma kostnader (+1,2 mnkr), ensamkommande barn (-1,1 mnkr), försörjningsstöd (-0,3 mnkr) samt individ- och familjeomsorg (-6,7 mnkr). Individ- och familjenämndens nettokostnader (469 mnkr) har ökat med 5,3 % (24 mnkr) i jämförelse med 2025. För att ha en budget i balans kunde nettokostnaderna öka med 4,3% (19 mnkr) vilket innebär en negativ budgetavvikelse om -4,1 mnkr

Gemensamma kostnader och affärsverksamhet

Individ- och familjenämndens gemensamma kostnader uppvisar ett överskott på grund mindre personalkostnader än budgeterat samt kostnader som förväntas komma under året som ej fakturerats ännu för helårslicenser

Under året har viten utdömts med 27 tkr för kontaktperson och 192 tkr för ledsagning.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen beror resultatet (+2,8 mnkr) på flertalet verksamheter och generellt sett handlar det fortsatt om påverkan på verksamhetsområdet i form av minskning av timmar utförda inom hemtjänsten jämfört med budgeterat samt högre kostnader för LSS-boenden.

De HVB placeringar som kostnadsförs mot FO uppvisar en budget i balans. Boendestöd och hemtjänst uppvisar ett kombinerat överskott om sammanlagt 8,7 mnkr. Volymerna inom boendestöd har fortsatt öka under året och är nu uppe i 461 individer i mars 2026 jämfört med 198 i januari 2025.

De verksamheter som har störst effekt är hemtjänsten och övriga insatser LSS.

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2026/00003

- Hemtjänst +6,8 mnkr. Överskottet inom hemtjänsten fortsätter öka i takt med att volymerna minskar och ett stort överskott inom hemtjänstområdet prognostiseras i takt med att volymerna fortsätter migrera från hemtjänstinsatser till boendestöd.
- Boendestöd +1,9 mnkr. Boendestödets överskott växer med +0,6 mnkr mellan februari och mars trots att volymerna fortsätter öka.
- Övriga insatser LSS +2,1 mnkr. Nämnden fortsätter ha låga kostnader för ledsagare och kontaktpersoner men emottar mindre viten.
- LSS-boende -12,3 mnkr. LSS-boende fortsätter vara en ekonomisk utmaning för nämnden där även fast extra resurser tillskjutits så uppvisas ett underskott. Den interna verkställigheten belastas med -4,9 mnkr i kostnader på grund av semesterlöneskuldens beräkning. Denna kostnad försökte kompenseras i budget men på grund av den nya beräkningen är kostnaderna större än compensation. Dessa kostnader kommer fortsätta under våren och vända uppåt efter sommaren.
- Personlig assistans LSS och SFB. 4,1 mnkr. Den kraftiga vändningen beror på de årsperiodiseringar som genomförs utifrån relationen mellan nämnden och Försäkringskassan.

Individ- och familjeomsorg

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen (-6,7 mnkr) beror dels på barn- och ungdomsvården (-12,1 mnkr) där behov av konsultstödda familjehem och av extern institutionsvård är fortsatt större än budget med extern institutionsvård som fortsätter se prisökningar även om verksamheten lyckats minska antalet dygn och individer. En mindre ökning av dygns syns jämfört med samma period 2025 men dygnen fortsätter ligga på en lägre nivå än 2024. Den ökning av dygn som ses i början på året analyseras för att se vad den snabba ökningen sedan november 2025 beror på. Dygnspriserna för placeringar fortsätter vara på en hög nivå och den kostnadsnivå nämnden ligger på nu i dygnspriser för placeringar har stabiliserat sig på denna nivå till stor del på grund av de mer komplexa behov nämnden ser hos individer.

Inom vuxna missbruksvården är det ett underskott på (-3,2 mnkr) där nämnden ser att öppna insatser i Umeå ökat och många av dessa insatser riktar sig mot tidigare kända individer som blivit äldre. Verksamheten ser att det är fler individer inom lokala verksamheter och placeringar som är billigare i snittygnspris men volymerna är höga samt budgeten för denna verksamhetsgren låg vilket bidrar till underskottet. Verksamheten har flera

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2026/00003

lokala verksamheter i planerings och uppstartsstadiet vilka förväntas minska kostnaderna på sikt när dessa kommer på plats med lokaler och uppstart.

Överskottet under administration/ledning/utredning (+8,3 mkr) beror till övervägande del på pengar från UVTS som budgeterats centralt under IFO området men använts inom verksamheten inom olika aktiviteter vilket redovisas separat i återredovisningen till UVTS.

Ensamkommande barn

Underskottet inom verksamheten för ensamkommande barn (-1,1 mkr) beror till stor del på kostnader för placeringar av ensamkommande barn. Färre kommuner har skrivit avtal inför 2026 vilket kommer innebära mindre intäkter för nämnden.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet resultat för perioden är (-0,3 mkr). Mängden hushåll inom försörjningsstöd har under mars ökat till 853. Det utbetalade beloppet har under mars månad ökat från 7,6 mkr till 8,0 mkr.

Analys

Nämnden såg under andra halvan av 2025 en förbättring av resultatet och tendenser till fortsatta förbättringar av resultatet syns.

Den ekonomiska prognosen för helåret 2026 ser en utmanande bild uppvisa sig där placeringsdygnet jämfört med samma period 2025 ligger 31% högre. De höga dygnskostnaderna gör att prognosen sätts till -10 mkr totalt.

Prognosen bygger på att dygnet stabiliserat sig på denna nivå samt att FO områdets kostnader inom verkställigheten förbättrar sig som tidigare år uppvisat.

Risken för viten inom FO området kvarligger och kan påverka prognosen negativt utifrån.

Beslutsunderlag

Ekonomirapport mars 2026

Beredningsansvarig

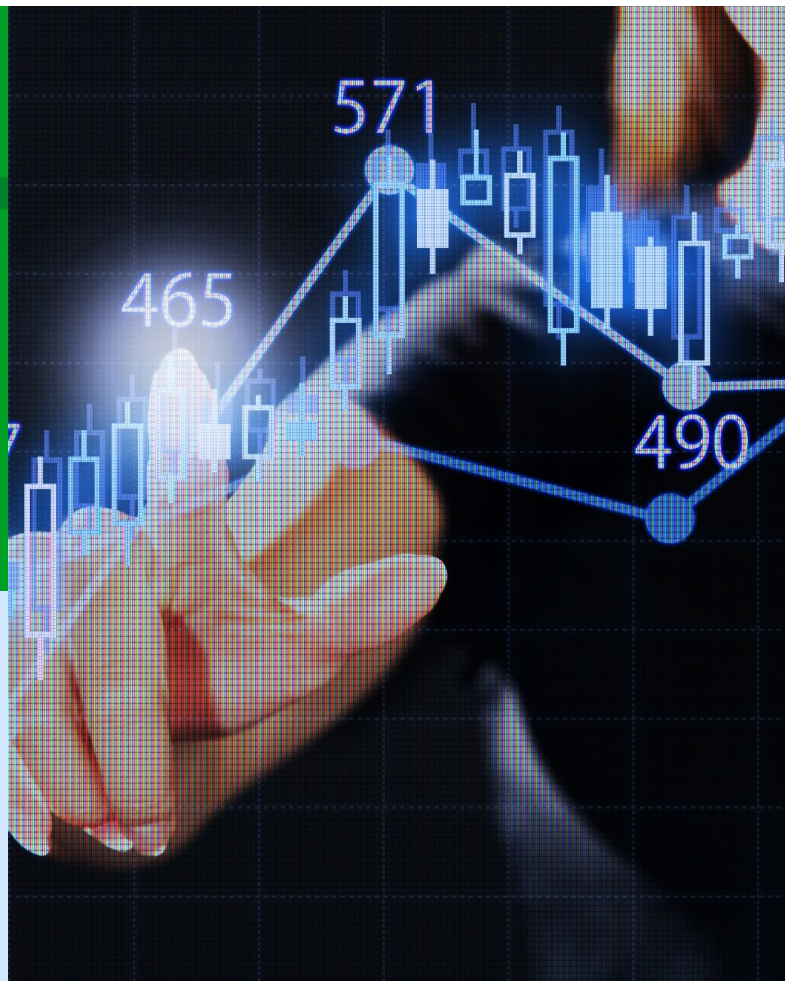
Simon Blomberg, ekonomichef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Simon Blomberg
Ekonomichef

Ekonomisk utveckling 2026

Individ- och familjenämnden

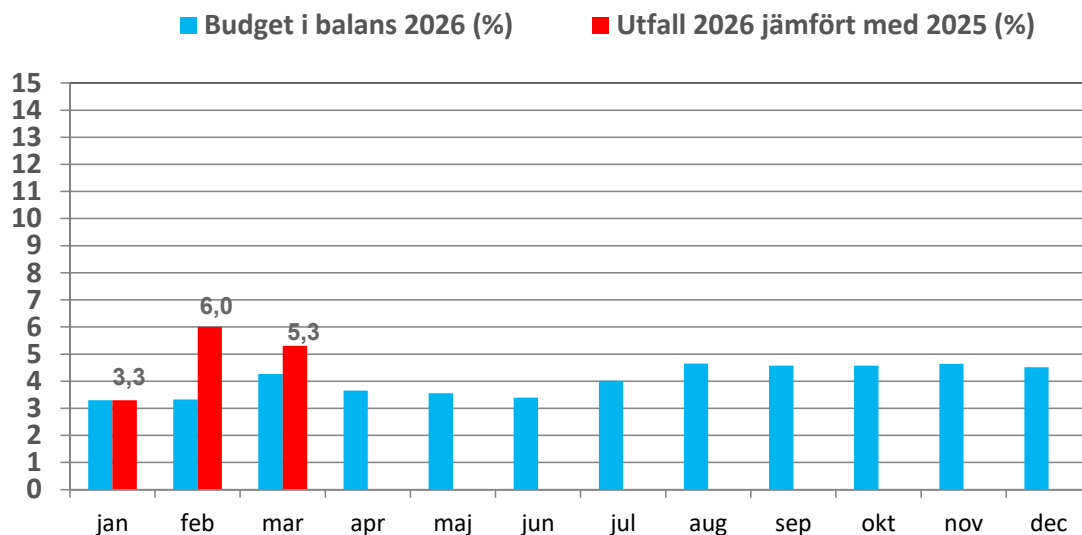

Verksamhetens nettokostnadsutveckling 2026 (ack)

Individ- och familjenämnd

Akkumulerad nettokostnadsökning för perioden uppgår till 5,3%

För en budget i balans kunde nettokostnaden ökat med 4,27%

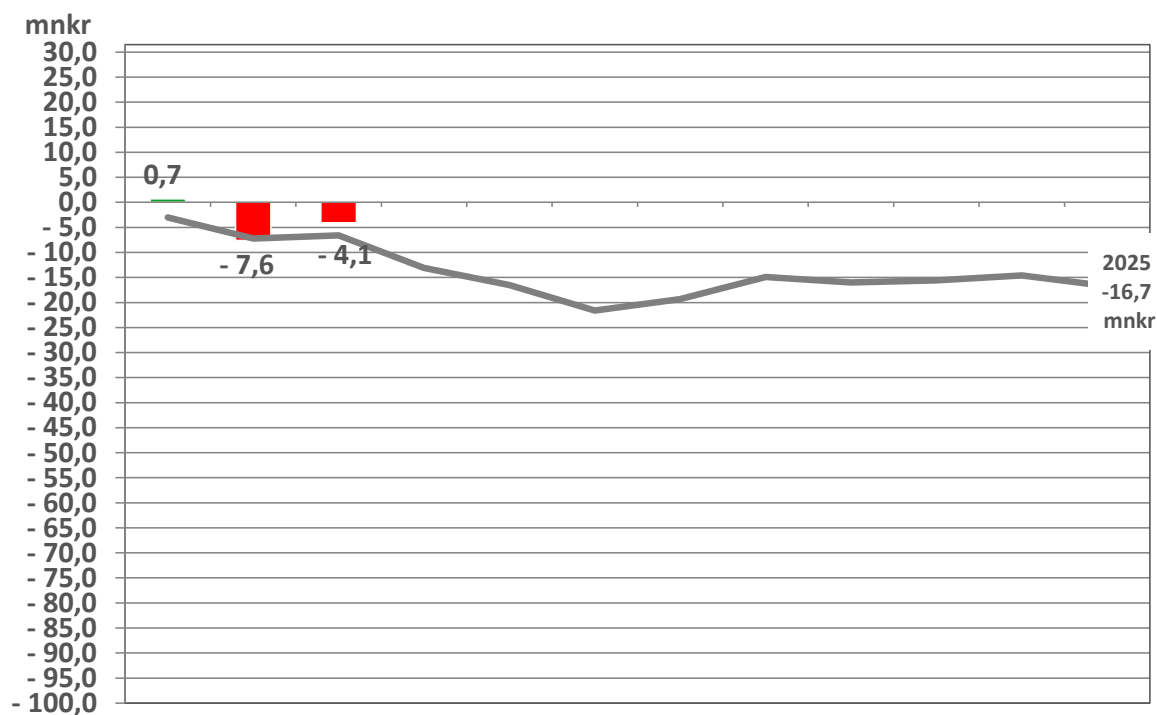
Akkumulerade värden	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Budget 2026 (mnkr)	-155	-310	-464	-624	-785	-946	-1 087	-1 237	-1 395	-1 555	-1 713	-1 872
Utfall 2025 (mnkr)	-150	-300	-445	-602	-758	-915	-1 045	-1 182	-1 334	-1 487	-1 637	-1 791
Budget i balans 2026 (%)	3,33	3,33%	4,27%	3,65%	3,56%	3,39%	4,02%	4,65%	4,57%	4,57%	4,64%	4,52%
Utfall 2026 (mnkr)	-155	-318	-469									
Utfall 2026 jämfört med 2025 (%)	3,3%	6,0%	5,3%									
Utfall 2025 jämfört med 2024 (%)	4,1	5,2%	3,5%	2,2%	1,7%	3,8%	3,9%	3,5%	3,5%	3,2%	3,1%	3,1%

Verksamhetens nettokostnader: verksamhetens intäkter och kostnader samt avskrivningar

Ackumulerad budgetavvikelse 2026

Individ- och familjenämnden

Årets budgetavvikelse (-4,1 mnkr) innebär en förbättring med +2,5 mnkr i jämförelse med samma period 2025 (-6,6 mnkr).

Månadsavvikelse (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2026	0,7	-7,6	-4,1									
2025	-3,0	-7,2	-6,6	-13,1	-16,5	-21,6	-19,3	-14,9	-16,0	-15,6	-14,6	-16,7
2024	-3,4	-4,3	-9,9	-23,4	-34,5	-25,6	-21,4	-22,9	-28,8	-36,0	-40,7	-48,1

Budgetavvikelse verksamhet 2026

Ack budgetavvikelse (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Prognos
1. Funktionshinderomsorg	3,1	-4,1	2,6										7,5
2. Individ och familjeomsorg	-2,9	-4,2	-6,7										-25
3. Försörjningsstöd	0,1	0,3	-0,3										1
4. Gemensamma kostnader	0,8	0,9	1,2										8
Ack budgetavvikelse 2026 exkl EKB	1,1	-7,1	-3,1										-16
Ack budgetavvikelse 2025 exkl EKB	-2,7	-6,7	-6,0	-12,6	-15,2	-20,2	-17,6	-13,5	-14,0	-13,4	-12,1	-13,8	
5. Ensamkommande barn	-0,4	-0,5	-1,1										-1,5
Ack budgetavvikelse 2026 inkl EKB	0,7	-7,6	-4,1										-10
Ack budgetavvikelse 2025 inkl EKB	-3,0	-7,2	-6,6	-13,1	-16,4	-21,6	-19,3	-14,9	-16	-15,6	-14,6	-16,7	

Budgetavvikelse Funktionshinderomsorg 2026 (ackumulerad)

Ackumulerat resultat (mnkr)	Jan	Feb	Mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1. Funktionshinderomsorg	3,1	-4,1	2,8									
- Daglig verksamhet LSS	-0,2	-0,1	-0,1									
- LSS-boende	-6,0	-10,7	-12,3									
Varav SoL	-0,1	0,0	-0,1									
Varav mynd	-2,9	-5,8	-7,8									
Varav verkställighet	-3,1	-5,0	-4,1									
Varav viten	0	0	-0,3									
- Hemtjänst i ordinärt boende	1,8	4,6	6,8									
- Boendestöd	1,0	1,3	1,9									
- Personlig assistans LSS	0,7	-0,7	0,8									
- Personlig assistans SFB	4,9	0,1	3,3									
- Övriga insatser LSS	0,7	1,4	2,1									
Ackumulerad budgetavvikelse 2026	3,1	-4,1	2,8									
Ackumulerad budgetavvikelse 2025	-3,1	0,0	2,7	0,1	-0,9	-2,3	0,3	0,5	1,0	2,4	4,9	6,4

Budgetavvikelse individ- och familjeomsorg 2026 (ackumulerad)

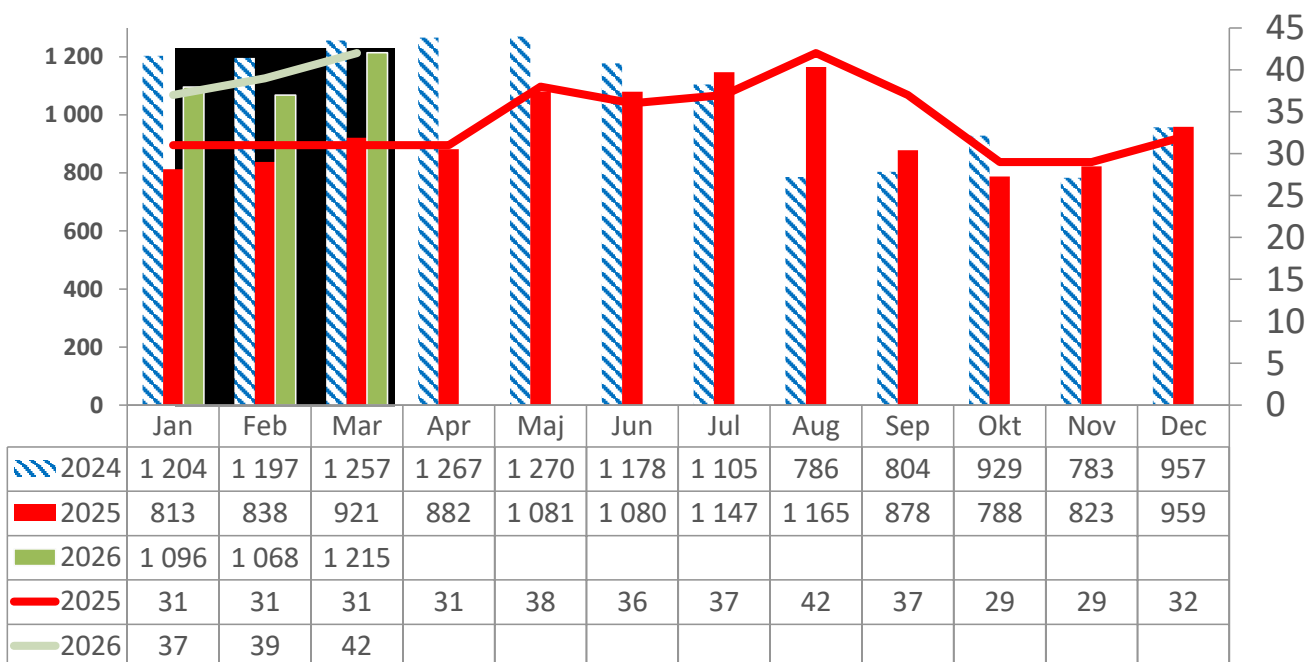
Ackumulerat resultat (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	Nov	dec
2. Individ och familjeomsorg	-2,9	-4,2	-6,7									
- Administration/ledning/utredning	2,5	5,4	8,3									
- Barn- och ungdomsvård	-4,0	-7,5	-12,1									
- Vuxna missbruksvård	-1,5	-2,3	-3,2									
- Öppen verksamhet ej bistånd	0,2	0,2	0,3									
Ackumulerad budgetavvikelse 2026	-2,9	-4,2	-6,7									
Ackumulerad budgetavvikelse 2025	-3,7	-6,3	-8,5	-12,9	-14,6	-18,5	-21,9	-24,1	-27,5	-31,5	-34,8	-37,6

Individ och familjenämnden – Uppföljning barnfattigdom 2019-2026

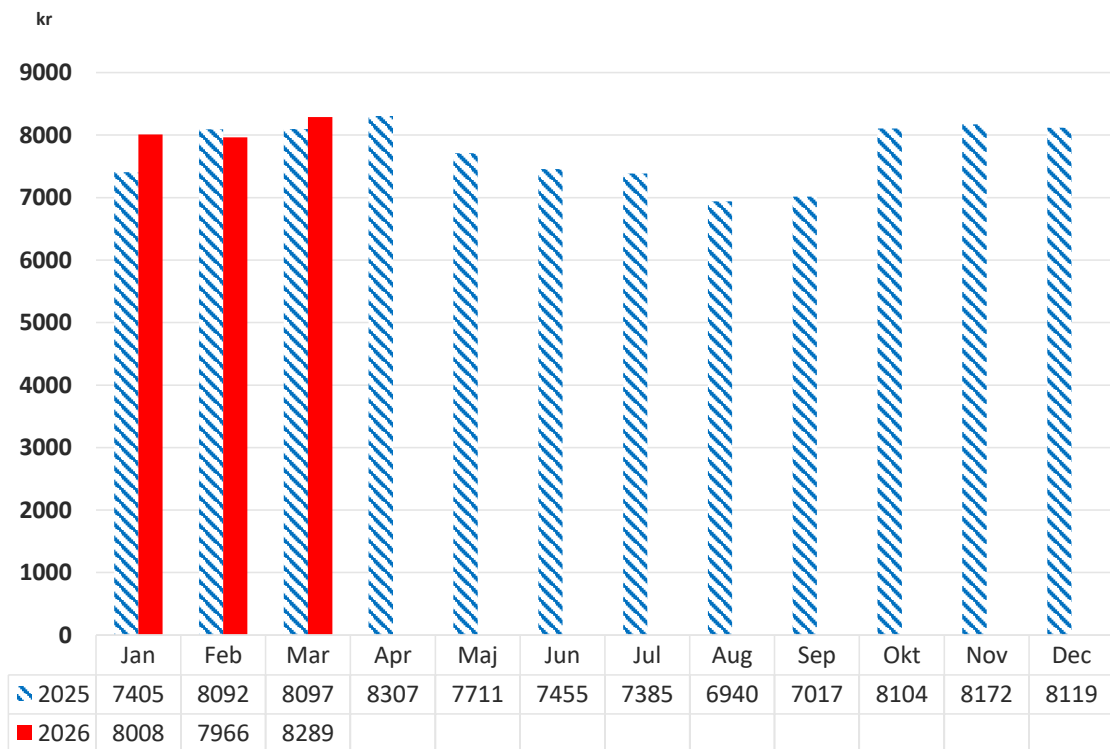
2018-2026	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Antal hushåll med barn	349	369	383	341	310	272	254	252
- varav ensamstående kvinnor	177	172	188	170	165	147	143	146
- varav ensamstående män	64	79	77	66	63	52	52	56
- varav sammanboende	108	118	118	105	82	73	59	50
Antal barn	648	687	648	578	490	404	407	380
- varav flickor	48,9%	48,8%	47,7%	50,7%	49,2%	50,7%	49,9%	50,3%
- varav pojkar	51,1%	51,2%	52,3%	49,3%	50,8%	49,3%	50,1%	49,7%
Förändring i antal barn	-78	39	-39	-70	-88	-86	3	-27
Förändring i %	-11,0%	6,0%	-6,0%	-11,0%	-15,0%	-18,0%	1,0%	-7,0%
Genomsnitt antal barn per hushåll	1,9	1,9	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	1,5

Antal dygn externt HVB

Antal dygn

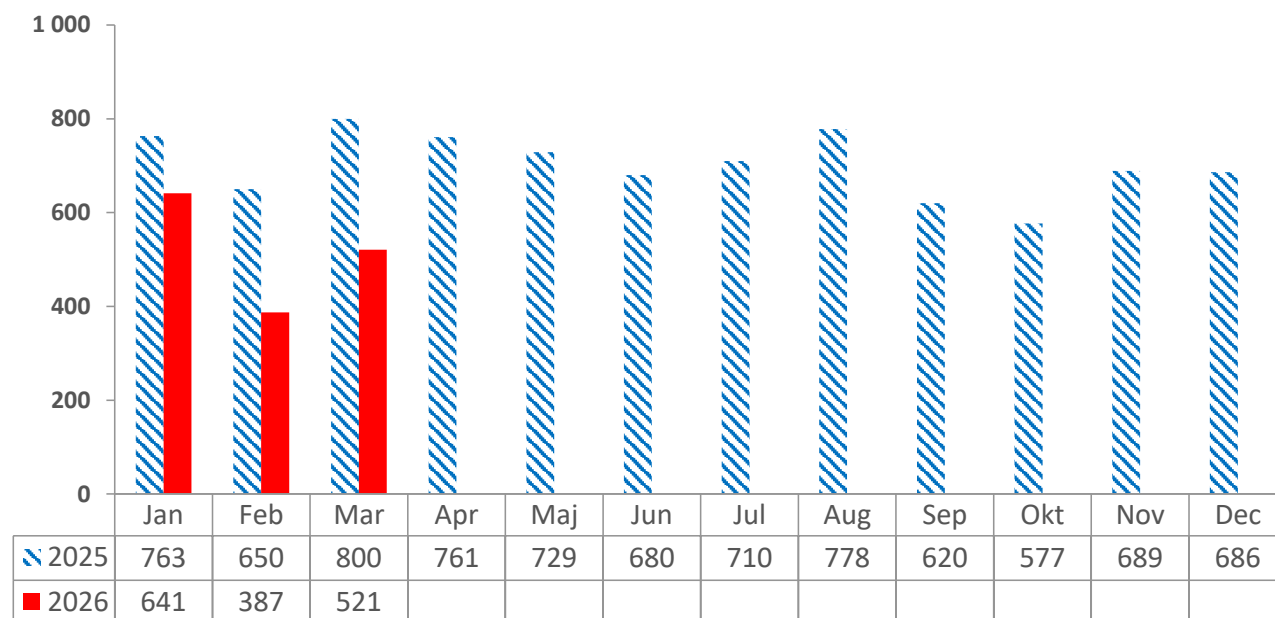

Snittkostnad/dygn HVB

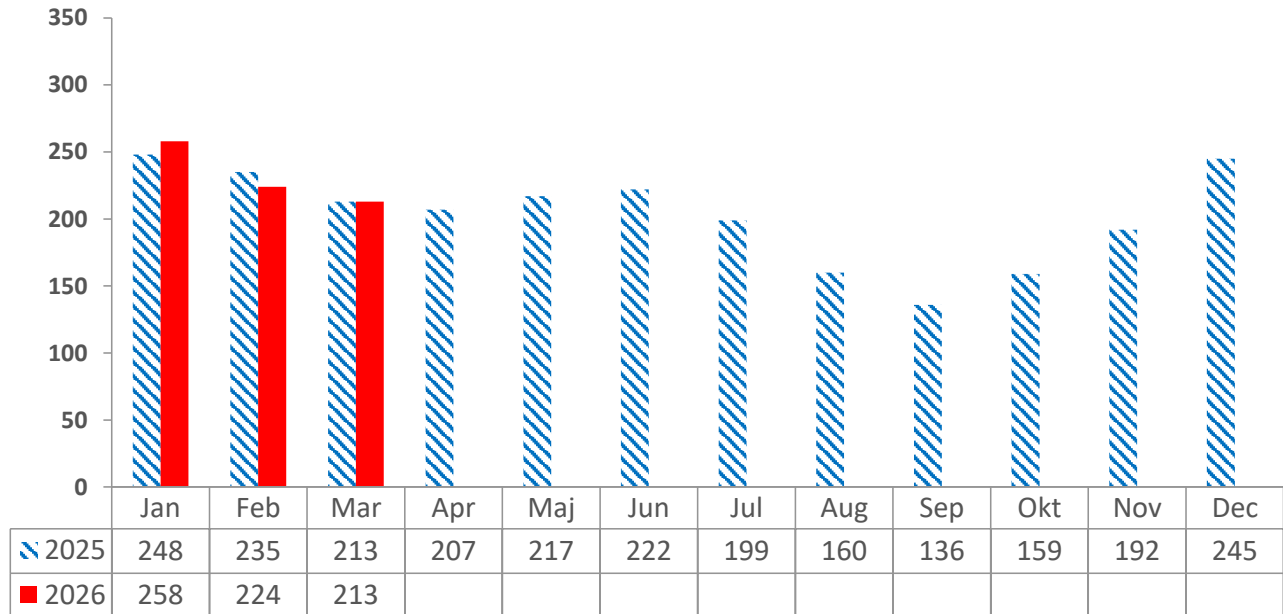
Antal dygn externt HVB (vuxna)

Antal dygn

Antal dygn SIS (vuxna)

Antal dygn

Tjänsteskrivelse

2026-03-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diarienum: IFN-2026/00005

Taxor och avgifter individ- och familjenämnden 2027-egenavgift vid placering

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta om en reviderad egenavgift för andra stöd- och hjälpinsatser enligt 32 kap 2 § första stycket socialtjänstlagen (SoL). Nuvarande egenavgift beslutades av kommunfullmäktige den 30 oktober 2017 § 243 (KS-2017/0073)

Egenavgiften föreslås höjas enligt 17 kap. 2 § socialtjänstförordningen (2025:468) och uppgår för närvarande till 130 kronor per dygn.

Avgiften föreslås gälla från 2027-01-01.

Ärendebeskrivning

En översyn av egenavgifter har skett av förvaltningen. Det har konstaterats att behov finns att likställa avgifterna mellan de interna stödboendena "Bryggan" och "Hera". Idag utgår det en egenavgift för de män som är placerade på Bryggan och för de kvinnor som har beviljats boende på Hera betalar själva, antingen via egen inkomst eller via försörjningsstöd, sin hyra och uppehälle. En förändring av ersättningarna behöver ske så att de jämföras mellan de båda boendena. Detta beslut gör det också möjligt för förvaltningen att ta ut avgifter vid framtida placeringar inom SoL-boendeformer när förvaltningens SoL-boenden är uppstartade.

Avgiften föreslås följa socialtjänstförordningens maxtaxa när den förändras.

Beredningsansvariga

Simon Blomberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Simon Blomberg
Ekonomichef

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag2026-04-08

---

§ 37

Diarienum: IFN-2026/00005

Taxor och avgifter individ- och familjenämnden 2027

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta om en reviderad egenavgift för andra stöd- och hjälpinsatser enligt 32 kap 2 § första stycket socialtjänstlagen (SoL). Nuvarande egenavgift beslutades av kommunfullmäktige den 30 oktober 2017 § 243 (KS-2017/0073)

Egenavgiften föreslås höjas enligt 17 kap. 2 § socialtjänstförordningen (2025:468) och uppgår för närvarande till 130 kronor per dygn.

Avgiften föreslås gälla från 2027-01-01.

Ärendebeskrivning

En översyn av egenavgifter har skett av förvaltningen. Det har konstaterats att behov finns att likställa avgifterna mellan de interna stödboendena "Bryggan" och "Hera". Idag utgår det en egenavgift för de män som är placerade på Bryggan och för de kvinnor som har beviljats boende på Hera betalar själva, antingen via egen inkomst eller via försörjningsstöd, sin hyra och uppehälle. En förändring av ersättningarna behöver ske så att de jämföras mellan de båda boendena. Detta beslut gör det också möjligt för förvaltningen att ta ut avgifter vid framtida placeringar inom SoL-boendeformer när förvaltningens SoL-boenden är uppstartade.

Avgiften föreslås följa socialtjänstförordningens maxtaxa när den förändras.

Arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2026-04-08

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beredningsansvarig

Simon Blomberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

KS Diarium

Tjänsteskrivelse

2026-04-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2026/00046

Personliga ombud i Umeåregionen 2026

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får en rapport från personliga ombudsverksamheten.

Beslutsunderlag

Personliga ombud i Umeåregionen årsrapport

Årsredovisning 2025

Lägesrapport för verksamhet med personliga ombud bidragsår 2024

Beredningsansvarig

Charlotte Edman, enhetschef

Beslutet ska skickas till

Charlotte Edman, enhetschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Charlotte Edman
Enhetschef

Personliga ombud i Umeåregionen 2026 -Årsrapport

Personliga ombud spelar en viktig roll i att säkerställa att personer med psykisk funktionsnedsättning får tillgång till det stöd och den service de har rätt till. Socialstyrelsens kartläggning från 2023 visar tydligt att det riktade statsbidraget till verksamheter med personliga ombud har varit avgörande för att målgruppen ska kunna påverka sin livssituation, undvika ekonomisk utsatthet och leva mer självständigt.

Ett viktigt och glädjande steg mot att personer med psykisk ohälsa ska få det bättre i samhället är att Regeringen i höstens budgetproposition beslutat att höja det riktade statsbidraget till verksamheter med personligt ombud med 83 miljoner kronor. Beslutet att öka statsbidraget visar tydligt att personliga ombud är en prioriterad verksamhet inom den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention, där målet är att stärka individens möjlighet att påverka sin livssituation och få tillgång till vård, stöd och service på lika villkor.

Vi har i Umeåregionen påbörjat ett arbete för att framöver på ett tydligare sätt kunna synliggöra hur samhällssystem påverkar våra klienter och var brister uppstår. Under 2026 väljer vi att i samverkan med andra PO-verksamheter belysa nedanstående frågeställningar, då dessa genomsyrar vad vi uppmärksammat under en längre tid.

Att arbeta som personligt ombud handlar mycket om samverkan och att bygga upp fungerande och hållbara nätverk kring den enskilde. När nätverket fungerar, ska vi avsluta vårt uppdrag och andra ska ta över. Men så blir det inte alltid. Myndigheternas regelverk och arbetssätt gynnar inte alltid klienten. Många av de som söker personliga ombud har redan flertalet kontakter i samhället, så som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården och kommunen. Men samhället har blivit alltmer komplext och det är ingen som har en helhetsbild runt den enskilde. Det är allt för många vattentäta skott mellan myndigheter, men även inom myndigheterna. Detta gör att vi blir den som har klientens helhetsbild och kan ha svårt att avsluta kontakten då vi ser att klienten inte får den hjälp som anses behövas.

När en myndighet hör av sig till oss eller hänvisar någon att söka till personliga ombud för att hon eller han ska få hjälp och stöd i myndighetskontakter, ställer vi oss frågan:

Vad i myndigheternas arbetssätt är det som gör att de internt inte kan bemöta och stötta klienten på den nivå som är nödvändig för att personen ska kunna ta till sig information eller fullfölja de krav som myndigheten ställer på dem?

På samma sätt kan handläggare inom socialtjänsten eller personal inom psykiatrin eller vuxenhabiliteringen uppmana en individ att ta kontakt med personliga ombud för att få hjälp med samordning av insatser. Och då ställer vi oss frågan:

Vad är det som gör att man inte använder sig av de kompetenser eller de resurser som finns inom den egna verksamheten eller är det så att myndighetens resurser inte är tillräckliga utifrån behovet?

Vi vill självklart inte hindra någon att söka sig till personliga ombud. Men när en person redan har ett professionellt nätverk runt sig, som dessutom har ett samordningsansvar, vad är det då som gör att ytterligare en profession behöver arbeta med individen; vad är det som saknas? Är det personliga ombuds arbetssätt, att vi har stor möjlighet till flexibilitet och tillgänglighet och har en god kunskap om målgruppen, som gör att vi lyckas? Eller är det så att andra aktörer i samhället har blivit allt för specialiserade, så att de som avviker från normen inte kan få den hjälp de behöver? Är det så att sättet samhället organiserar och styr sina verksamheter leder till ett utanförskap och drabbar de vi är till för att hjälpa? Och om det är så, vad är det i så fall för systemförändringar som krävs för att vår målgrupp ska få det bättre?

Vi menar inte att det aldrig fungerar, vi ser och möter inte alla personer med psykisk funktionsnedsättning som har behov av samhällets stöd, och som också får det. Men det felar tillräckligt ofta för att det ska bli ett problem. Och det är de personerna som söker sig eller blir hänvisade till oss för att få hjälp. Vi vill att det ska fungera för alla, oavsett om de har ett personligt ombud eller inte. Vi upplever att vi har ett bra samarbete med våra samarbetspartners ute i samhället, som vill arbeta för klientens bästa. Men regler, normer och värderingar gör att det många gånger blir svårarbetat och det gynnar inte alltid dem vi arbetar för. Det som vi ser är att klienter måste anpassa sig utifrån organisationens förutsättningar, inte tvärtom.

Det finns och kommer alltid att finnas personer i samhället som behöver extra stöd, de som inte passar in i våra olika system eller hamnar rätt, hur de än försöker. Befintliga insatser i samhället passar inte alla. Det kan även vara personer som har svårt att anpassa sig till de normativa förväntningarna som finns i samhället och därför hamnar utanför. Det är många gånger dessa personer vi arbetar med och som vi lotsar i samhällssystemen för att göra det begripliga och i den mån det går, försöka få till individuella anpassningar. Många gånger med gott resultat.

Vi arbetar i dagsläget aktivt med att utveckla vårt arbete kring systembrister för att nå ut i berörda verksamheter och på politisk nivå där förändringen behöver ske. Vi har också en pågående process där vår avsikt är att utveckla systembristarbetet både inom länet och över länsgränserna. När individers behov inte synliggörs, uteblir

också de systemförbättringar som krävs. Det är därför av yttersta vikt att politiska beslut grundas i kunskap om målgruppens verklighet och de strukturella hinder som finns i dagens välfärdssystem.

Vi vill att våra klienters berättelser och det vi rapporterar in ska ses som en spegel av samhällets brister, men också som en möjlighet till förbättring. Genom att lyssna, agera och samverka kan vi skapa ett samhälle där alla har möjlighet att delta, på lika villkor. Ett samhälle för alla.

Personliga ombudsteamet i Umeåregionen

Länsstyrelserna

Ansök eller redovisning om statsbidrag för verksamhet med personligt ombud

Mottagningsbekräftelse

Inloggad användare

Datum
2026-01-09

Inloggad användare
Ann Charlotte Edman

Utgivare av certifikat
BankID Mobile

Blankettinformation

Ankomstnummer
1767972427642

Inskickat
2026-01-13 11:42:50

Länsstyrelsen i Västerbottens län 901 86 Umeå

Kontaktuppgifter:

Storgatan 71 B
Telefon: 010-225 40 00

E-post: vasterbotten@lansstyrelsen.se

Formulär

Typ av ärende samt uppgifter om sökande

<p>Välj ärende</p> <p>☐ Ansök om statsbidrag för verksamhet med personligt ombud</p> <p>☒ Redovisa statsbidrag för verksamhet med personligt ombud</p>
<p>Ange länsstyrelse</p> <p>Västerbottens län</p>
<p>Diarienummer på beviljad ansökan</p> <p>1601-2025</p>

Bekräfta ärende samt ange uppgifter om sökande

Du har angivit följande ärende:

<p>Diarienummer</p> <p>1601-2025</p>
<p>Länsstyrelse</p> <p>Västerbottens län</p>
<p>Ärenderubrik</p> <p>Ansökan om statsbidrag för verksamhet med personligt ombud för år 2025</p>
<p>Status</p> <p>Handläggning</p>

<p>Bekräfta diarienummer</p> <p>☒ Jag bekräftar att det är rätt ärende</p>
--

Uppgifter om sökande

<p>Kommunens namn</p> <p>Umeå Kommun</p>
<p>Förvaltning</p> <p>Stöd och omsorg</p>
<p>Avdelning/enhet</p> <p>Funktionshinderomsorgen ordinärt boende</p>
<p>Postadress</p> <p>Box 3045</p>
<p>Postnummer</p> <p>90184</p>
<p>Postort</p> <p>Umeå</p>
<p>Telefonnummer</p> <p>0703764531</p>
<p>E-post</p> <p>charlotte.edman@umea.se</p>

Uppgifter kontaktperson

<i>Namn</i> Charlotte Edman
<i>Befattning</i> Enhetschef
<i>Telefonnummer</i> 0703764531
<i>E-post</i> charlotte.edman@umea.se

Uppgifter om ekonomi och personligt ombud

<i>Beviljat statsbidrag (kr)</i> 1765130
<i>Förbrukat statsbidrag (kr)</i> 1765130
<i>Om verksamheten har haft färre årsanställningar än vad som angavs i beslutet, ange orsakerna</i>

Personligt ombud

Ange antal ombudstjänster med 2 decimaler			
4,50			
Ombuden har erbjudits utbildning			
☒ Ja ☐ Nej			
Ange exempel på utbildning/utbildningar som har erbjudits			
Våldsprevention, medkänslans pris, Funktionsrätt och mänskliga rättigheter i arbetet som PO.inspirationsdag om anhörigstöd och psykisk hälsa, främja delaktighet vid SIP, konferens om psykisk hälsa och beroende, föreläsning kring OCD och hoarding. Digitala föreläsningar under psykevecklan och delaktighetsveckan samt via ASSR och deltagande på YPOS.			
Ombuden har erbjudits handledning			
☒ Ja ☐ Nej			
Ange vilken typ av handledning som avses			
Ärende- och processhandledning i grupp			
Antal personliga ombud			
Antalet personliga ombud			
	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Ange antalet personliga ombud	5		
Har ni under föregående år haft väntetid till personligt ombud?			
☐ Ja ☒ Nej			
Har ni bedömningsriktlinjer eller prioriteringsordning (vid kö till PO) för tillgång till personligt ombud			
☒ Ja ☐ Nej			
Rangordna målgruppen i er kommun (tre första)			
klienter med barn, unga vuxna utan nätverk			

Klienter

<i>Antal klienter</i>			
Antal klienter			
	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Mellan 18 och 29 år	23	3	1
Mellan 30 och 49 år	41	14	0
Mellan 50 och 64 år	8	5	1
65 år och över	0	0	0
Summa	72	22	2

<i>Antal nya klienter</i>			
Antal nya klienter			
	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Mellan 18 och 29 år	15	2	0
Mellan 30 och 49 år	8	5	0
Mellan 50 och 64 år	1	1	0
65 år och över	0	0	0
Summa	24	8	0

<i>Antal avslutade klienter</i>			
Antal avslutade klienter			
	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Mellan 18 och 29 år	5	1	1
Mellan 30 och 49 år	15	2	0
Mellan 50 och 64 år	1	2	1
65 år och över	0	0	0
Summa	21	5	2

<i>Klienter med hemmavarande</i>			
Klienter med hemmavarande			
	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Antal klienter som, helt eller delvis, har hemmavarande barn under 18 år vilka är kända för verksamheten	20	4	0

Kontakt med verksamheten

Kontaktorsak	Antal kvinnor	Antal män	Antal icke-binära
Kontaktorsak			
Ekonomi	12	4	0
Bostad	4	0	0
Sysselsättning	10	0	0
Struktur i vardagen	9	1	0
Bryta isolering	4	0	0
Relationsfrågor	0	0	0
Existentiella frågor	0	0	0
Stöd i kontakten med myndighet	20	6	0
Stöd i kontakten med sjukvården	16	5	0
Annan orsak	9	1	0

Om annan orsak, ange vilka

"Bollplank"

Hälsa

Har ni noterat någon förändring i kontaktorsak gällande enskilda som söker stöd av personligt ombud jämfört med föregående år?

Ja Nej

Beskriv förändring i kontaktorsak gällande enskilda som söker stöd av personligt ombud jämfört med föregående år

Psykiatrins allt ökande och orimligt långa kötider leder till att personer inte får hjälpen de behöver och därmed försämras i sitt psykiatriska tillstånd vilket medför en försvårad livssituation. Som en konsekvens av detta söker sig allt fler till personliga ombud. Ökat antal som söker sig på uppmaning av eller med hjälp av professioner i sitt nätverk. Individer bollas runtmellan olika instanser där ingen tar ansvar eller ser helhetsbilden. Flera hänvisas till att söka personligt ombud istället för att professioner utforskar hur den egna verksamheten kan möta individens behov, exempelvis vanligt förekommande bland kuratorer, boendestöd och biståndshandläggare/socialsekreterare.

Har ni noterat någon förändring vad gäller vilka som söker stöd av personligt ombud jämfört med föregående år?

Ja Nej

Beskriv förändring vad gäller vilka som söker stöd av personligt ombud jämfört med föregående år

En tydlig ökning av ansökningar från unga kvinnor

Organisation, ledning och samverkan

<p>Ange vem som är utförare av verksamheten med personligt ombud i kommunen/kommunerna under året</p> <p>☒ Kommun   ☐ Kommunförbund   ☐ Förening   ☐ Stiftelse   ☐ Aktiebolag   ☐ Annat</p>
<p>Ange vilka myndigheter som ingår i ledningsgruppen</p> <p>☒ Kommun/kommunerna   ☒ Försäkringskassan   ☒ Arbetsförmedlingen   ☒ Regionens primärvård</p> <p>☒ Regionens psykiatri</p>
<p>Ledningsgrupp ingår ej</p> <p>☐ Någon av de myndigheter som ska ingå i ledningsgruppen ingår inte i ledningsgruppen</p>
<p>Ange vilka organisationer som ingår i ledningsgruppen</p> <p>☐ Patientorganisationer   ☒ Brukarorganisationer   ☐ Anhörigorganisationer   ☐ Annan organisation</p>
<p>Ange brukarorganisationer</p> <p>Hjärnkoll</p>
<p>Har ni några goda exempel som ni önskar lyfta fram från ledningsgruppens arbete under året?</p> <p>Stabil ledningsgrupp, håller ihop Umeå regionen med fulltalig grupp, vågar lyfta och gå in i skarpa frågor när det har blivit en stabil grupp, haft flera bra diskussioner och processer.</p>

Tillgång till samhällsservice

<p>Rutiner har upprättats för hur uppmärksammade brister ska hanteras i verksamheten</p> <p>☒ Ja   ☐ Nej</p>

Sammanfatta uppmärksammade brister

<p>Ange område för uppmärksammade brister</p> <p>☒ Psykiatri ☐ Primärvården ☐ Försäkringskassa ☐ Arbetsförmedling ☒ Socialtjänst</p> <p>☐ Övrig kommunal verksamhet ☒ Brister i samordning mellan myndigheter/organisationer</p> <p>☒ Övrigt till exempel tillgänglighetsfrågor</p>
<p><i>Psykiatri - beskriv uppmärksammade brister</i></p> <p>Otydlig information och planering vid läkemedelsinsättningar och läkemedelsjusteringar. Glapp i medicinering till följd av att recept ej förlängts i tid.</p>
<p><i>Socialtjänst - beskriv uppmärksammade brister</i></p> <p>Umeå kommun- Avslag på insatsen boendestöd vid hushållsnära sysslor när klienter lever i hushållsgemenskap. Klienter har därmed inte fått det stöd de behöver till ökad självständighet och minskat beroende av sin partner. . Stödet är oflexibelt och utgår inte från individens behov. Klienter får information att boendestödet enbart kommer att pusha och motivera, och inte under några omständigheter utföra några praktiska sysslor tillsammans med klienten.</p>
<p><i>Brister i samordning mellan myndigheter/organisationer - beskriv uppmärksammade brister</i></p> <p>Organisatoriska begränsningar mellan psykiatri och primärvården med direktiv som medför att ingen tar ansvar för att personer med svår depression får den vård de behöver.</p>
<p><i>Övrigt till exempel tillgänglighetsfrågor - beskriv uppmärksammade brister</i></p> <p>Ansökningsförfarandet ej anpassat för målgruppen. Det ställs för höga krav på att personen själv ska kunna formulera och uttrycka sina behov, samt att individen själv ska veta var och när utredningar som lett fram till diagnoser genomförts.</p>
<p><i>Beskriv vilka åtgärder ni vidtagit för att komma tillrätta med bristerna</i></p> <p>Lyft bristerna i ledningsgrupp, deltagit i möten med berörda verksamheter och ansvariga chefer. Lyft individärenden med berörda professionella. Habiliteringens ansökan har förtydligats för att på ett bättre sätt möta målgruppens behov.</p>

Övrigt

<p><i>Synpunkter och övriga reflektioner på verksamheten under det gångna året</i></p> <p>Tendenser av att välfärdssystemet i en ökande omfattning avisar och hänvisar. Exempelvis av att andra professioner i en ökande omfattning hänvisar till PO istället för att utforska individers behov och erbjuda egna insatser. Ingen utan behov ansöker om vård och omsorg. Det kommer en del ansökningar där individen har behov men som inte faller inom målgruppen och som skulle behöva det lagstadgat stödet men hamnar utanför välfärdssystemet av olika anledningar. Det är svårt att följa upp hur många som avisas innan de har fått en prövning och aldrig kommer fram till en ansökan.</p>
<p><i>Synpunkter och övriga reflektioner av eventuella förändringar i er verksamhet nästkommande år</i></p>

Filuppladdning

Typ av dokument
Intyg för behörig företrädare
intyg_från_behörig_företrädare.pdf 198.46 kB

Anvisningar

Bekräfta ärende samt ange uppgifter om sökande

Klienter

Kontakt med verksamheten

Ange orsaken/orsakerna till att nya klienter tar kontakt med verksamheten. Ange antalet orsaker.

Flera orsaker kan anges per person.

Dokument som bifogas

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Artikelnummer: 2025-5-9570

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, maj 2025

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Förord

I maj 2000 beslutade regeringen om statsbidrag till kommuner för att inrätta verksamheter med personligt ombud. Socialstyrelsen har sedan dess haft regeringens uppdrag att samordna detta arbete och tillsammans med länsstyrelserna stödja, följa och utveckla verksamheterna.

Från och med 2013 regleras arbetet i förordningen (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar. Socialstyrelsen ska lämna en lägesrapport om verksamhet för personliga ombud till Socialdepartementet senast den 15 maj 2025.

Den här rapporten har sammanställts av utredaren Nina Frohm och ansvarig enhetschef har varit Johanna Freed. Utredarna Maria Cerci, Anders Molt och Clara Rundlöf Bolin har deltagit i arbetet.

Björn Eriksson
Generaldirektör

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Inledning	6
Socialstyrelsens uppdrag	6
Redovisning av verksamhet med personligt ombud under 2024.8	8
Statsbidragets fördelning och utfall.....	8
Det finns personligt ombud i 251 kommuner	9
Antalet ombud ökar	10
Fler klienter sökte stöd hos ombuden	10
Klienterna behöver ha stöd i kontakter med myndigheter	12
De flesta verksamheterna drivs av kommuner	15
Brister som verksamheterna identifierat under året	17
Länsstyrelsernas arbete	20
Socialstyrelsens arbete	21
Socialstyrelsens publikationer med koppling till personligt ombud	22
Socialstyrelsens kommentarer	24
Koppling till FN:s mål i Agenda 2030.....	24
Bilaga 1. Inrapporterade systembrister från verksamhet med personligt ombud 2024.....	25
Brist på god man	25
Oklara regler för att skydda sin sjukpenningsgrundande inkomst, SGI .	25
Brister i kontakt med hälso- och sjukvården	26
Brister i kontakt med socialtjänsten.....	27
Brister i kontakt med Arbetsförmedlingen	28
Brister i kontakt med Försäkringskassan	29

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Sammanfattning

Socialstyrelsen har i samverkan med länsstyrelserna fördelat statsbidrag till kommuner enligt förordningen (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Under 2024 fördelade Socialstyrelsen nästan 130 miljoner kronor till 328,49 personligt ombud som är organiserade i 110 verksamheter och finns i 251 av landets kommuner.

Verksamheten med personligt ombud har gett stöd och hjälpt 10 248 personer med psykiska funktionsnedsättningar. Verksamheternas återrapportering visar att det har blivit svårare för målgruppen att få stöd från välfärdssystemet och att det finns stora utmaningar kopplat till målgruppens omfattande behov. Den vanligaste orsaken till att personer tar kontakt med ett personligt ombud är för att de har behov av stöd i kontakten med myndigheter. Andelen klienter som behöver stöd har ökat inom områdena boende, sysselsättning, sjukvårdskontakt, ekonomi och myndighetskontakt, jämfört med 2023.

De flesta klienterna som behöver stöd av personligt ombud har stora och omfattande behov där det krävs insatser från flera myndigheter samtidigt. Återrapporterna visar att flertalet brister handlar om att just samordningen mellan och inom olika myndigheter och hälso- och sjukvården brister.

Under föregående år presenterades Utjämningskommitténs förslag i betänkandet *Nätt och jämnt* (SOU 2024:50), där man föreslog att bland annat det här riktade statsbidraget ska föras över till det generella bidraget till kommunerna. I sitt remissvar avstyrkte Socialstyrelsen förslaget. Myndigheten anser att regeringen först bör överväga att lagstifta om eller på annat sätt reglera verksamheten. Detta för att säkerställa tillgången till personligt ombud i hela landet. Ett riksdagsseminarium anordnades av flera verksamheter för personligt ombud för att belysa vilka konsekvenser förslaget kan få för målgruppen.

Socialstyrelsen bedömer att statsbidraget för verksamheten med personligt ombud bidrar till att uppfylla syftet med att förbättra villkoren för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Inledning

Syftet med statsbidraget är att kommunerna ska kunna bygga upp och utveckla arbetet med personliga ombud enligt förordningen (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Verksamhet med personligt ombud riktar sig till personer som är över 18 år eller äldre, som har psykiska funktionsnedsättningar samt betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom olika livsområden. För att få stöd av personligt ombud ska den enskilde ha sammansatta och omfattande behov av vård, stöd och service, rehabilitering och sysselsättning samt ha behov av långvariga kontakter med socialtjänsten, primärvården, den specialiserade psykiatrien och andra myndigheter.

Verksamhet med personligt ombud syftar till att den enskilde ska få:

- bättre möjligheter att påverka sin livssituation och vara delaktig i samhället.
- möjlighet att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service på jämlika villkor samt tillgång till rättshjälp.
- rådgivning och annat stöd utifrån sina egna önskemål och behov.

Verksamhet med personligt ombud syftar även till att få myndigheter, kommuner och regioner att samverka utifrån den enskildes önskemål och behov. Målet är också att ge underlag till åtgärder som kan förebygga brister när det gäller den enskildes tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service.

Mer information om statsbidraget och hur arbetet är utformat finns i Socialstyrelsens föreskrifter om statsbidraget till verksamhet med personligt ombud¹ och Socialstyrelsens meddelandeblad 2020².

Socialstyrelsens uppdrag

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna fördela statsbidrag till kommuner enligt aktuell förordning. I uppdraget ingår också att tillsammans med länsstyrelserna följa upp, stödja och utveckla verksamheterna.

Socialstyrelsen ska även besluta om hur stort statsbidrag en årsanställning på heltid som personligt ombud motsvarar. Beloppet är baserat på

¹Hämtad den 2025-03-31 <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2016-12-38.pdf>

²Hämtad den 2025-03-31 <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2016-12-38.pdf>

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

länsstyrelsernas uppgift om antalet sökta ombudtjänster för 2024. Socialstyrelsen hade 130 miljoner kronor att fördela.

Av förordningen framgår att Socialstyrelsen, senast den 15 maj varje år, ska lämna en lägesrapport till regeringen om verksamheten med personligt ombud. Lägesrapporten ska redogöra för hur verksamheten har utvecklats under det gångna året, hur medlen har använts och dessutom innehålla en ekonomisk redovisning.

Underlaget till denna rapport utgår från kommunernas- och länsstyrelsernas återrapporter

Länsstyrelserna rapporterar varje år till Socialstyrelsen om den lokala och regionala utvecklingen av verksamheterna med personligt ombud. En kommun som har tagit emot statsbidraget ska, enligt förordningen, senast den 15 januari redovisa till länsstyrelsen hur föregående årsbidrag har använts. Den här lägesrapporten baseras på kommunernas och länsstyrelsens återrapporter.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Redovisning av verksamhet med personligt ombud under 2024

Lägesrapporten redogör för hur verksamheten har utvecklats. Den innehåller en ekonomisk redovisning av 2024 års statsbidrag, verksamhetens omfattning i antal kommuner och verksamheter³, antalet personliga ombud, ombudens målgrupp och deras kontaktvägar, inrapporterade brister samt åtgärder under året. Dessutom ingår en kort sammanställning av länsstyrelsernas- och Socialstyrelsens arbete samt avslutas med Socialstyrelsens kommentarer.

Statsbidragets fördelning och utfall

Socialstyrelsen fick använda 131 500 000 kronor i enlighet med förordningen, varav 1 500 000 kronor för egna administrativa kostnader.⁴ Statsbidraget har använts till bidrag för kommunernas lönekostnader för de personliga ombuden. Detta motsvarar en subvention per årsanställning om 395 774 kronor under 2024. Totalt betalade Socialstyrelsen ut 129 999 888 kronor till länsstyrelserna för 328,47 ombudstjänster.

Socialstyrelsens egna kostnader (personal, konferenser för planering och samordning samt utbildning av nyanställda ombud) uppgick till 1 500 000 kronor. Totalt förbrukades drygt 130 364 686 kronor av de avsatta medlen, vilket innebär att 122 kronor blev oanvända.

Tabell 7. Budget och utfall för verksamhet med personligt ombud 2024

Kostnader	Budget (kr)	Fördelade medel (kr)
Socialstyrelsen	1 500 000	1 500 000
Ombudstjänster, statsbidrag	130 000 000	129 999 888
Summa	131 500 000	131 499 888
Återbetalning 2023		-1 135 202
Netto efter återbetalning		130 364 686
Oanvända medel 2024		122

Källa: Socialstyrelsen 2025.

³ Om fler kommuner eller stadsdelar driver verksamhet tillsammans räknas det som en verksamhet.

⁴ Se Förordning (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar och regleringsbrev (S2023//03257).

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Det finns personligt ombud i 251 kommuner

Under 2024 hade 251 av landets 290 kommuner verksamhet med personligt ombud (tabell 1 nedan). Totalt finns det 110 personliga ombudsverksamheter, vilket innebär en minskning med tre verksamheter jämfört med 2023. Under året har nya kommuner tillkommit i Jämtland, Skåne och Östergötland, medans två kommuner, i Stockholm och Västra Götaland har valt att inte fortsätta sin verksamhet under 2024.

Tabell 1. Antal kommuner och verksamheter i respektive län som erbjuder personligt ombud

Förändringen i antalet kommuner och verksamheter som erbjuder personliga ombud i landet mellan åren 2023 och 2024

Län	Antal kommuner i respektive län	Antal kommuner som erbjöd PO 2023	Antal kommuner som erbjöd PO 2024	Förändring jämfört med 2023	Antal verksamheter 2024
Blekinge	5	5	5	0	1
Dalarna	15	15	15	0	2
Gotland	1	0	0	0	0
Gävleborg	10	10	10	0	5
Halland	6	5	5	0	5
Jämtland	8	7	8	+1	1
Jönköping	13	3	3	0	3
Kalmar	12	11	11	0	5
Kronoberg	8	8	8	0	1
Norrbottn	14	14	14	0	9
Skåne	33	29	30	+1	12
Stockholm	26	26	25	-1	20
Södermanland	9	8	8	0	3
Uppsala	8	6	6	0	5
Värmland	16	15	15	0	1
Västerbotten	15	15	15	0	6
Västernorrland	7	7	7	0	5
Västmanland	10	10	10	0	1
Västra Götaland	49	41	40	-1	18

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Län	Antal kommuner i respektive län	Antal kommuner som erbjöd PO 2023	Antal kommuner som erbjöd PO 2024	Förändring jämfört med 2023	Antal verksamheter 2024
Örebro	12	7	7	0	3
Östergötland	13	7	9	+2	4
Totalt	290	249	251	+2	110

Källa: Kommunernas åiterrapporter 2024.

Antalet ombud ökar

År 2024 fanns det totalt 357 personliga ombud i landet, vilket motsvarar 326,5 heltidsanställningar. Det är en ökning med 1,5 heltidsanställningar jämfört med 2023. Likt föregående år är merparten (cirka 70 procent) av ombuden kvinnor.

Kompetensförsörjning

Nästan alla ombud har fått möjlighet till handledning från kommunen, och endast två kommuner har valt att inte erbjuda det. Vissa verksamheter har däremot tackat nej till handledning, och istället valt att fokusera på kollegialt erfarenhetsutbyte.

Förutom Socialstyrelsens introduktionsutbildning som samtliga nyanställda ombud erbjuds, har ombud också blivit inbjudna att delta i fortutbildningar, webinarier och konferenser. De har även haft tillgång till ett brett utbud av föreläsningar som anordnats av myndigheter, kommuner, regioner, länsstyrelser, brukarorganisation samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

De flesta ombuden har dessutom deltagit i regionala nätverksträffar som anordnas av länsstyrelsen. Många deltog också i den årliga nationella konferensen i Åre, som organiserades av Yrkesföreningen för personligt ombud i Sverige (YPOS).

Fler klienter sökte stöd hos ombuden

I tabell 2 redovisas antalet klienter fördelat på kön och åldersgrupp. Tabellen visar att personliga ombuden under 2024 arbetade med totalt 10 248 klienter, vilket innebär en ökning med 126 klienter jämfört med året innan. De flesta av klienterna tillhör åldersgruppen 30–49 år, och fördelningen mellan män och kvinnor har varit stabil över tid. Generellt har det alltid funnits fler kvinnliga klienter än manliga, med undantag för den yngsta åldersgruppen, där männen har varit fler än kvinnorna.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Tabell 2. Klienternas ålder och kön 2024

Kön	18–29 år	30–49 år	50–64 år	≥65 år	Totalt
Män	1 065	1 921	1 095	222	4 303
Kvinnor	1 260	2 809	1 583	227	5 879
Totalt	2 325	4 730	2 678	449	10 248⁵

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

Över hälften av kommunerna, 143 av 251, har angett att de ser tendenser till förändringar i vilka grupper som söker hjälp och stöd från personliga ombud. De har rapporterat att de har fått fler sökande som har:

- Komplexa behov, inklusive psykisk och fysisk ohälsa samt missbruk (samsjuklighet).
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar såsom ADHD och autism.
- Brist på myndighetskontakter och sociala nätverk.
- Strukturella funktionsnedsättningar, där personer vanligtvis klarar sin vardag men har svårt att hantera digitaliseringen som omger oss.

Dessutom har flera ombudsverksamheter rapporterat att de oftare än tidigare år blir kontaktade av personer vars behov inte ligger inom den definierade målgruppen för personliga ombud. Det är ofta anhöriga till både barn och vuxna med intellektuella funktionsnedsättningar, samt individer som lider av somatiska sjukdomar eller språksvårigheter bland annat. De personliga ombuden guidar dessa personer vidare till rätt instanser.

Färre klienter har minderåriga barn boende hos sig

Under 2024 hade ombuden kontakt med 1 789 klienter som levde med barn under 18 år, vilket är 248 färre jämfört med tidigare år. I tabell 3 presenteras antalet män respektive kvinnor som lever med barn under åren 2023–2024. Från tabellen kan vi se att det har skett en nedgång bland både män och kvinnor som bor med barn.

Ombuden arbetar inte direkt med klientens barn, men de erbjuder hjälp med att till exempel ansöka om stöd i föräldraskapet när det behövs. De säkerställer även att barnrättsperspektivet beaktas för klienter med barn.

⁵ Det totala antalet klienter omfattar även personer som identifierar sig som annan könsidentitet (ickebinär).

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Tabell 3. Klienter som helt eller delvis bor med barn, 2023–2024

År	Antal män	Antal kvinnor	Totalt	Andel av alla klienter
2023	548	1 379	1 927	19%
2024	492	1 297	1 789	18%

Källa: Kommunernas återsrapporter 2024.

Klienterna behöver ha stöd i kontakter med myndigheter

Verksamheterna redogör för orsaker som ligger bakom att nya klienter söker sig till personligt ombud. De flesta klienter anger flera anledningar till att de har tagit kontakt med eller blivit hänvisade till ett personligt ombud. De vanligaste orsakerna är, precis som föregående år, att personerna har ett behov av stöd i kontakten med myndigheter, samt att de har ekonomiska svårigheter. En annan vanlig orsak är behov av stöd i kontakter med hälso- och sjukvården.

Under 2024 finns det inga större skillnader i kontaktorsaker mellan män och kvinnor. De tre vanligaste orsakerna för både män och kvinnor är:

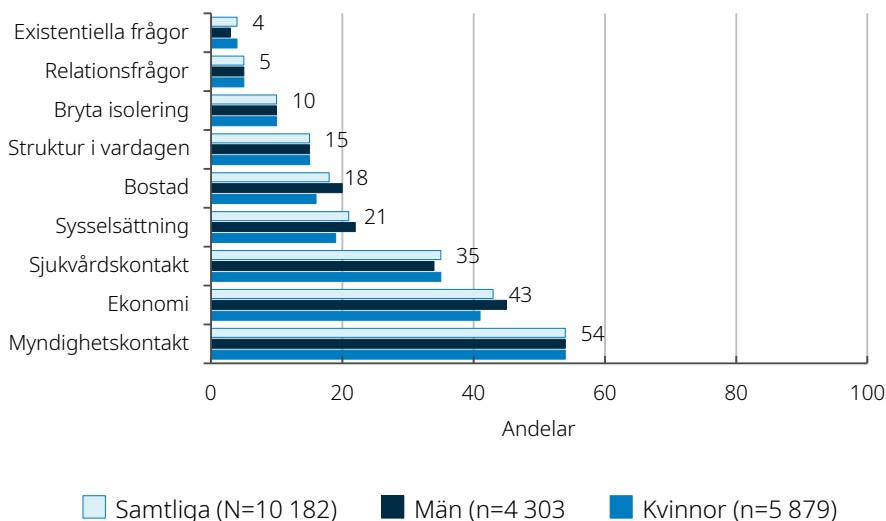
1. Myndighetskontakter (54 procent för både män och kvinnor)
2. Ekonomi (45 procent för män och 41 procent för kvinnor)
3. Sjukvårdskontakter (34 procent för män och 35 procent för kvinnor)

I diagram 1 presenteras orsaker till att klienterna har sökt stöd från ett personligt ombud.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Diagram 1. Orsaker till att klienter tar kontakt

Andelen män, kvinnor och andelen av totalt av klienterna (%) som söker stöd av ett personligt ombud inom olika områden.

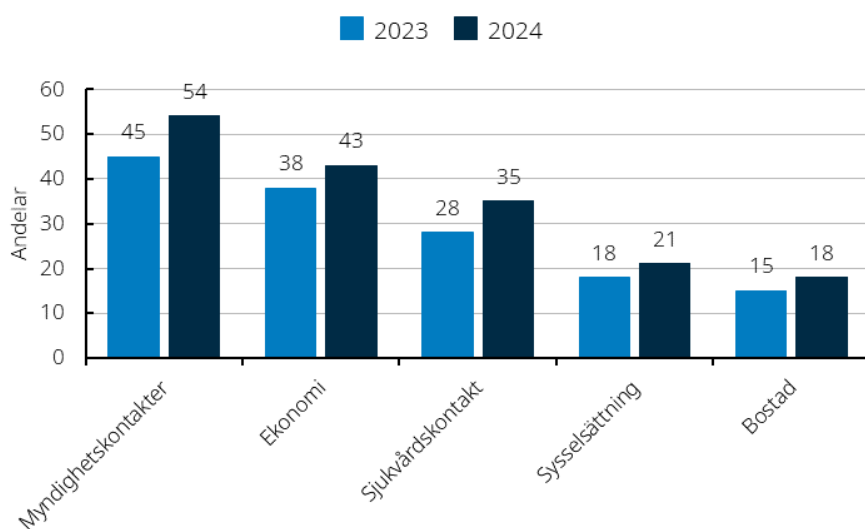

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

Vid en jämförelse mellan åren 2023 och 2024 inom fem centrala områden – boende, sysselsättning, sjukvårdskontakt, ekonomi och myndighetskontakter – framkommer att andelen klienter som är i behov av stöd har ökat under 2024. Särskilt anmärkningsvärt är ökningen inom området myndighetskontakter, där andelen klienter med stödbehov har stigit från 45 procent till 54 procent, vilket framgår av Diagram 2.

Diagram 2. Kontaktorsaker, i jämförelse mellan 2023 och 2024

Andelen av samtliga klienter som behöver stöd av ombuden inom fem områden.

Källa: Länsstyrelsens återrapporter 2023 och kommunernas återrapporter 2024.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Färre verksamheter hade väntetider

Under 2024 hade färre verksamheter kö- och väntetider för att få stöd av ett personligt ombud än 2023. Totalt uppgav 54 procent av verksamheterna (59 stycken) att de hade väntetider, vilket är en minskning jämfört med 2023, då drygt 63 procent (71 verksamheter) rapporterade väntetider.

Dessutom har väntetiderna blivit kortare. År 2024 låg de flesta verksamheter med köer inom ett intervall på 30 till 90 dagar. År 2023 var det däremot vanligare att väntetiderna var längre än 90 dagar – i vissa fall upp till över ett år.

Skillnaden i kö- och väntetider varierar dock mellan länen, mellan olika verksamheter inom samma län samt även inom verksamheter som erbjuder personligt ombud i flera kommuner.

Kö- och väntetider påverkas av flera faktorer. Många verksamheter har haft pågående köer som sträckte sig från 2023 och som även fortsatte in i 2024. Dessutom är flera av ombudsverksamheterna välkända och etablerade, vilket resulterar i ökad efterfrågan. Många personer söker själva kontakt eller blir rekommenderade att ta kontakt av andra myndigheter. Detta kan leda till att det finns fler sökande än antalet tillgängliga ombud. Eftersom många av klienterna har omfattande behov av stöd och samordning, tenderar samarbetet med ett personligt ombud att bli långvarigt. Vakanser och sjukfrånvaro bidrar också till problemen med köer och väntetider.

Prioritering vid kö- eller väntetider

Nästan alla verksamheter har en tydlig prioriteringsordning eller riktlinjer att följa när ombuden inte kan ta emot alla som söker stöd. Det är endast sju kommuner som inte har en sådan prioriteringsordning, och det beror på att de aldrig har haft kö- eller väntetider.

De flesta verksamheterna prioriterar följande målgrupper utan specifik rangordning:

- Hushåll med hemmavarande barn under 18 år,
- Unga vuxna
- Personer som riskerar vräkning eller är hemlösa, inklusive de som står inför ekonomiska svårigheter
- Personer utan annan myndighetskontakt, insatser eller sociala nätverk, men som har behov av stöd.

Andra verksamheter baserar sin prioritering av klienter på bedömningsriktlinjer när det finns kö, som exempelvis kan grunda sig på följande faktorer:

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

1. Personlig kris – oförutsedd händelse, orsakade av externa eller interna faktorer, som innebär att personen hamnar i en akut situation eller utsatthet.
2. Tidsfrister – exempelvis vid överklagande eller risk för att förlora sin sjukpenningsgrundande inkomst (SGI), där en punktinsats kan vara nödvändig.
3. Önskan om förändring – när individen själv önskar att förändra sin livssituation, till exempel i frågor rörande relationer, boende eller ekonomi.

Kö- och väntetider varierar därför beroende på varje persons unika situation och behov, i förhållande till dessa prioriteringar och riktlinjer.

De flesta verksamheterna drivs av kommuner

Ombudsverksamheterna drivs i de flesta fall av kommunen. Under 2024 var det endast 6 av de 110 verksamheterna som drevs av andra utförare på uppdrag av kommunen. I tabell 4 redovisas aktörerna som bedriver verksamhet med personligt ombud på uppdrag av 42 kommuner, samt vilket län de är verksamma i.

Tabell 4. Övriga utförare av verksamheten med personliga ombud

Namn	Organisation	Län
Bräcke Diakoni	Stiftelse	Göteborg
Cura individutveckling	Kommunförbund	Blekinge
Lapplands Kommunförbund	Kommunförbund	Norrbottnen
Parasoll	Stiftelse	Stockholm
Personligt ombud	Regionen i samarbete med 8 kommuner	Kronoberg
PO-Skåne	Ideell förening	Skåne

Källa: Kommunernas återrapporter 2024.

- Stiftelsen Bräcke Diakoni driver verksamhet i Göteborg stad (samtliga stadsdelar).
- Cura individutveckling är ett kommunförbund och driver uppdraget av samtliga fem kommuner i Blekinge län, verksamheten med personligt ombud.
- Personligt ombud Kronoberg driver verksamheten i Kronoberg. Organisationen har bildats i samverkan mellan Kronobergs åtta kommuner och region Kronoberg.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

- Lapplands kommunalförbund driver verksamhet i fyra kommuner i Norrbottens län.
- Stiftelsen Parasoll, driver verksamhet med personligt ombud på uppdrag av åtta kommuner i Stockholms län. Stiftelsens styrelse består av representanter för de föreningar inom RSMH och Schizofreniförbundet som finns i de kommuner som de arbetar i.
- PO Skåne driver verksamhet för 16 kommuner i Skåne. PO-Skåne har bildats av RSMH:s och Schizofreniförbundets lokalföreningar i Skåne.

Verksamheterna och ledningsgrupper

Varje verksamhet ska enligt förordningen ha en ledningsgrupp bestående av representanter från kommunen, regionens primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen samt Försäkringskassan. Därutöver ska patient-, brukar- och närståendeorganisationer ges möjlighet att delta i ledningsgruppen.

Flertalet ombudsverksamheter redovisar att de har bra närvaro och engagemang från parter på sina ledningsgruppsmöten.

Trots att förordningen trädde i kraft för 11 år sedan, saknar dock fortfarande 14 procent av verksamheterna en eller flera representanter i sina ledningsgrupper.

Den främsta utmaningen när det gäller sammansättningen av ledningsgrupperna är att få en representant från primärvården, vilket 17 verksamheter saknade. Ett fåtal av de ledningsgrupperna som inte är fulltliga saknar också en representant från Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan (två respektive fyra verksamheter). Dessutom rapporterar flera verksamheter att det är svårt att engagera representanter från patient-, brukar- och närståendeorganisationer, särskilt för de små verksamheterna.

Ett aktivt arbete har pågått för att hitta lösningar på att få med en representant från primärvården, vilket är en svårighet för att primärvården är uppdelad på olika aktörer. Vissa ombudsverksamheter har löst problemet genom att låta personliga ombud delta i primärvårdens samverkansmöten, där alla vårdcentraler i länet är representerade. Andra verksamheter har valt att ha en adjungerad företrädare från specifika primärvårdsutförare som deltar vid behov.

I de få fall där representanter från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan saknas har ombudsverksamheten löst situationen genom att upprätta direktkontakt med myndigheterna.

I de ledningsgrupper som saknar representanter från patient-, brukare och anhörigorganisationer pågår ett aktivt arbete med att bjuda in företrädare, så de får möjlighet att delta i ledningsgruppen.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Brister som verksamheterna identifierat under året

Kommuner som har beviljats statsbidrag för verksamhet med personligt ombud ska årligen redovisa eventuella brister som har uppmärksammats angående den enskildes möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service.

Personligt ombud uppmärksammar och rapporterar bristerna på olika sätt. Det finns inget enhetligt sätt att rapportera bristerna och olika ombudsverksamheter har olika system för rapportering. Av landets 110 verksamheter har 108 någon form av systematiserade rutiner för att rapportera till sin ledningsgrupp om de brister som ombuden uppmärksammar i sitt arbete med klienterna. Syftet är att ta fram underlag till åtgärder för att förebygga brister som utgör hinder för att personer med psykiska funktionsnedsättningar får tillgång till vård, stöd och service.

En del av det som rapporteras till ledningsgrupperna kan åtgärdas på lokal och regional nivå medan andra brister kan kräva åtgärder på nationell nivå. Bristerna rapporteras i tre kategorier: på handläggarnivå, lokal nivå och central nivå.⁶

En sammanfattning av de vanligaste inrapporterade bristerna redovisas i bilaga 1. Övergripande handlar det om:

- Brist på läkare, framför allt fast läkarkontakt
- Brist i samverkan mellan myndigheter och vårdgivare.
- Brist i kunskaper och helhetsperspektiv

Åtgärder som vidtagits för att komma tillrätta med brister

Verksamheterna ombads att redovisa exempel på åtgärder med anledning av de brister som har uppmärksammats. En verksamhet beskriver sitt arbete med ledningsgruppen på följande sätt:

”I år har vi arbetat mer mot representanterna i vår ledningsgrupp. Har tagit upp de specifika bristerna vi

⁶ På handläggarnivå ingår exempelvis bristande bemötande från handläggare och vård- och omsorgspersonal samt bristande kompetens hos handläggare om individens förmågor och behov. På lokal nivå ingår organisatoriska brister som bristande personalkontinuitet, brister i myndigheternas informations- och serviceskyldighet samt bristande samordning och samverkan mellan myndigheter och vårdgivare, speciellt i samordningen och planeringen av samordnad individuell plan (SIP). På central nivå ingår brister i lagstiftning och regelverk samt resursproblem.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

identifierat med respektive representant. Frågeställningarna skickas ut i samband med kallelsen till ledningsgruppen för att representanten ska kunna förbereda sig. Vi har även kontaktat våra representanter mer frekvent då vi uppmärksammat någon brist, inte väntat till ledningsgruppsmötet. I de flesta fall har vi fått svar och bristen kunnat åtgärdas eller att myndigheten tar till sig informationen för att se vad som kan göras.”

Verksamheterna har också lyft problem genom egna lokala avvikelssystem, eller kontakt med ansvariga chefer. I vissa fall har anmälningar gjorts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Nedan följer några exempel där åtgärder har vidtagits av myndigheter efter att de personliga ombuden har påtalat brister som rör den enskildes tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service:

- Flera ombudsverksamheter har redovisat att det har varit svårt att för nya klienter att ansöka om försörjningsstöd. Nu rapporterar ombuden att enheten för ekonomiskt bistånd har ändrat sina arbetssätt för att bli mer tillgängliga och stödjande med sina klienter i fyra kommuner. Kommunerna erbjuder bland annat drop- in tider eller har avsatt en fast tid i veckan för att förbättra servicen för de klienter som är första gångsansökare av försörjningsstöd.
- Fyra verksamheter (PO Kronoberg, PO Värmland, PO Skåne och PO Örebro) samarbetar i ett nätverk för att identifiera brister och systemfel i samhällets stödsystem. Utgångspunkten är att stödja varandra, dela erfarenheter och identifiera gemensamma brister. Gruppen har möten månadsvis över Teams och de vill också inspirera andra ombudsverksamheter att delta i nätverket. I år har PO Malmö, PO Blekinge, PO Fyrbodalen, PO Göteborg och PO Borås och PO Södra Dalarna haft ett gemensamt möte med tema ”Samverkan och inspiration”, för att ytterligare utöka samarbetet kring brister- och systemfel.
- I förra årets Lägesrapport nämndes problem med långa väntetider och avslag om på ansökningar om god man. Flera klienter hade kontaktat ombudsverksamheter om avslag till Arbete och välfärd i Växjö, och liknade exempel har framförts från flera ombudsverksamheter i landet. Detta ledde till en gemensam skrivelse till regeringen och justitieministern. I Växjö kommun har det förts diskussioner om att införa professionella ställföreträdare, och nu har beslut fattas om en förvaltningsenhet. Rekrytering av tre tjänster började under hösten av 2024.
- I samverkan med andra personliga ombud i landet har det gjorts en skrivelse om brister kring förmånen aktivitetsersättning vid Försäkringskassan, exempelvis att det finns svårigheter att få till meningsfulla aktiviteter för unga personer. Försäkringskassan svarade att myndigheten framhåller vikten att samverka med andra samhällsaktörer

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

som också behöver ta ansvar för att hitta meningsfulla aktiviteter till unga personer och välkomnar en fortsatt dialog med personliga ombud och brukarorganisationer.

Andra händelser som har påverkat ombuden under 2024

I början av juli månad kom Utjämningskommitténs förslag i betänkandet Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50). I betänkandet fanns ett förslag om att inordna ett antal statsbidrag – bland annat statsbidrag för personligt ombud – i det generella statsbidraget till kommunsektorn. I samband med detta agerade ombudsverksamheterna för att påvisa vilka konsekvenser ett beslut om att föra över statsbidraget till det generella bidragssystemet kan få för målgruppen. Det hela resulterade i ett riksdagsseminarium för representanter från socialutskottet, socialförsäkringsutskottet, arbetsmarknadsutskottet och finansutskottet om personligt ombudens roll och uppdrag.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Länsstyrelsernas arbete

Länsstyrelserna ansvarar för att fördela statsbidrag till kommunerna och bistå Socialstyrelsen i uppgiften att följa upp, stödja och utveckla verksamheter med personligt ombud. De lämnar även underlag till Socialstyrelsens uppföljningar och årliga lägesrapport.

Under 2024 har länsstyrelserna handlagt och fattat beslut om statsbidrag, därefter har de rekviderat medel från Socialstyrelsen motsvarande det antal personliga ombud som varit aktuellt i respektive län. De har granskat kommunernas redovisningar och skickat in dessa till Socialstyrelsen. Alla länsstyrelser har även lämnat in en handlingsplan för det arbete som skett under 2024.

Länsstyrelserna har haft fortlöpande kontakt med personliga ombud, verksamhetschefer, kommuner och ledningsgrupper. Särskilda insatser har genomförts för att bistå kommuner i arbetet för att etablera ledningsgrupper i enlighet med förordningens villkor. Flera länsstyrelser har fortsatt arbetet med samverkan mellan närliggande länsstyrelser, för att erbjuda bland annat kompetenshöjande insatser och erfarenhetsutbyten för personliga ombud.

I län där inte alla kommuner erbjuder personligt ombud har länsstyrelserna på olika sätt arbetat för att uppmärksamma kommunerna på statsbidraget och möjligheten att starta verksamhet. Där det finns nystartade verksamheter har länsstyrelserna bistått med råd och stöd.

Flertalet länsstyrelser har uppgett att de administrativa medlen som tilldelas för arbetet med personliga ombud motsvarar ersättning för cirka 10 procent av deras arbetstid och att detta inte täcker det behov som finns av att utveckla samverkan och samordning.

Länsstyrelserna har genom åren beskrivit både brister och lämnat förslag på hur dessa brister ska kunna lösas genom att till exempel göra en ändring i nuvarande förordning.

Vissa länsstyrelser var också remissinstans och har lämnat synpunkter på Utjämningskommitténs förslag i betänkandet Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).

Socialstyrelsens arbete

Socialstyrelsen ansvarar för att utveckla och stödja verksamheter med personligt ombud, i samverkan med länsstyrelserna och kommunerna. Därutöver leder och samordnar myndigheten utvecklingsarbetet i en nationell beredningsgrupp med företrädare för de aktörer som berörs⁷. Myndigheten ansvarar även för att arrangera en introduktionsutbildning för personliga ombud.

- Socialstyrelsens beredningsgrupp har sammanträtt vid tre tillfällen under året och har bland annat diskuterat beredningsgruppens roll, strategiska frågor samt tagit fram en gemensam rutin där övergripande målsättning och arbetssätt förtydligats. De organisationer som företräder beredningsgruppen har getts möjlighet att kommentera Socialstyrelsens lägesrapport om personligt ombud för år 2023. Bland annat har Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, och Nationell samverkan för psykisk hälsa, NSPH, yttrat sig om lägesrapporten med fördjupande reflektioner om den egna verksamheten kopplat till personligt ombud.
- Socialstyrelsen har arrangerat tre nätverksträffar med länsstyrelserna samt deltagit i ett arbetsutskott tillsammans med representanter för länsstyrelserna. Teman för träffarna har bland annat varit det löpande arbetet utifrån verksamheternas behov och hanteringen av statsbidraget. I oktober genomfördes två dagars fysiskt möte på Socialstyrelsen där föreläsningar varvades med workshops då Länsstyrelsernas kontaktpersoner för personligt ombud bl.a. diskuterade vad rollen som kontaktperson innebär och hur råd och stöd kan ges till verksamheterna på kommunnivå.
- Socialstyrelsen har under året haft löpande dialog med Socialdepartementet.
- Socialstyrelsen var remissinstans och lämnade synpunkter på Utjämningskommitténs förslag i betänkandet Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50).
- En introduktionsutbildning genomfördes under hösten. Alla nyanställda ombud fram till oktober 2024 erbjöds att delta och totalt utbildades 40 personliga ombud. De ombud som anstälts senare erbjuds plats på den introduktionsutbildning som genomförs under 2025.

⁷ Gruppen består av företrädare för Socialstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), länsstyrelserna, Nationell samverkan för psykisk hälsa (NSPH), Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) och Schizofreniförbundet.

Socialstyrelsens publikationer med koppling till personligt ombud

Den 19 december 2024 beslutade regeringen att anta strategin för psykisk hälsa och suicidprevention "*Det handlar om livet*".⁸ Strategin är nationell, sträcker sig över tio år och leds av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten. Ytterligare 25 myndigheter medverkar i arbetet. En gemensam handlingsplan för alla involverade myndigheter ska tas fram och beräknas vara klar den 19 december 2025.

Strategin syftar till att skapa en gemensam och långsiktig inriktning för arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention. Den ska främja psykiskt välbefinnande, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt förbättra livsvillkoren för personer som lever med psykiatriska tillstånd. Fokus ligger både på dagens och framtida generationers psykiska hälsa samt på behovet av socialt hållbara samhällsstrukturer.

Strategin innehåller fyra övergripande mål och sju delmål med prioriteringar som ska vägleda arbetet. Ett av delmålen betonar vikten av att tillgången till personliga ombud samt vård- och stödsamordnare säkerställs i hela landet, för att minimera risken att viktiga insatser uteblir. Strategin utgår från visionen:

"Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen och där ingen bör hamna i en så utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord."

- Socialstyrelsen har publicerat en samlingssida på Kunskapsguiden⁹ gällande personer med psykisk funktionsnedsättning och stora behov. Det har bland annat tagits fram följande kunskapsstöd:
  - Om delat beslutsfattande vid psykiatriska tillstånd och psykisk funktionsnedsättning som innehåller kunskapsstöd och rekommendationer.
  - Guide till stöd och hjälp - för dig med psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar som behöver stöd i vardagen. Det är ett riktat material till enskilda som har psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar.
- Socialstyrelsen påbörjade under hösten 2024 en kartläggning och informationsinsamling om behovet av kunskapsstöd för insatsen boendestöd enligt socialtjänstlagen (SoL). Syftet var att identifiera vilken form och vilket innehåll ett framtida kunskapsstöd bör ha. Som en del av

⁸ Hämtad den 2025-04-10, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2025/01/skr.-20242577>

⁹ Hämtad den 2025-04-10, <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/psykisk-ohalsa/personer-med-psykisk-funktionsnedsattning-och-stora-behov/>

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

arbetet har dialoger förts med boendestödjare, biståndshandläggare, chefer och yrkesverksamma personliga ombud. Kunskapsstödet beräknas publiceras tidigast i slutet av år 2025.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Socialstyrelsens kommentarer

Socialstyrelsen bedömer att statsbidraget för verksamheten med personligt ombud bidrar till att uppfylla syftet att förbättra villkoren för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Socialstyrelsens konstaterade i sin kartläggning från 2023 att det finns behov av en översyn av förordningen, bland annat för att komma till rätta med den rättsosäkerhet som följer av att målgruppen inte är tillräckligt tydligt definierad. Myndigheten har redan tidigare – i en framställan till regeringen 2021 – påtalat behov av en ändring i förordningen avseende kravet på fulltaliga ledningsgrupper för att kunna bevilja statsbidrag.

Socialstyrelsen konstaterar att Utjämningskommitténs förslag i betänkandet Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn (SOU 2024:50) om att slopa det riktade statsbidraget till personligt ombud har lett till en oro hos landets kommuner om verksamhetens framtida förutsättningar. Myndigheten har i sitt remissvar pekat på risken att många kommuner kan välja att lägga ner verksamheten om statsbidraget försvinner.

Koppling till FN:s mål i Agenda 2030

Socialstyrelsen bedömer att statsbidraget till verksamhet med personligt ombud har en tydlig koppling till mål 10 och speciellt delmål 10.2 i Agenda 2030 som beslutades av FN:s generalförsamling 2015.

Mål 10 - belyser vikten av att verka för ett samhälle där ingen lämnas utanför i utvecklingen och mål 10.2 handlar om att möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Bilaga 1. Inrapporterade systembrister från verksamhet med personligt ombud 2024

Det här är en sammanfattning av de brister som flest ombudsverksamheter har återrapporterat. Under 2024 har verksamheterna redovisat färre antal systembrister än tidigare år. De brister som rör handläggare- eller lokal nivå redovisas inte i denna rapport.

Socialstyrelsen har i den mån det har framgått av återrapporterna tagit upp exempel på åtgärder som har gjorts för att motverka bristerna.

Brist på god man

Flera ombudsverksamheter tar upp att det är fortsatt brist på god man eller att det finns utmaningar i samarbete mellan klienter och den som är utsedd till god man.

Under 2024 har flera ombudsverksamheter lyft goda exempel på åtgärder, bland annat:

- Växjö kommun har fattat beslut om en förvaltarenhet och har under hösten påbörjat rekrytering av tre professionella ställföreträdare.
- Tre län har haft erfarenhetsutbyte med Överförmyndarnämnderna för att diskutera roller och uppdrag.
- Länsstyrelserna i norr anordnade ett digitalt seminarium om ”gode män” i samverkan med SKR för samtliga personliga ombud.
- Personliga ombud har tillsammans med klienten lyft frågor till Överförmyndarenheten när samarbetet inte har fungerat med den som utsetts till god man. Klienterna har eller kommer att få ny god man.

Oklara regler för att skydda sin sjukpenninggrundande inkomst, SGI

Otydliga regelverk kring sjukpenninggrundande inkomst, SGI är en återkommande brist. Personliga ombud från flera län uppger att de har många klienter som är sjukskrivna och som har fått avslag på sjukpenningsansökan från Försäkringskassan, där myndigheten bedömt dem som för friska för att vara sjukskrivna. Dessa klienter rekommenderas att registrera sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen för att skydda sina SGI och ha möjligheten att få rätt till sjukpenning längre fram.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Arbetsförmedlingen har i de här fallen dock gjort en helt annan bedömning, och har ansett att dessa klienter var för sjuka för att aktivt kunna söka arbete eller omedelbart kunna börja arbeta. Därför registrerades de under en klassificering som kallas ”kod 14” – vilket åsyftar arbetsökande med förhinder. Det innebär att de är hindrade att aktivt söka arbete eller påbörja arbete omgående. Klassificeringen innebär att klienterna förlorar sin rätt till sjukpenning.

Brister i kontakt med hälso- och sjukvården

Under 2024 har följande brister återrapporterats avseende kontakter med vården.

Vårdens digitalisering skapar problem för vissa patientgrupper

Digitaliseringen av vården ställer nya krav på personer i kontakt och kommunikation med vården. Det är också det som är ett av de vanligaste klagomålen som inkommer till patientnämnderna och till Inspektion för vård och omsorg (IVO).¹⁰ Både personliga ombuden och IVO:s rapport lyfter att digitalisering av vården har skapat svårigheter för personer med psykisk ohälsa. IVO konstaterar att det är en målgrupp som i högre utsträckning har behov av personcentrerad vård med fysiska möten.

Brist på resurser

- Brist på läkare, psykologer och annan vårdpersonal leder till långa väntetider för att få kontakt exempelvis med primärvården, psykiatriska öppenvården, vuxenhabiliteringen eller beroendemottagningar. Vårdköer påverkar möjligheten att få de intyg och utredningar som krävs exempelvis när klienter ansöker om ansökningar god man, boendestödjare eller olika ekonomiska ersättningar.
- Flera verksamheter med personligt ombud för fram att deras klienter remitteras fram och tillbaka mellan olika vårdenheter. Klienterna hamnar i kläm när ingen vårdenhet har huvudansvaret. En fast läkarkontakt skulle underlätta för klienterna.
- Flertalet regioner har centraliserat sin vård till större orter vilket påverkar klienter som bor i glesbygden.

¹⁰ Hämtad den 2025-03-31 <https://www.ivo.se/globalassets/dokument/publikationer/iakttagelser-i-korthet/2024/patientnamnderna-och-ivo--patienter-klagar-over-brist-pa-tillganglighet-och-samordning-i-primarvarden.pdf>

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Under 2024 har flera ombudsverksamheter haft kontakt med primärvård och psykiatri i regionerna, för att diskutera uppmärksammade brister. En region har utifrån detta sett över sina rutiner för att meddela Försäkringskassan när en ansvarig läkare slutar, för att säkerställa att kompletteringsfrågor till Försäkringskassan skickas in.

I flera fall har personliga ombuden också stöttat klienter i deras kontakt med Patientnämnd eller bistått i anmälan till IVO.

Brister i kontakt med socialtjänsten

I kontakten med socialtjänsten handlar bristerna framför allt om bemötande, kontinuitet och kompetens.

Många klienter upplever det som svårt att ansöka om försörjningsstöd för första gången

Personligt ombud har under flera år lyft svårigheten för klienter som ska ansöka om försörjningsstöd för första gången. Ombuden tycker också själva att det är svårt att stötta klienterna i att ansöka om försörjningsstöd. Dessutom anser ombuden att handläggarna inte alltid tar hänsyn till att vissa klienter har funktionsnedsättningar.

Ett fåtal kommuner har, efter att ombuden påtalat brister, infört nya arbetssätt. Till exempel erbjuder två kommuner praktiskt stöd genom att klienterna kan besöka dem för att få hjälp av en handläggare under drop-in tider eller en viss dag i veckan. Handläggarna bistår klienterna med individuellt stöd, och ser till att allt blir korrekt ifyllt.

Flera ombud har hjälpt enskilda i att överklaga avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd till Förvaltningsrätten.

Brister inom budget- och skuldrådgivning

Flera ombudsverksamheter har rapporterat brister inom området budget- och skuldrådgivning. Det handlar främst om att det inte finns budget- och skuldrådgivare, men även om svårigheter att boka tid och avsaknaden av kösystem. I vissa kommuner erbjuder rådgivarna kortare stödinsatser, men de är ofta inte tillräckliga för målgruppen.

I en kommun har de uppmärksammande bristerna lett till att rådgivare har fått handledning av en annan kommuns Budget och Skuldrådgivningsverksamhet.

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Boendestöd

Flera ombudsverksamheter har rapporterat brister i boendestödet. I vissa kommuner ingår det i boendestödjarnas uppdrag att hjälpa klienter med myndighetskontakter, men inte i andra. Klienter hänvisas istället till ett personligt ombud. Dessutom har flera personligt ombud lyft att vissa kommuner kräver att det ska finnas en fastställd diagnos och ett läkarintyg för att en klient ska beviljas boendestöd.

Brister i kontakt med Arbetsförmedlingen

Brister i serviceskyldighet och tillgänglighet

Nästan samtliga ombudsverksamheter uppger att det finns brister i Arbetsförmedlingens digitala stöd. Flertalet av de brister som ombuden har rapporterat in under året har Arbetsförmedlingen själva kännedom om.¹¹ Det framgår även när myndigheten ska åtgärda dessa brister.

Arbetsmarknadsinsatserna behöver utvecklas

Personliga ombuden upplever inte att de arbetsmarknadsinsatser som Arbetsförmedlingen hänvisar klienterna är anpassade till målgruppen. Många i målgruppen står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Ett flertal skulle kunna arbeta i ett anpassat arbete och i mindre utsträckning, men vägen dit är lång. Stödet är inte tillräckligt individuellt anpassat utan utgår från upphandlade ramar. Ett sådant exempel är ”Steg till arbete” som är uppdelad på fasta moduler där det finns krav på att personen efter en viss tid ska komma ut i praktik som ska leda till anställning. Flera klienter har testat programmet men har fått avbryta eftersom det inte gick att hitta någon praktikplats eller så har att praktikplatsen inte lett till någon anställning.

Alla synpunkter som kommer in till Arbetsförmedlingen från allmänheten omhändertas. Arbetsförmedlingen publicerar löpande information om brister och hur de arbetar med att åtgärda dessa på sin webbplats.

---

¹¹ <https://arbetsformedlingen.se/om-webbplatsen/tillganglighet/tillganglighetsredogorelse/brister-i-tillganglighet-i-digitala-tjanster-for-arbetsokande>

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024

Brister i kontakt med Försäkringskassan

Bristande tillgänglighet – har blivit bättre

Flera har tidigare rapporterat om att Försäkringskassan har bristande tillgänglighet till kundtjänst, och begränsade telefontider, kl. 09-14.00, men sedan september 2024 har de återgått till normala öppettider, kl. 08-16.00 varje vardag – något som flera av personliga ombuden har uppskattar.

Långa handläggningstider

Redan under 2023 rapporterades om att myndigheten hade långa handläggningstider. De långa handläggningstiderna påverkar klienterna som också får rekommendation om att ansöka om ekonomiskt stöd hos kommunen i väntan på besked från Försäkringskassan.

Flertalet ombudsverksamheter har även 2024 tagit upp handläggningstiderna för bland annat följande ersättning:

- Aktivitetsersättning (4–5 månader) och aktivitetsersättning för förlängd skolgång (8 månader).
- Sjukersättning (från 5 månader men betydligt längre om det saknas underlag, till exempel läkarutlåtande).

Övriga brister

Övriga brister som rapporterats in är bland annat att det saknas möjlighet att ringa trepartssamtal och att lägga in bilagor och övrig information vid digital ansökan om sjuk- och aktivitetsersättning hos Försäkringskassan.

Socialstyrelsen

Lägesrapport om verksamhet med personligt ombud, bidragsår 2024
(artikelnr 2025-5-9570) kan laddas ner från socialstyrelsen.se/publikationer.

Tjänsteskrivelse

2026-04-11

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2025/00265

Arbetsprocessen för tillhandahållande av kontaktperson och ledsagare-Återrapport

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får en muntlig statusuppdatering i ärendet.

Beredningsansvarig

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

Diariennr: IFN-2025/00030

Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden 2025—2025-12-31

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att godkänna statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen.

Individ- och familjenämnden beslutar att överlämna statistikrapporten till kommunens revisorer och till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Av 34 kap. 1 § Socialtjänstlag (2025:400) (SoL) framgår att nämnden ska rapportera till inspektionen- för vård och omsorg och till *kommunens revisorer* alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte harverkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för fördröjningen. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 34 kap. 2 § SoL framgår att nämndens ska rapportera till inspektionen för vård och omsorg och *till kommunens revisorer* när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Av 34 kap. 3 § SoL framgår att nämnden ska lämna en statistikrapport till *kommunfullmäktige* över alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-12-31

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00030

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, koordinator

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen
Kommunstyrelsen

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Nilsson
Verksamhetschef

Ej verkställda beslut

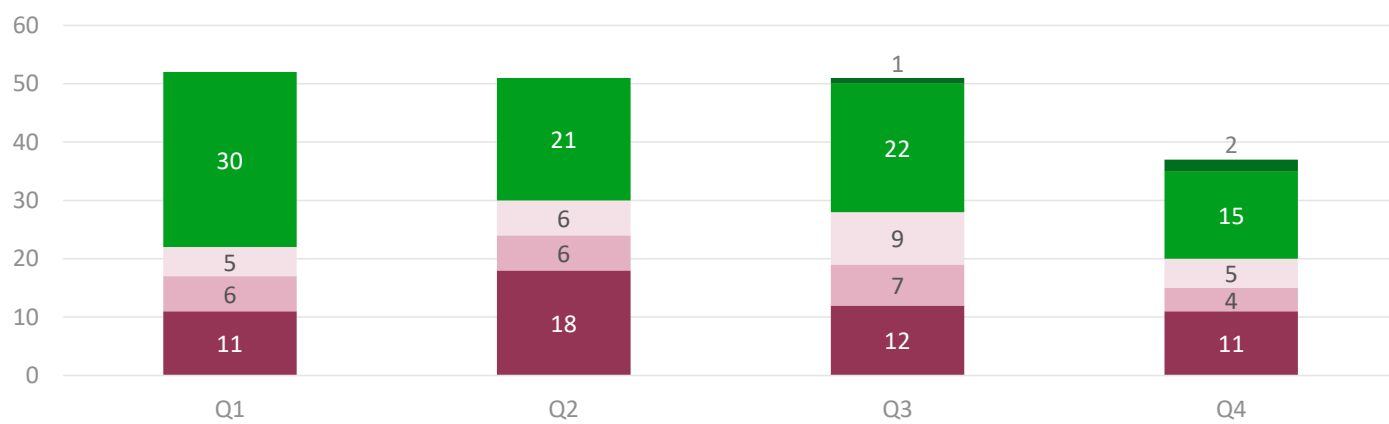
Sammanställning av rapportering
kvartal 4 2025

Individ- och familjeomsorg (SoL)

Funktionshinderomsorg (SoL)

**UMEÅ
KOMMUN**

Jämförelse Q1-Q4

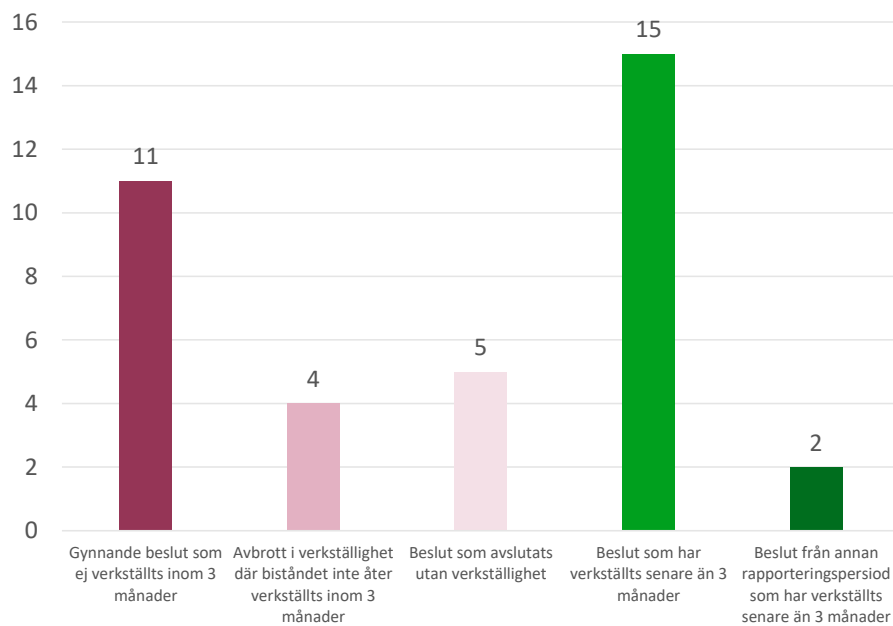
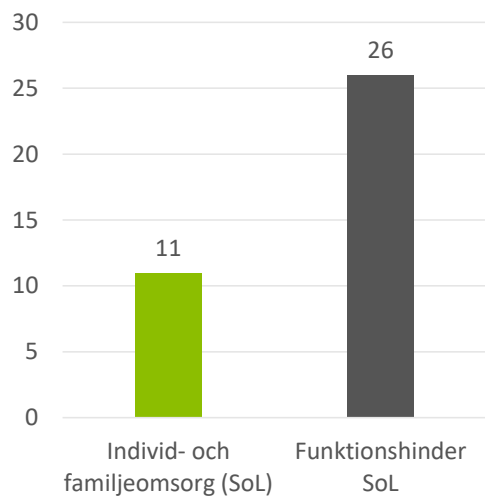

- Beslut från annan rapporteringsperiod som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som avslutats utan verkställighet
- Avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader
- Gynnande beslut som ej verkställts inom 3 månader

Område

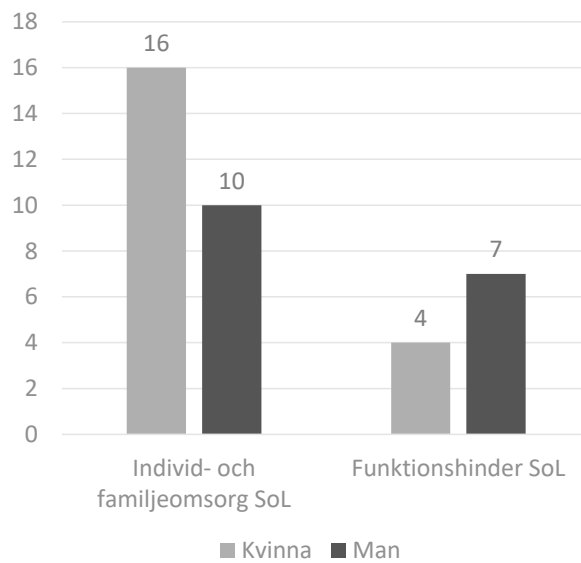
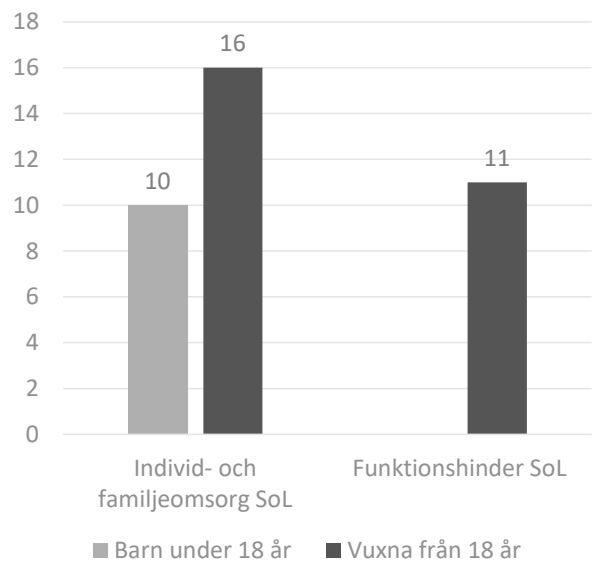
Typ av rapport

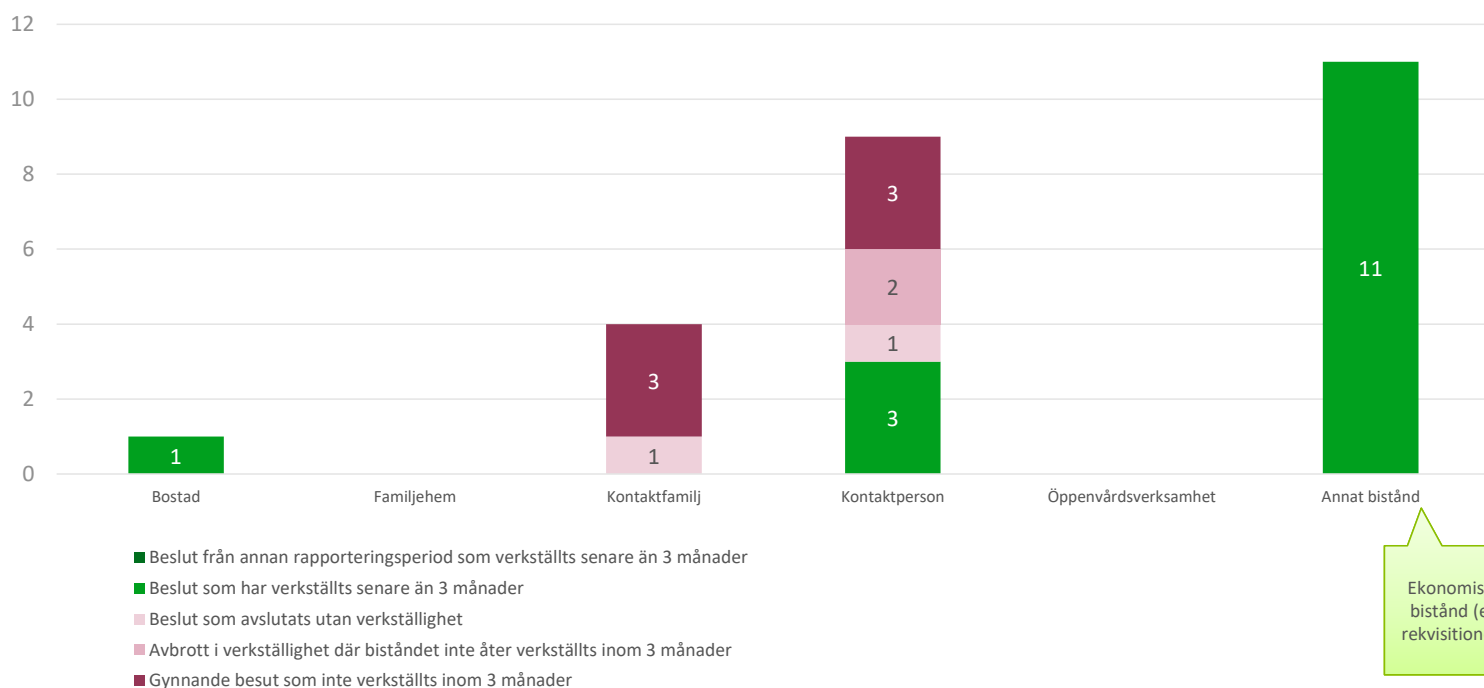
Fördelning barn/vuxna

Fördelning kön

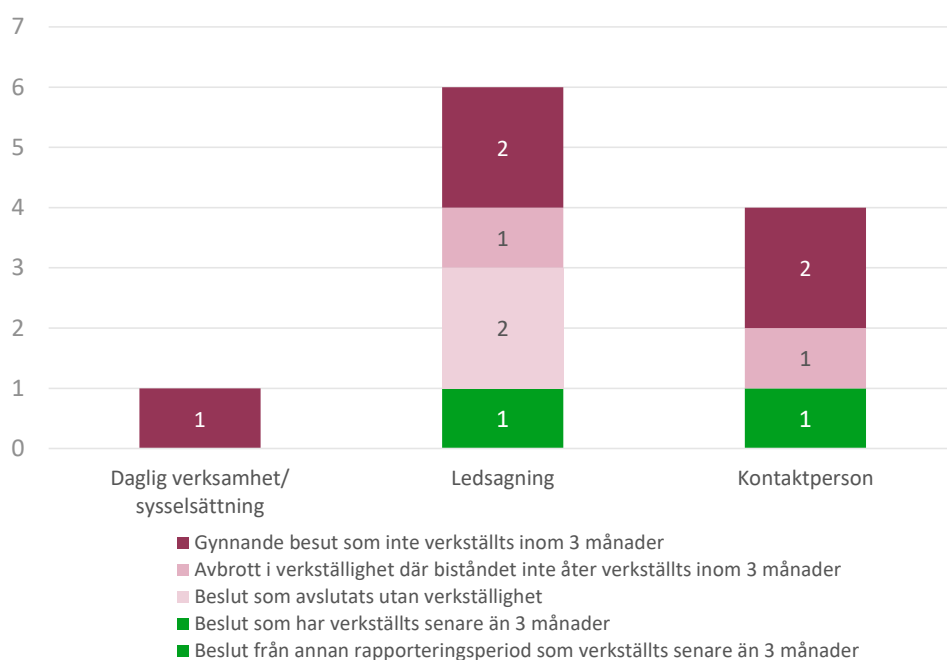

Individ- och familjeomsorg

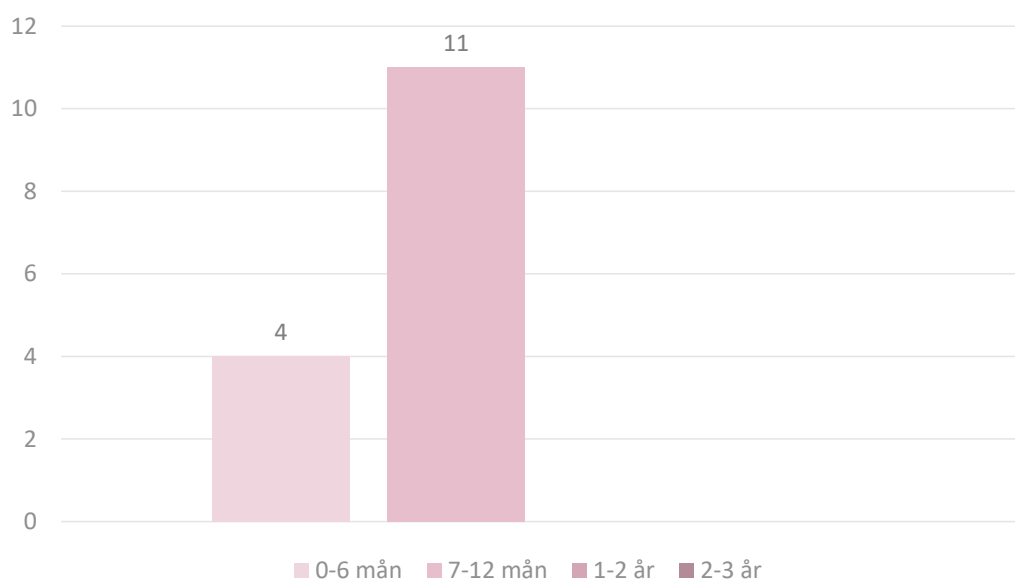
VÅRA
ÖNSKAN

Funktionshinder SoL

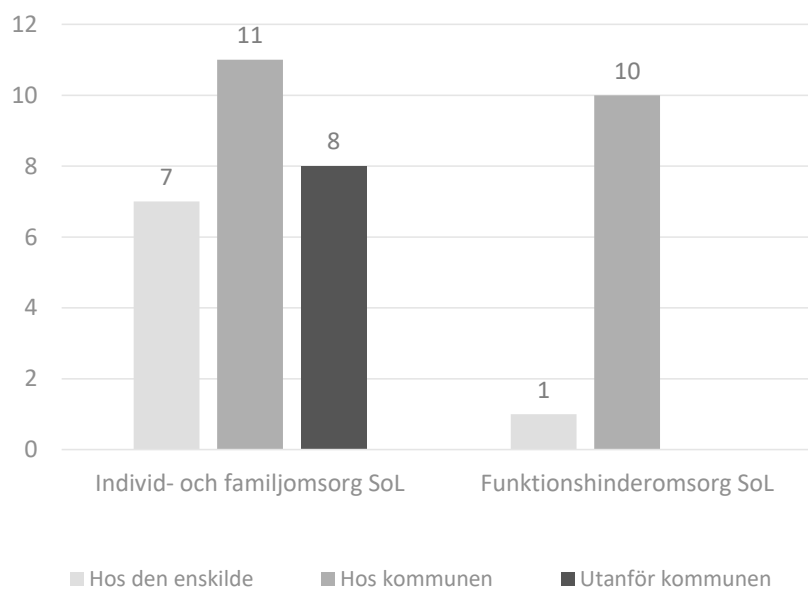
Väntetid ej verkställda beslut (2025-09-30)

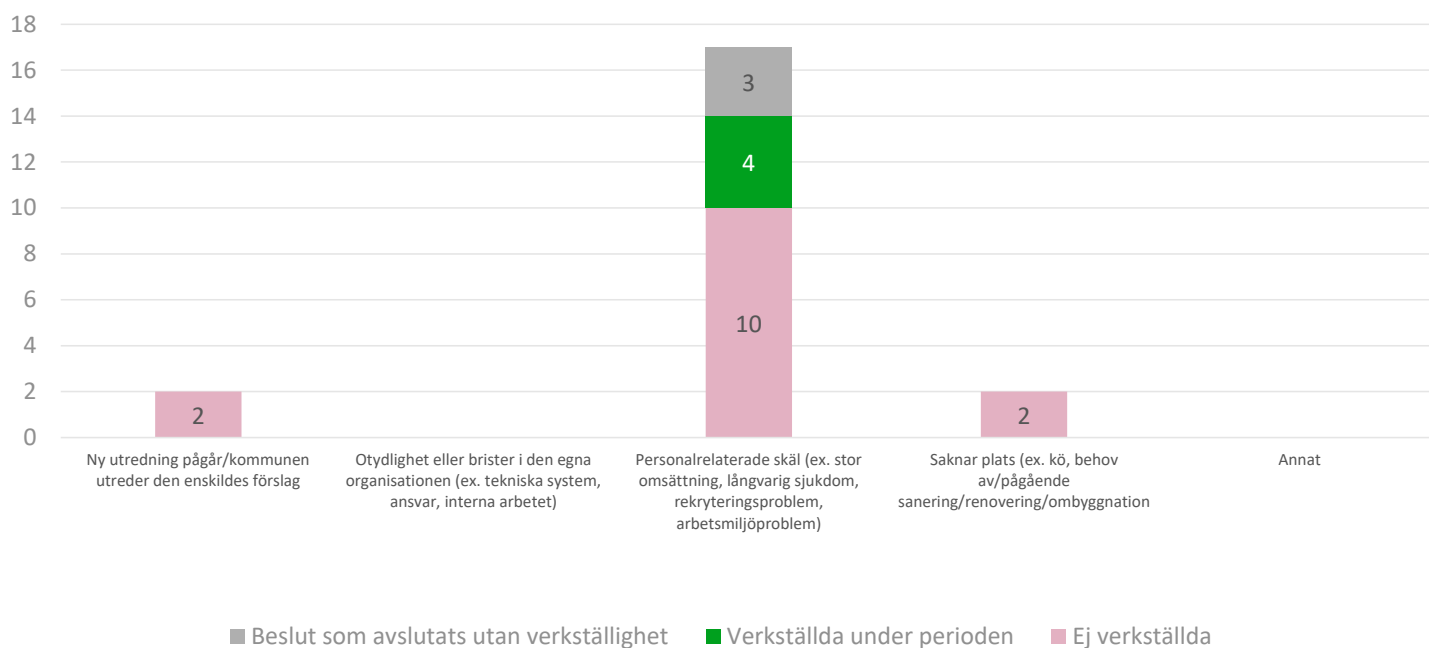
Orsaker

SoL

Orsaker hos kommunen

Diariennr: IFN-2025/00031

Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden 2025 2025-12-31

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt LSS.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunens revisorer och till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Av 28 f § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) framgår att nämnden ska rapportera till inspektionen- för vård och omsorg och till *kommunens revisorer* alla gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för dröjesmålet. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 28 g § LSS framgår att nämnden ska anmäla till inspektionen för vård- och omsorg *kommunens revisorer* när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Av 28 h § LSS framgår att nämnden ska lämna en statistikrapport till *kommunfullmäktige* över alla gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport LSS 2025-12-31

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00031

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, koordinator

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen
Kommunstyrelsen

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

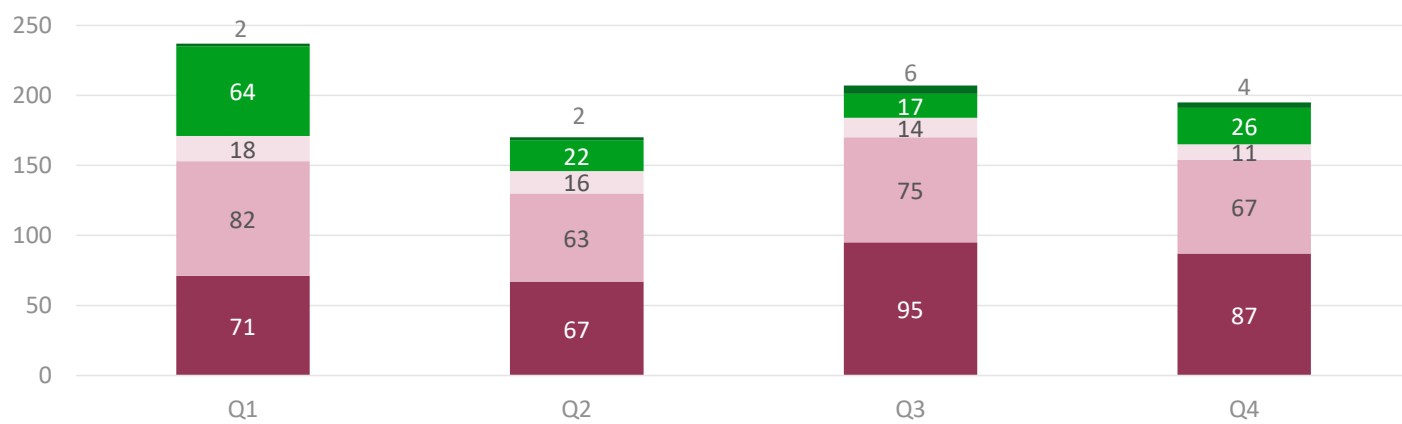
Ej verkställda beslut

Sammanställning av rapportering
kvartal 4 2025

Funktionshindersomsorg (LSS)

**UMEÅ
KOMMUN**

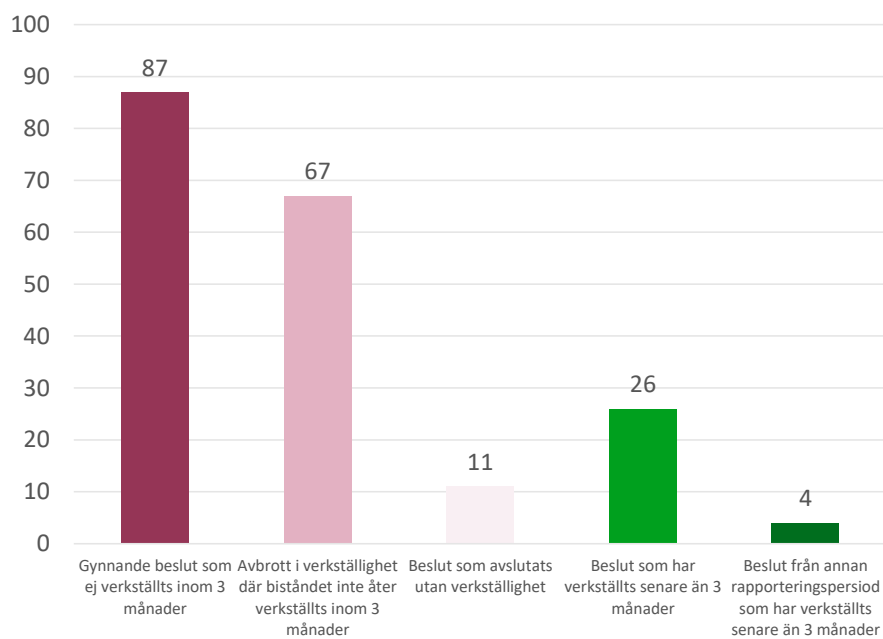
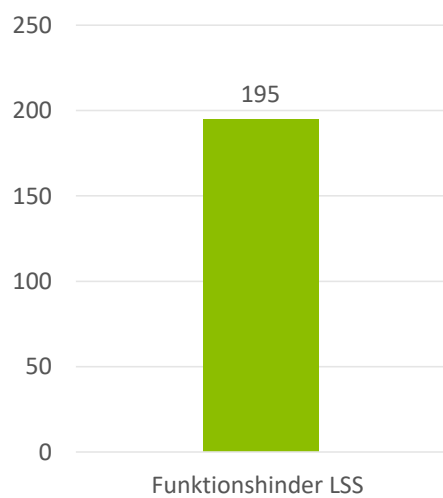
Jämförelse Q1-Q4

- Beslut från annan rapporteringsperiod som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som avslutats utan verkställighet
- Avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader
- Gynnande beslut som ej verkställts inom 3 månader

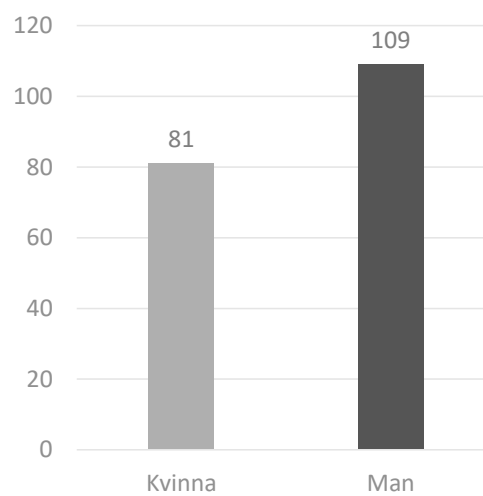
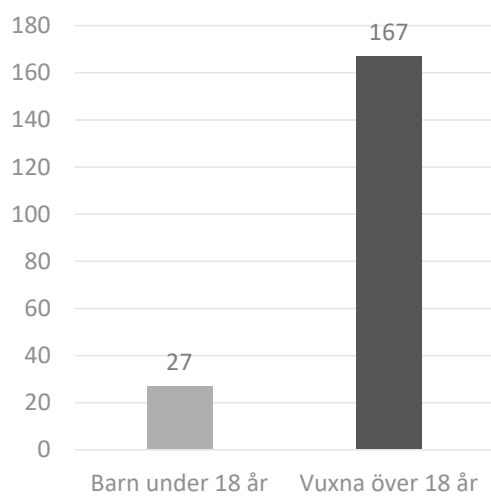
Område

Typ av rapport

VIFA
ÖVNET

Fördelning barn/vuxna

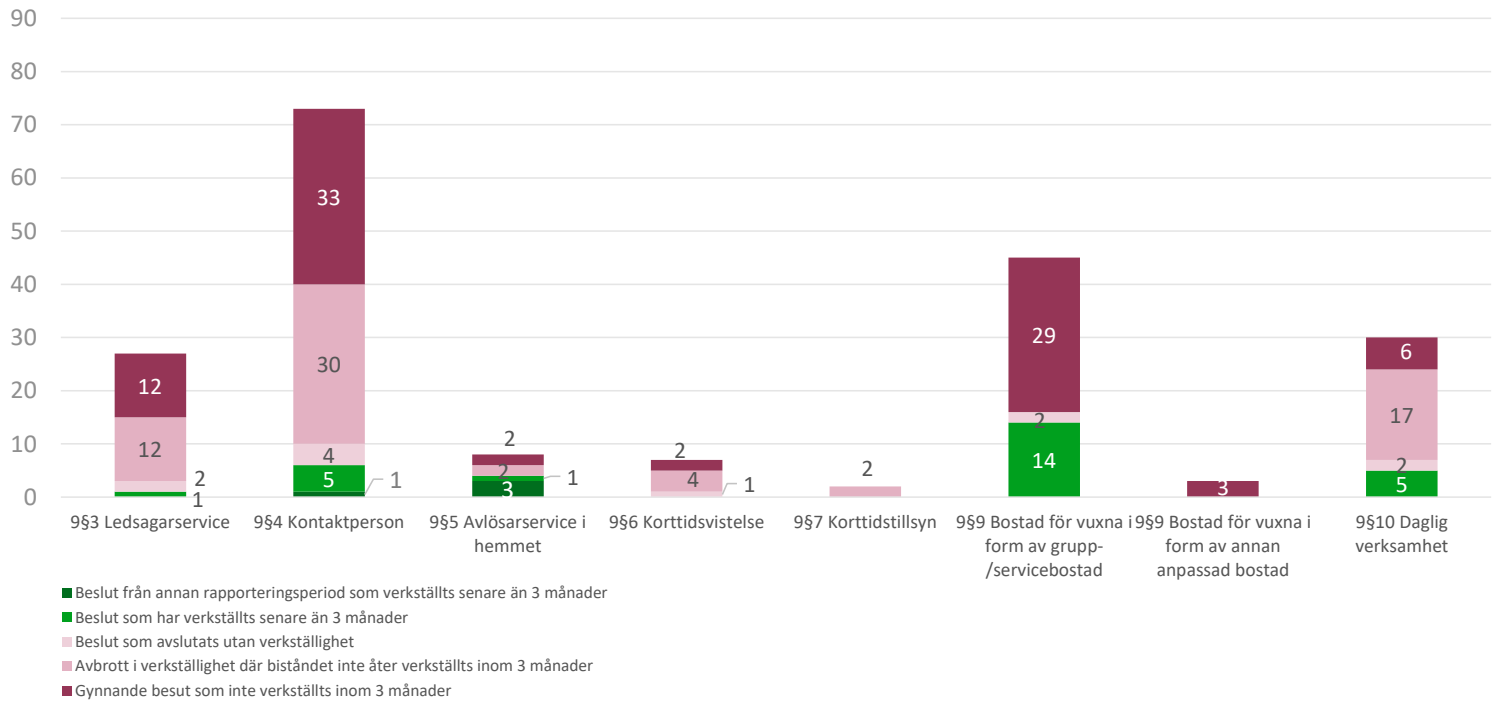
Fördelning kön

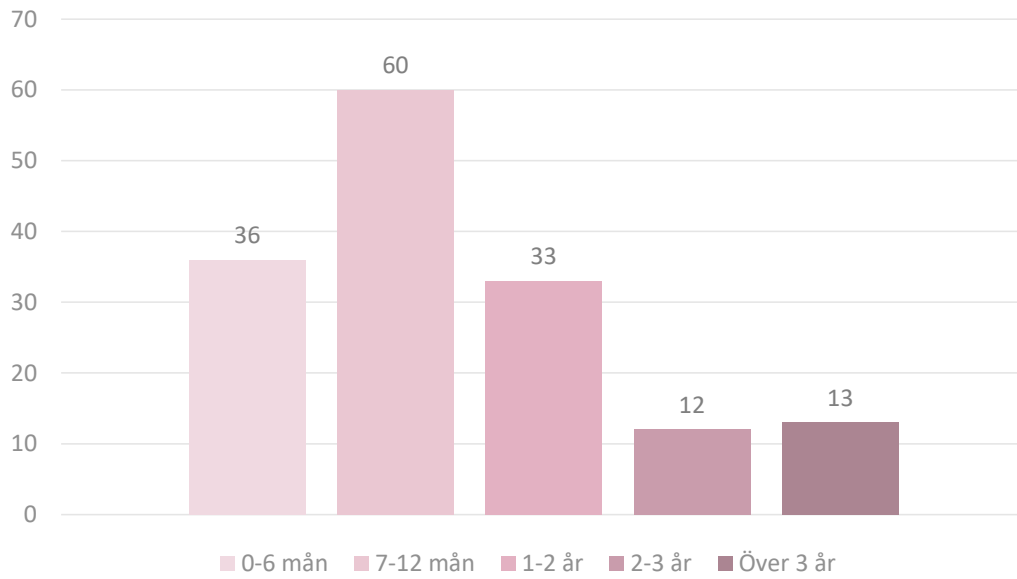
Funktionshinder LSS

VÅRA
ÖNSKAN

LSS

Väntetid ej verkställda beslut (2025-09-30)

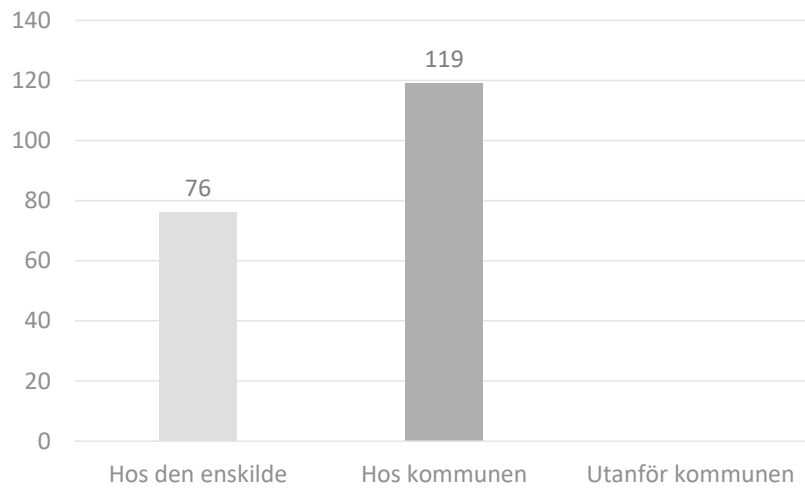

Orsaker

VÅRA
ÖNSKAN

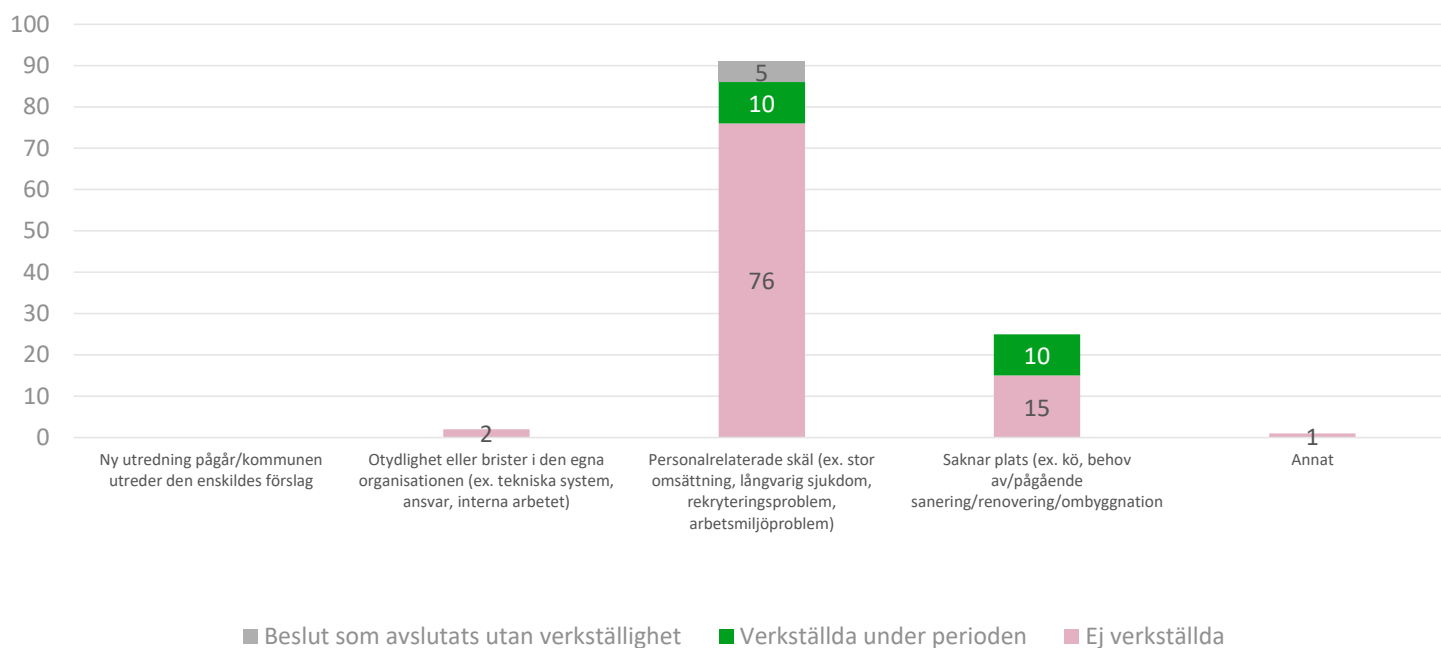
LSS

Funktionshinderomsorg LSS

Orsaker hos kommunen

VÅRA
ÖNSKAN

Diarienumr: IFN-2026/00050

Återkoppling från samverkan med sociala föreningar

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Representanter från nämnden som ingår i samverkan med sociala föreningar återkopplar.

Tjänsteskrivelse

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2026/00139

Överenskommelser med personal om avslut av anställning

Ärendebeskrivning

Ordförande i individ- och familjenämnden anmäler denna punkt till dagordningen.

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, Stabschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Ulrika Gustafsson
Stabschef

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2026-04-08

---

§ 38

Diarienum: IFN-2026/00139

Överenskommelser med personal om avslut av anställning

Förslag till beslut

Individ- och familjenämndens arbetsutskott föreslår individ- och familjenämnden att besluta att förvaltningen får återkomma och redovisa en analys av varför stöd- och omsorgsförvaltningen kommer till en överenskommelse med personal om avslut av anställning i större omfattning än de flesta övriga av kommunens förvaltningar.

Individ- och familjenämndens arbetsutskott föreslår individ- och familjenämnden att besluta att återrapporteringen ska ske vid sammanträdet i augusti.

Ärendebeskrivning

Ordförande i individ- och familjenämnden anmäler denna punkt till dagordningen efter att förtroendevalda i personalnämnden har fått information om att stöd- och omsorgsförvaltningen kommer till en överenskommelse med personal om avslut av anställning i större omfattning än flera andra förvaltningar.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S) yrkar att förvaltningen får återkomma och redovisa en analys av varför stöd- och omsorgsförvaltningen kommer till en överenskommelse med personal om avslut av anställning i större omfattning än de flesta övriga av kommunens förvaltningar.

Arbetsutskottets beslutsgång

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att föreslå individ- och familjenämnden att besluta att förvaltningen får återkomma och redovisa en analys av varför stöd- och omsorgsförvaltningen kommer till

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2026-04-08

---

en överenskommelse med personal om avslut av anställning i större omfattning än de flesta övriga av kommunens förvaltningar.

Återrapporten föreslås ske vid sammanträdet i augusti.

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, stabschef

Tjänsteskrivelse

2026-04-11

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2026/00012

Återkoppling kurser och konferenser

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ledamöter och ersättare i individ- och familjenämnden återkopplar från kurser och konferenser som de deltagit i.

Tjänsteskrivelse

2026-04-09

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2026/00050

Övriga frågor 2026

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Övriga frågor som anmäls vid godkännande av dagordningen tas upp och besvaras.

Tjänsteskrivelse

2026-03-16

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2026/00122

Tillämpningsanvisningar - Flexibel hemtjänst med ram

Förslag till beslut

Individ-och familjenämnden beslutar om tillämpningsanvisningar för styrmodell flexibel hemtjänst inom ram enligt förvaltningen förslag samt att dessa ska tillämpas fr om den 1 november 2026

Ärendebeskrivning

Individ-och familjenämnden godkände i januari 2026 den utredning som förvaltningen gjort avseende flexibel hemtjänst i ram och gav förvaltningen i uppdrag att utforma tillämpningsanvisningar för beslut om insatser och uppföljning av insatser utifrån en styrmodell för flexibel hemtjänst med ram. Nämnden beslutade också att utforma och inkludera styrmodellen och ersättningsmodell i framtagandet av upphandlingsdokument för LOU för hemtjänsten.

Förvaltningen har nu tagit fram tillämpningsanvisningar.

Beslutsunderlag

Tillämpningsanvisning Flexibel hemtjänst med ram
Protokollsutdrag individ- och familjenämnden § 3

Beredningsansvariga

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef utredning äldre och prevention

Jessica Atrakchi, enhetschef utredning äldre och prevention

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef myndighetsutövning

Beslutet ska skickas till

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef myndighetsutövning

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

TILLÄMPNINGSSANVISNING, FLEXIBEL HEMTJÄNST MED RAM

Äldrenämnden och Individ- och familjenämnden

Sammanfattning

En beskrivning av flexibel hemtjänst med ram i Umeå kommun samt hur metoden ska tillämpas. Tillämpningsanvisningarna riktar sig till socialsekreterare och hemtjänstutförare

Beredningsansvariga

Carina Nylander, utredare fd. ekonomichef äldreomsorgsförvaltningen

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef utredning äldre & prevention

Jessica Atrakchi, enhetschef utredning äldre

Jakob Claesson, ekonom äldreomsorgsförvaltningen

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef stöd och omsorgsförvaltningen

Jennie Wiklund, enhetschef SoL under 65

Simon Blomberg, ekonomichef stöd och omsorgsförvaltningen

Innehåll

Flexibel hemtjänst med ram – Tillämpningsanvisningar.....	3
Samverkan mellan socialsekreterare och hemtjänstutförare	3
Ram.....	4
Beräkna ram	4
Ram.....	4
Flexibilitet i utförandet.....	5
Beslut och uppdrag hemtjänst	5
Beslut.....	5
Frekvens av insatser	5
Uppdrag hemtjänst	5
Genomförande	6
Ta emot uppdraget.....	6
Planering.....	6
Skriva genomförandeplan	7
Genomförandeplanen ska vara ett levande dokument.....	7
Genomförandeplan till socialsekreteraren	8
Uppföljning för socialsekreteraren och hemtjänstutförare.....	8
Socialsekreterare.....	8
Hemtjänstutförare.....	8
Definitioner av hemtjänstinsatser.....	9

Flexibel hemtjänst med ram – Tillämpningsanvisningar

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) betonar att all verksamhet ska bygga på respekt för individens självbestämmande och integritet, och att socialtjänsten ska stödja den enskildes möjlighet att leva ett värdigt liv med välbefinnande.

Insatser i hemmet ska utformas i samråd med den enskilde, där behov, önskemål och vardagsrutiner vägs in för att skapa ett flexibelt och individanpassat genomförande. För detaljerade beslut om när och hur insatser ska utföras riskerar att begränsa den enskildes självbestämmande, och strider mot lagens intentioner.

Lagen lyfter också vikten av tillgängliga och anpassningsbara insatser, där socialtjänsten ska arbeta förebyggande och möjliggöra lösningar som följer den enskildes aktuella behov. Detta innebär att ramtid ska användas som ett stöd för att skapa flexibilitet och inflytande i det dagliga genomförandet av hemtjänst.

I januari 2026 beslutade Äldrenämnden och Individ- och familjenämnden om "Flexibel hemtjänst med ram" (darienr: ÄN-2025/00283, IFN-2025/00360). Nämnderna gav förvaltningarna bland annat ett uppdrag att utforma tillämpningsanvisningar för beslut om insatser och uppföljning av insatser utifrån styrmodell flexibel hemtjänst med ram.

Syftet med flexibel hemtjänst med ram är att säkerställa att alla personer som beviljas hemtjänst i Umeå kommun, så långt som möjligt, ska kunna välja när och hur stöd och hjälp i hemmet ska ges. Genom att ge den enskilde möjlighet att utforma den beslutade insatsen tillsammans med hemtjänstutföraren och att ge personalen större frihet att själva organisera arbetet, bör leda till minskad stress och samtidigt höja kvaliteten för de enskilda hemtjänsttagarna och personalen.

För att uppnå detta bör uppdrag av hemtjänst utformas utan detaljerade angivelser om hur och när insatserna ska utföras. Detta ska, i enlighet med socialtjänstlagens intentioner och kommunens värdegrund, istället överlåtas till hemtjänstutföraren och den enskilde att komma överens om i genomförandeplanen. Dessa tillämpningsanvisningar fungerar som ett stöd för socialsekreterare och hemtjänstutförare i det arbetet.

Samverkan mellan socialsekreterare och hemtjänstutförare

För att möjliggöra ett arbetssätt där uppdrag inte detaljstyr när och hur insatser ska utföras krävs en nära samverkan mellan socialsekreterare och hemtjänstutförare. Det är angeläget att socialsekreterare och hemtjänstutförare arbetar med fokus på varje individs behov och betraktar varandra som kollegor med ett gemensamt uppdrag att tillsammans tillgodose den enskildes behov av omsorg. Det gemensamma uppdraget ska ta utgångspunkt i individens behov i centrum, både socialsekreterare och hemtjänstutförare ska ha utgångspunkt i individens behov, resurser och mål och resultat. Detta kräver kunskap om, och respekt för varandras uppdrag och professionella kompetenser.

Tillämpningsanvisningarna för flexibel hemtjänst med ram utgör en grund för samverkan. De syftar till att skapa en gemensam förståelse för hur arbetssättet kring ram ska fungera och därmed öka likställigheten och minska risken för egna tolkningar.

Ram

Beräkna ram

Socialekreteraren bedömer och fattar beslut om hemtjänstinsatser och hemtjänstutföraren ska utföra i enlighet med uppdraget. När socialekreteraren har fattat beslut om vilka hemtjänstinsatser som beviljats och vilken frekvens de ska utföras med, beräknar socialekreteraren en uppskattad tid för dessa insatser. Den sammanlagda uppskattade tiden utgör en ram, tiden registrerar i verksamhetsstödet och följer med uppdraget till utföraren. Beräkningen görs enligt kommunens riktlinjer och rutiner och syftet är att beräkningen ska vara likvärdig, rättssäker och förutsägbar för både enskilda och utförare.

Ram

Den beräknade ramen är ett administrativt underlag som används för tre områden:

- beräkning av den enskildes avgift
- beräkning av ersättning till utföraren
- stöd i utförarens övergripande planering

Det är viktigt att betona att ramen inte ligger till grund för hur lång tid en insats ska ta eller får ta i praktiken. Den styr inte kvalitén på insatsen och avgör inte hur den enskildes behov ska tillgodoses.

Den verkliga tidsåtgången kan både understiga och överstiga ramen. Detta påverkar inte den beräknade ramen, ersättning till utföraren eller den enskildes avgift. Ramen justeras inte utifrån rapporterad tid eller enskildes önskemål om mer tid. Den enskilde är beviljad insatsen och inte en viss mängd tid.

En utförare kommer alltid att ha vissa ärenden som tar mer tid än ramen och andra som tar mindre. Därför ska ramen ses ur ett helhetsperspektiv i verksamhetens planering, inte per individ. Över tid jämnar variationerna ut sig.

Genom att använda beräknad tid som ersättningsgrund säkerställer Umeå kommun en likvärdig och rättssäker hantering, tydlig och stabil grund för ersättning och avgifter samt förutsägbar struktur för uppföljning

Den beräknade tiden är ett administrativt stöd – inte ett mått på kvalitet eller ett styrinstrument för hur insatser ska utföras.

Flexibilitet i utförandet

I det dagliga arbetet kan insatser ta olika lång tid vid olika tillfällen – ibland kortare, ibland längre – beroende på den enskildes dagsform och behov. Det kan också hända att en insats behöver utföras fler gånger än beräknat.

Den uppskattade tiden ska därför ses som en fingervisning, inte som ett tak eller ett golv. Utföraren får, inom uppdragets ramar, fördela tiden mellan de beviljade insatserna så att helheten blir bra för den enskilde. Om en insats tar längre tid kan en annan ta kortare tid, utan att det påverkar uppdraget eller kräver justering av ramen.

Insatserna ska utföras med den frekvens som anges i uppdraget. När och hur de ska utföras planeras av utföraren tillsammans med den enskilde och förs in i genomförandeplanen.

Beslut och uppdrag hemtjänst

Beslut

När den enskilde inkommer med en ansökan om hemtjänst inleder och genomför socialsekreteraren en utredning för att kartlägga vilka behov den enskilde har och vilka insatser den enskilde har rätt till enligt Socialtjänstlagen. Ett beslut fattas utifrån den enskildes behov och vad den har rätt till för att uppnå skäliga levnadsförhållanden i enlighet med lagstiftningen. Kommunens riktlinjer för handläggning utgör vägledning för vad som ska anses som skäliga levnadsförhållanden. Flexibel hemtjänst med ram som arbetssätt påverkar inte myndighetsutövningen och det är socialsekreterarens beslut som ligger till grund för vilket stöd enskilde får samt i vilken frekvens stödet ska ges.

Frekvens av insatser

Socialsekreteraren anger frekvens för samtliga beviljade insatser, detta bedöms utifrån den enskildes individuella behov. Genomförandet ska följa de frekvenser som framgår av uppdraget. Undantagsvis kan det uppstå situationer där frekvensen tillfälligt behöver utökas, det föranleder ingen ändring av uppdraget. Exempel på situationer kan vara att enskild tillfälligt drabbas av nedsatt hälsa i form av magsjuka eller förkylning, får plötsligt nedsatt fysiska förmågor eller att anhörig som vårdar enskilde insjuknar. Om det utökade behovet kvarstår efter 14 dagar behöver uppdraget eventuellt justeras, det är viktigt att hemtjänstutförare och socialsekreteraren har en dialog kring ärendet.

Uppdrag hemtjänst

Efter att socialsekreteraren bedömt behov av insatser och frekvens, upprättas ett uppdrag som skickas till hemtjänstutföraren. Av uppdraget ska den enskildes behov tydligt framgå.

Socialsekreteraren ska beskriva vad den enskilde klarar själv respektive vad den behöver stöd eller hjälp med.

Av uppdraget ska det även framgå vilken typ av insats som den enskilde behöver hjälp med samt frekvens för dessa och beräknad ram. Uppdraget ska även innehålla målsättning med de beviljade insatserna. Uppdraget ska formuleras så att utformningen av de beviljade insatserna, när och hur dessa ska utföras, samt hur målsättningen ska uppfyllas, överläts till hemtjänstutföraren och den enskilde att komma överens om i genomförandeplanen. Ett uppdrag av hemtjänst ska därför inte precisera varje insats på detaljnivå utan förhålla sig till vilken insats som ska ges samt i vilken frekvens.

Utifrån uppdraget, ska hemtjänstutföraren därefter upprätta en genomförandeplan tillsammans med den enskilde som beskriver när och hur de beviljade insatserna ska utföras. Socialsekreteraren behöver bevaka att genomförandeplanen inkommer och säkerställa att den enskilde får den hjälp som den bedöms vara i behov av. Socialsekreterarens uppföljning kan innebära att genomförandeplanen behöver revideras.

Genomförande

Ta emot uppdraget

När uppdraget inkommer läser hemtjänstutföraren det för att sätta sig in i den enskildes behov och syftet med insatserna. Fast omsorgskontakt har en central roll i planeringen av insatser och ska i så stor utsträckning som möjligt vara den som utför insatserna hos den enskilde.

Syftet med en flexibel hemtjänst med ram är att minimera detaljplaneringen av hemtjänst i uppdraget för att överlåta åt hemtjänsten och den enskilde att komma överens om planeringen av beviljade insatser. Hemtjänsten får därmed större frihet i planeringen tillsammans med den enskilde. Det är därför viktigt att hemtjänsten sätter sig in i den enskildes behov och beviljade insatser så som de formuleras i uppdraget och ha det som utgångspunkt för planeringen med den enskilde.

Planering

I uppdraget medföljer samlad tid för de beviljade insatserna. Den samlade tiden beräknas på en uppskattning av hur mycket tid som går åt att utföra de beviljade insatserna och det är denna samlade tid som utgör ram. Uppskattningen ska inte vara styrande för hur hemtjänsten fördelar tiden mellan olika insatser, utan kan användas som stöd i den övergripande planeringen. Om någon insats tar längre tid kanske en annan insats tar kortare tid och det kan hemtjänstutföraren justera i sin egen planering. Det är detta som skapar flexibilitet. Den enskilde kan tillsammans med hemtjänstutföraren påverka hur och när insatserna ska utföras med utgångspunkt i hur beviljade insatser, frekvens och målsättning är formulerade i uppdraget.

Skriva genomförandeplan

Genomförandeplanen syftar till att säkerställa att den enskilde ges möjlighet att vara delaktig i planeringen av hur och när de beviljade hemtjänstinsatserna ska utföras. Genomförandeplanen ska vara ett levande dokument som speglar den aktuella planeringen.

Alla omsorgstagare har rätt att få en genomförandeplan och att vara delaktig i upprättandet av den. I detta arbete spelar fast omsorgskontakt en viktig roll. Det är den fasta omsorgskontakten som i första hand ska vara den som utför insatserna hos den enskilde. Den fasta omsorgskontakten ska ha god kännedom om den enskildes behov och eventuella önskemål samt ansvara för att hålla i kontakten med närstående och andra viktiga personer.

Genomförandeplanen ska följas upp regelbundet samt vid behov. Utgångspunkten är att den enskilde ska vara delaktig i planeringen av sina insatser. Genomförandeplanen ska, så långt möjligt, skrivas under av den enskilde eller tydligt framgå på vilket sätt enskild har varit delaktig. I de fall den enskilde inte kan eller vill delta i planeringen behöver orsaken till detta tydligt framgå i den sociala dokumentationen.

Genomförandeplanen ska beskriva när och hur beviljade insatser ska utföras. Den ska formuleras så att den enskilde och hemtjänstkollegor får nödvändig information för att förstå planeringen. Genomförandeplanen ska ha sådan kvalitet att en vikarierande hemtjänstpersonal som inte är insatt i ärendet ska kunna ge god omsorg utifrån underlaget.

Genomförandeplanen ska innehålla information om:

Insats: Den insats som finns beskriven i uppdraget.

Vad: Vilka moment som ingår i insatsen.

När: När i tid som insatsen ska utföras.

Hur: Detaljer kring hur insatsen ska utföras.

Viktigt: Information om vad som är viktigt för den enskilde i utförandet.

Mål: Delmål och hur dessa ska uppnås.

Uppföljning: Information om när och hur ska genomförandeplanen följas upp.

Genomförandeplanen ska vara ett levande dokument

Genomförandeplanen ska ses som ett levande dokument som när som helst kan kompletteras och justeras inom ramen för det aktuella uppdraget. Det kan ske vid hemtjänstutförarens egen uppföljning med den enskilde eller efter önskemål från den enskilde. Genomförandeplanen ska alltid spegla när och hur insatser normalt ska utföras hos den enskilde.

Genomförandeplanen ska upprättas inom tre veckor från att uppdraget mottagits och beslutet verkställt. Den ska hållas aktuell och får inte vara äldre än ett år. Planen ska följas upp minst var sjätte månad, eller oftare om brukarens behov förändras eller om det i övrigt bedöms nödvändigt för att säkerställa en god och ändamålsenlig insats. Förändrat uppdrag till insatser eller omfattning av insatser ska ny genomförandeplan upprättas enligt ovan.

Genomförandeplan till socialsekreteraren

Upprättad eller förändrad genomförandeplan ska vara socialsekreteraren tillhanda inom en vecka från upprättandet. Undantag från att tillhandahålla genomförandeplan till socialsekreterare är vid utförande av trygghetspaket, dock ska genomförandeplan upprättas hos utföraren.

Genomförandeplan ska lämnas i det gemensamma verksamhetsstödet eller via kommunens e-inlämningstjänst för respektive nämnd.

Uppföljning för socialsekreteraren och hemtjänstutförare

En systematisk uppföljning är en förutsättning för att kunna säkerställa att den enskildes behov tillgodoses, att beviljade insatser utförs som planerat samt att såväl lagstiftning som kvalitetskrav efterföljs.

Socialsekreterare

När socialsekreteraren får tillgång till genomförandeplanen ska den läsas för att på så sätt säkerställa att hemtjänstutföraren har uppfattat uppdraget samt målet och syftet med insatserna rätt.

Planeringen i genomförandeplanen ska motsvara uppdraget. I genomförandeplanen kan socialsekreteraren även ta del av hur och när insatserna är planerade att utföras. Vid behov av ytterligare information om den enskildes behov och utförda insatser kan socialsekreteraren begära sociala dokumentationen, insatsplanering och dokumentation på utförda besök. Detta utgör en viktig återkoppling på uppdraget för socialsekreteraren.

Socialsekreterare ska även säkerställa att den enskilde får sina behov tillgodosedda genom att kontinuerligt följa upp ärendet. Detta ska göras minst en gång per år eller oftare i de fall socialsekreteraren får kännedom om förändrat behov. När socialsekreteraren ska följa upp beslutet kan det vara bra om fast omsorgskontakt, som har god kännedom om hur insatserna har fungerat, är med vid uppföljning eller lämnar skriftlig information.

Uppmärksammar socialsekreteraren i samband med individuppföljning att en hemtjänstutförare inte följer anvisningarna eller inte använder verksamhetssystemet korrekt, ska ansvarig förvaltning meddelas och kan föranledas ytterligare åtgärder kopplat till det enskilda ärendet eller avtalet.

Hemtjänstutförare

Efter att genomförandeplanen är skapad utifrån uppdraget är det hemtjänstutförarens uppgift att säkerställa att insatserna utförs som planerat i enlighet med uppdraget. Uppmärksammar hemtjänstutföraren att den enskildes behov förändrats, ska det meddelas till socialsekreteraren. Vid minskade behov ska detta meddelas snarast, undantaget om enskild avböjer enstaka insatser. Utökade behov som förväntas vara bestående ska meddelas snarast. Osäkra eller tillfälliga behov meddelas och ersätts efter 14 dagar.

Tillämpningsanvisning flexibel hemtjänst med ram

2026-04-07

Om de beviljade insatserna inte utförs i enlighet med uppdraget kommer det att medföra att hemtjänstutföraren blir återbetalningsskyldig till kommunen.

Definitioner av hemtjänstinsatser

Utförlig beskrivning av hemtjänstinsatserna finns att läsa [Riktlinjer för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen](#).

§ 3

Diarienum: IFN-2025/00360

Flexibel hemtjänst med ram

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner utredningen och ger förvaltningen

följande uppdrag:

- utforma tillämpningsanvisningar för beslut om insatser och uppföljning av insatser utifrån styrmodell flexibel hemtjänst med ram
- utforma och inkludera styrmodell flexibel hemtjänst med ram och ersättningsmodell i framtagande av upphandlingsdokument för LOU hemtjänst.

Ajournering

Ajournering begärs och verkställs.

Reservation

Hanna Lundin Jernberg (L), Veronica Kerr (KD) och Andreas Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun kommunfullmäktige beslutade i juni 2025 att tilldela Äldrenämnden och Individ och familjenämnden ett tillskott med motiveringen; **Styrmodell hemtjänst** - för att utreda förutsättningarna för införande av så kallad ramtid inom hemtjänsten.

Syftet är att utreda förutsättningar och införa en styrmodell kring flexibel hemtjänst med ram, är att ge hemtjänsttagare och hemtjänstutförare bättre möjligheter att vara flexibla och tillsammans planera hur insatserna ska utföras för att närmare nå det individuella behovet och ge ökad kvalitet i stödet till hemtjänsttagaren.

Målet är att öka självbestämmandet och inflytandet samt anpassa stödet bättre till brukarens individuella behov, samtidigt som det skapar en bättre arbetsmiljö för personalen. Ett förändrat arbetssätt som strävar

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

efter att ge hemtjänsttagaren möjlighet att utforma den beslutade insatsen i delaktighet med utföraren och att ge personalen större frihet att själva organisera arbetet, vilket bör minska stress och samtidigt höja kvaliteten för de enskilda hemtjänsttagarna och personalen.

Förutsättningarna för Umeå kommun att införa styrmodell flexibel hemtjänst med ram inom hemtjänsten, anses vara goda och genomförbara men ställer krav på några förändringar:

- Tillämpningsanvisningar för beslut om insatser och uppföljning av insatser för en flexibel hemtjänst med ram behöver utformas
- Ersättningsmodell för insatserna utifrån flexibel hemtjänst med ram behöver formuleras och inkluderas i upphandling av hemtjänstutförare (LOU)

Arbetsutskottets beslutsordning**Yrkande**

Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar att ärendet går utan eget yttrande till individ- och familjenämnden.

Arbetsutskottets beslutsgång

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att låta ärendet gå utan eget yttrande.

Individ- och familjenämndens beslutsordning**Yrkande**

Ajournering begärs.

Andreas Sellstedt (V) yrkar att under sida fyra, under rubriken "Definition på ramtid i Umeå kommun

Ersätta " En samling av insatser som bygger på att olika insatser ger en total tid som är att betrakta som flexibel hemtjänst med ramtid för utförandet."

Med: "...en flexibel hemtjänst med ramtid för ersättning för utförandet."

samt ersätta: "Den tid man har till förfogande är en samlingstid som ger de båda parterna möjlighet att efter överenskommelse lägga mer tid på en insats i stället för en som behöver mindre tid, inom ramen för den totala tiden/ramtiden."

Med: "Den tid som utföraren får ersättning för är en samlingstid..."

att möjligheten till avsteg och utökningar av schabloner för både ersättningar och tid för utförande beaktas och konkretiseras i framtagandet av tillämpningsanvisningar.

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

Andreas Lundgren (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut och avslag på Andreas Sellstedts (V) yrkande.

Hanna Lundin Jernberg (L) och Veronica Kerr (KD) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut och till Sellstedts (V) yrkande.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Ajournering begärs och verkställs 09:38-09:48.

Ordförande frågar om individ- familjenämnden kan bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut och finner att den bifalls.

Ordförande ställer bifall mot avslag för varje attsats gällande Andreas Sellstedts (V) yrkande. Ordförande finner att varje attsats avslås.

Reservation

Hanna Lundin Jernberg (L) och Veronica Kerr (KD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Andreas Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande enligt följande: "Det behövs göras tydligt vad begreppet ramtid innebär och hur det förhåller sig till ersättningar och faktisk tid till utförandet. Det behövs också bli tydligare att ersättnings/tidsschablonerna för hemtjänstbesök går att justera upp och ner för att täcka den enskildes behov. Ramtidsmodellen riskerar annars att flytta konsekvenserna för otillräckliga ersättningar till den enskilde brukaren, där en vårdtung brukare kan tvingas prioritera bort mindre kritiskt nödvändiga insatser för att hamna inom sin ramtid."

Beslutsunderlag

Slutrapport styrmodell – Ramtid i hemtjänsten med bilaga 1 och bilaga 2
Presentation-Styrmodell-Ramtid i hemtjänsten

Beredningsansvarig

Simon Blomberg, ekonomichef Stöd- och omsorgsförvaltningen
Carina Nylander, f.d ekonomichef Äldreomsorgsförvaltningen

Beslutet ska skickas till

Karolina Lundqvist, socialdirektör

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2026-01-28

Simon Blomberg, ekonomichef

Tjänsteskrivelse

2026-04-09

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2026/00014

Socialdirektören informerar 2026

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Karolina Lundqvist, socialdirektör, informerar om aktuella frågor inom stöd- och omsorg.

Diarienum: IFN-2026/00013

Anmälan av delegerade beslut/anmälningssärenden individ- och familjenämnden 2026

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut och anmälningssärenden

Ärendebeskrivning

Redovisning av ärenden beslutade med stöd av nämndens fastställda delegationsordning samt redovisning av anmälningssärenden. Delegerade beslut för perioden 2026-03-01 t o m 2026-03-31 inom lagområdena SoL, LSS, LVU, LVM och övrig lagstiftning anmäls i enlighet med nämndens beslut 2024-01-24.

Anmälningssärenden

IFN-2026/00042	Protokoll Länsamverkansgruppen 2026-02-20
IFN-2025/00300	Beslut att avskriva ärende vid återtagen ansökan RUMI Restaurang ärende 2025/4728 - beslutsnr 2026-806
IFN-2025/00131	Beslut Kommunfullmäktige § 47 - Motion 13/2025: Inför tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun; Liv Zetterberg (V) och Rebecca Sellstedt (V)
IFN-2026/00132	Anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten gällande personuppgiftsincident ID 1138975
IFN-2025/00160	Beslut om avslut av ärende - Inspektionen för vård och omsorg 3.5.1- 29464/2024, Följebrev Affisch, Affisch-Barnanpassad summering av tillsyn
IFN-2026/00017	Skrivelse - Barn behöver fler trygga vuxna omkring sig
IFN-2026/00007	Delegationsbeslut om socialdirektörens vidaredelegation

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2026/00013

- IFN-2025/00250 Beslut Kommunfullmäktige § 79 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå
- IFN-2022/00068 Beslut Kommunfullmäktige § 81 - Revidering av reglemente för styrelse och nämnder
Reglemente för kommunens styrelse och nämnder
- IFN-2026/00147 Beslut Kommunfullmäktige § 82- Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod
- IFN-2025/00142 Beslut om att avsluta ärendet Inspektion för vård och omsorg 3.2.2-09221/2026-46
- Sekretessärende**
IFN-2026/00110 Begäran om handlingar och information i individärende

Beredningsansvarig

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Rose-Marie Bäckström
Nämndsekreterare

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

Protokoll Länsamverkansgruppen

Dnr: HSN 346:1-2026

Datum och tid: den 20 februari kl. 08.00 – 11.45

Plats: Teams

Ärenden: 1–21

Närvarande ledamöter

Ida Lestander, ordförande
Pernilla Henriksson, vice ordförande
Isabell Zemrén
Gaby Bisping
Ann Björklund
Jhonas Nilsson
Hanna Matsson
Sara Johansson
Helena Steen
Jim Lindberg
Jenny Örnberg
Ulrica Westerlund
Eva-Lena Johansson
Yvonne Norlander
Camilla Andersson
Anna Sundén
Carolina Lundberg
Fredrick Berglund
Kerstin Olla Grahn
Pernilla Ahlström

Region Västerbotten
Umeå Kommun
Region Västerbotten
Dorotea kommun
Bjurholms kommun
Robertsfors kommun
Norsjö kommun
Sorsele kommun
Storumans kommun
Vindelns kommun
Vilhelmina kommun
Vännäs kommun
Åsele kommun
Åsele kommun
Region Västerbotten
Region Västerbotten
Nordmalings kommun
Nordmalings kommun
Lycksele kommun
Lycksele kommun

Frånvarande ledamöter

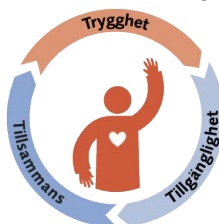
Katarzyna Wikström
Karolina Lundqvist
Anna-Maria Stenlund
David Johansson

Skellefteå kommun
Umeå kommun
Region Västerbotten
Skellefteå kommun

Adjungerade

Monica Wahlström
Helena Bogseth
Karin Åberg
Erika Holmberg
Emil Forsberg
Jenny Fryxell
Sonja Sundqvist

FoU Socialtjänst, RSS
Region Västerbotten
ordf. Hjälpmedelsrådet
ordf. Beredning barn/unga
ordf. Digitalisering av välfärdstjänster
ordf. Beredning vuxna/äldre
ordf. Patientsäkerhetsrådet

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten**Övriga**

Sara Hjalmarsson

Maria Sterner, protokollföreläsare

Sofia Ögren

Dagmar Schröder

Ewa Hemmingsson

Lars Hortlund

Erika From

Åsa Nordlund

Britta Edström

Cecilia Edström

Regional samverkanskoordinator

Regional samverkanskoordinator

Regional hjälpmedelskoordinator

Utvecklingsledare, RSS

Strateg, Region Västerbotten

MAS, Lycksele kommun

Strateg, Region Västerbotten

Strateg, Region Västerbotten

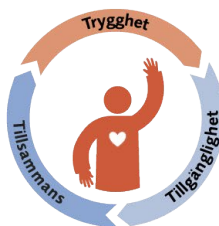
Strateg, Umeå kommun

Utvecklingsledare, Region Västerbotten

1	Mötet öppnas	
2	Val av justerare	Beslut
	Beslut	
	Pernilla Henriksson justerar protokollet tillsammans med ordförande.	
3	Föredragningslista	Beslut
	Beslut	
	Föredragningslista fastställs enligt upprättat förslag med tillägg av punkt 19 – återkoppling från Nationell lärandekonferens för nära vård.	
4	Föregående protokoll	Beslut
	Beslut	
	Protokoll från LSG sammanträde den 14 november och 5 december läggs till handlingarna.	
5	Återkoppling från beredningar/råd	Information
	Ordförande för respektive beredning/råd återkopplar om aktuellt arbete inom och mellan beredningar/råd.	

Barn och unga

Erika Holmberg redogjorde för beredningens arbete med att stärka samverkan mellan kommuner och region, utveckla rutiner, implementera 'SIP barnets plan', arbeta förebyggande mot gängkriminalitet och psykisk ohälsa samt hantera organisationsförändringar. Särskilt lyftes utmaningen med

journalöverföring mellan barnhälsovård och elevhälsa, där ett behov av digitala lösningar som både är resursstarka och patientssäkra för båda parter identifierats.

Digitalisering av välfärdstjänster

Emil Forsberg beskrev arbetet med att etablera ett samverkansnätverk för digitalisering inom hälso- och sjukvård, inklusive enkäter till kommuner, planerade möten och bevakning av nationella initiativ som säker digital kommunikation och standardisering av verksamhetssystem. Fokus ligger på att skapa synergieffekter och erfarenhetsutbyte mellan kommuner och region.

Vuxna och äldre

Jenni Fryxell rapporterade om insatser kring palliativ vård, kris- och beredskapsarbete, förbättrad samverkan mellan NUS och övriga länet, implementering av rutiner för nutrition i hemsjukvård samt förberedelser inför samsjuklighetsreformen. Arbetsgrupper har tillsatts för specifika frågor, exempelvis följeslagare vid resor.

Patientsäkerhetsrådet

Sonja Sundqvist beskrev arbetet med systematiska avvikelser, samverkan med patientnämnden och nationell omvärldsbevakning. Fokus ligger på att hitta gemensamma strukturer för att förhindra vårdskador och förbättra kommunikation mellan olika journalsystem.

Hjälpmedelsrådet

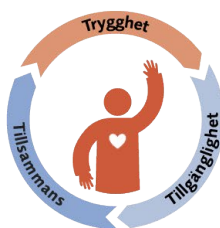
Karin Åberg redogjorde för arbetet med förebyggande och rehabiliterande hjälpmedelsförsörjning, uppföljning av länsgemensam strategi, bildande av referensgrupp för förskrivare, dialog med brukarföreningar och planering för beredskapslager. Revidering av hjälpmedelsstrategin avvaktas tills nationell strategi presenteras.

Beslut

Informationen är delgiven.

- 6 Förslag till Gemensam plan för hälsa, vård och omsorg i Västerbotten Information

2024 beslutade länsamverkansgruppen att ta fram en gemensam plan som syftar till att västerbottningen ska få bra, nära och samordnade insatser som stärker hälsa samt tydliggöra att primärvården ska utgöra navet i arbetet där ett personcentrerat förhållningssätt och samverkan är två viktiga framgångsfaktorer.

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

Förslag till gemensam plan för hälsa, vård och omsorg i Västerbotten har upprättats. Planen är en konkretisering av färdplan nära vård 2030 och utgår från de vägledande principerna i färdplanen. Till planen följer en handlingsplan som konkretiserar aktiviteter, mål och ansvarsförhållande.

Beslut

Länssamverkan ställer sig bakom förslaget med uppmaning att inhämta inspel från lokala samverkansstrukturer samt andra relevanta aktörer. Ärendet återkommer vid LSG sammanträde i april.

- 7 Uppföljning av överenskommelsen Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård Beslut

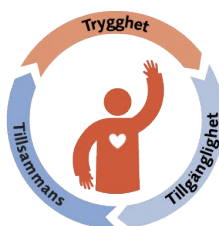
Länssamverkansgruppen beslutade 2023-02-17 att fortsatt arbete med gemensam styrning av processen samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och uppföljning av mål och mått utifrån antagen slutrapport. Implementering av nytt arbetssätt och betalningsansvarsmodell vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård sker av de två utsedda processledarna. Utifrån den redovisade alltmer negativa trenden till måluppfyllelse finns behov av att öka följsamhet till effektmålen kopplade till överenskommelsen.

Beslut

Informationen är delgiven och återrapportering genomförd.

Processledarna uppdras att genomföra en omfattande analys av orsaker för att hitta områden att rikta utvecklingsinsatser mot och föreslå konkreta åtgärder för att förbättra följsamheten till effektmålen och öka måluppfyllelsen *samt att* i dialog inhämta förslag från huvudmännen om hur följsamheten till effektmålen kopplade till överenskommelsen kan öka.

Uppdraget återrapporteras till länssamverkansgruppen. Arbetsutskottet tillsammans med Camilla Andersson och Ulrika Westman utgör stöd åt processledarna avseende förtydligande av uppdraget.

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

Processledare uppdras att bereda förslag på hur uppföljning av effektmål 5 "Antal SIP med den enskildes delaktighet" kan ske framöver utifrån data i Life Care SP.

- 8 Återrapportering av uppdrag att revidera vägledning till avtal om övertagande av vård Beslut

På uppdrag av Länssamverkansgrupp (LSG-beslut 2025-09-19) uppdateras vägledningen under 2025 som innebär redaktionella ändringar i form av namnbyten från landsting till region, aktualisering av länkar samt uppdatering av kapitel 12. Informationsöverföring och kontaktvägar mellan Region Västerbotten och kommuner. Uppdatering av kap. 12 sker med anledning av IT-systembyte från Prator till Life Care SP och nya journalsystemet Cosmic. Förslag återrapporteras till LSG för beslut.

Beslut

Vägledning till avtal för övertagande av vår revideras enligt upprättat förslag med ändring av formuleringen från hemsjukvård till sjukvård i hemmet. Huvudmännen rekommenderas följa informationsöverföring mellan region och kommun enligt kapitel 12.

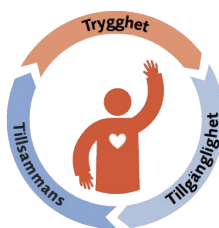
Respektive huvudman ansvarar för implementering av nya informationsvägar enligt beslutet i sina verksamheter.

- 9 Återkoppling från arbetsgrupp Tracheostomi Information

I november 2021 gav Länssamverkansgruppen Samverkansråd patientsäkerhet i uppdrag att se över behovet av länsgemensamma rutiner för vården av personer med trakeostomi. Lars Hortlund och Ewa Hemmingsson återrapporterade om arbetsgruppens arbete med att ta fram länsgemensamma rutiner för vård av personer med trakeostomi, där en mindre arbetsgrupp och omvärldsbevakning bidragit till ökad progression i processen. I fokus är att upprätta individuella handlingsplaner, beskriva mobila team och organisering av dessa med målsättning att presentera ett underlag till LSG under hösten 2026.

Beslut

Informationen är delgiven.

10 Årssammanställning för 2025, patientsäkerhetsrådet Information

Patientsäkerhetsrapport upprättas årligen av rådet för patientsäkerhet för föregående verksamhetsår. Rapporten anmäls till LSG för information.

Beslut

Rapporten är anmäld och delgiven.

11 Utbildning personcentrerat förhållningssätt, arbetssätt och dokumentation Information

Åsa Nordlund och Erika From presenterade ett utbildningspaket i personcentrerad utbildning för all vårdnära personal, där utbildningen är tillgänglig för både kommun och region och kan integreras med den gemensamma planen för hälsa, vård och omsorg. Två utbildningar har paketerats, en för medarbetare och en för chefer/ledare. Utbildningarna bygger på dialog och praktisk träning i verksamheten.

Beslut

Informationen är delgiven.

12 Länsgemensam överenskommelse om vid rutin för sjukskrivning av individer med försörjningsstöd Beslut

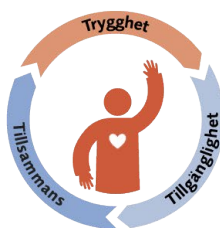
Informerade Sara Hjalmarsson om att en justering av befintlig rutin och blankett har genomförts och provats i pilot i Skellefteå och Umeå kommun. Rehabiliteringsfokuset har blivit tydligare med rutinen, med fokus på mer aktiv rehabilitering. Kvaliteten på intygen har höjts. Blanketten bidrar till att individen får fokus på rehabilitering. Rutinen och arbetssätt behöver implementeras i hela länet. Tydliga samverkansform för uppföljning behövs.

Beslut

Ny blankett fastställs enligt förslag.

Respektive huvudman ansvarar för implementering av ny blankett enligt beslutet i sina verksamheter.

Beredning för vuxna och äldre uppdras inrätta arbetsgrupp med representanter från region och kommun för processtöd för implementering och uppföljning. Arbetsgruppen rapporterar till Vuxna och äldre.

- 13 Riktlinje Generisk modell för rehabilitering och delar av försäkringsmedicinskt arbete Beslut

En generisk nationell modell skapar förutsättningar för att alla patienter i behov av rehabilitering får ett strukturerat omhändertagande med tidig individuell bedömning, upprättande av rehabiliteringsplan, evidensbaserade åtgärder och uppföljning. En riktlinje har tagits fram för Region Västerbotten och samtliga kommuner i Västerbotten.

Beslut

Länsgemensam Riktlinje Generisk modell för rehabilitering och delar av försäkringsmedicinskt arbete fastställs enligt förslag.

Implementeringen sker via relevanta LPO och LPOG.

- 14 Satsningar inom ramen för överenskommelsen strategiska insatser för psykisk hälsa och suicidprevention Beslut

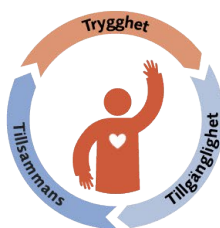
Monica Wahlström redogjorde för prioriteringsordning och förslag till fördelning av länsgemensamma medel för psykisk hälsa och suicidprevention, med fokus på strategisk samverkan, samordnare inför samsjuklighetsreformen och stöd till små kommuner. Medlen ska i första hand gå till insatser som präglas av tydlig samverkan mellan kommuner och region, med särskilda satsningar på samordnare inför samsjuklighetsreformen och verksamhetsnära stöd i små kommuner. Fyra konkreta förslag för satsningar, framtagna i samverkan föreslås.

Beslut

Förslag om förenklad hantering av äskanden av länsgemensamma medel 2026 godkänns.

Föreslag om justering av punkt 3 i prioriteringsordningen för statsbidraget antas.

Reviderad prioriteringsordningen vid medelsfördelning tillämpas 2026.

- 15 Fördelning av medel 2026 inom överenskommelsen strategiska insatser för psykisk hälsa och suicidprevention Beslut

Fördelning av medel inom överenskommelsen strategiska insatser för psykisk hälsa och suicidprevention har upprättats. Flera pågående insatser av övergripande och strategisk karaktär fortsätter, exempelvis övergripande suicidpreventivt stöd, samordning HLT och övergripande stöd för samsjuklighetsarbetet.

Vidare föreslås från i år ett riktat stöd till kommunerna så att 20 % av en tjänst kan användas till samordnat och strategiskt suicidpreventivt arbete. För att stärka arbetet med skadligt bruk och beroende i verksamheterna föreslås en samordnare/projektledare per närsjukvårdsområde. Vidare ska en modell för en särskild lotsfunktion jobbas fram, kring hur det väsentliga stödet i hemmet och vardagen ska kunna stärkas, för personer med komplexa behov och suicidnära problematik.

Beslut

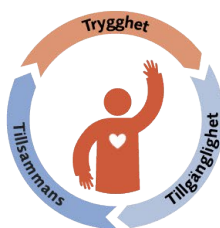
Länsamverkansgruppen beslutar enligt upprättat förslag.

- 16 Förenklad rutin för beslut om representation Beslut

Representationen i beredningarna regleras via uppdragsbeskrivningarna och beslut om nya ledamöter ska enligt gällande överenskommelse fattas av länsamverkansgruppen. Detta innebär långa ledtider från behov av ersättare till beslut som kan återkopplas till beredning/råd, vilket kan medföra en ojämlig representation under längre perioder. Förenklad beslutsgång behövs.

Beslut

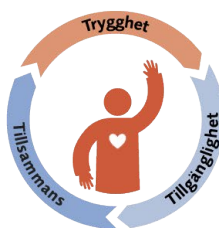
Beslut om ny ledamot delegeras från länsamverkansgruppen till regionens respektive kommunernas representanter i länsamverkansgruppen. Besluten anmäls till nästkommande sammanträde inom länsamverkansgruppen.

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

- 17 Reviderad arbetsordning för LSG Beslut
- I syfte att reducera sårbarhet och säkerställa representation från båda parter vid beredning av dagordning, öka möjlighet till vissa beslut mellan sammanträden och som stöd till länskoordinatorerna, som arbetar på uppdrag av LSG föreslås att inrätta ett arbetsutskott med fler ledamöter.
- Beslut
- Ärendet återremitteras.
- 18 Ny lokal arbetsgrupp tobak och nikotinprevention Information
- Informerar Cecilia Edström om att en lokal arbetsgrupp (LAG) inom kunskapsstyrningen formeras med uppdrag att arbeta med frågan om nikotin och tobaksprevention hos unga på uppdrag av Lokalt programområde (LPO) levnadsvanor.
- Beslut
- Informationen är delgiven.
- 19 Återrapportering från lärandekonferens nära vård Information
- Helena Bogseth informerar om upplägget och erfarenheten för Socialstyrelsens lärandekonferensen den 5 februari. Postrar upprättades inför dagen med exempel från Västerbottens pågående arbete inom nära vård.
- Beslut
- Informationen är delgiven.
- 20 Ärenden till Samråd hälsa, vård och omsorg Beslut
- Beslut
- Följande ärenden anmäls till Samråd hälsa, vård och omsorg
- Förslag till Gemensam plan för hälsa, vård och omsorg i Västerbotten
  - Uppföljning av överenskommelsen Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
  - Återrapportering av uppdrag att revidera vägledning till avtal om övertagande av vård

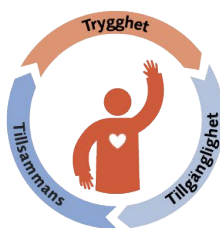

Regional samverkan

Ett samarbete mellan kommunerna
i Västerbotten och Region Västerbotten

- Satsningar inom ramen för överenskommelsen strategiska insatser för psykisk hälsa och suicidprevention
- Ny lokal arbetsgrupp tobak och nikotinprevention

21 Sammanträdet avslutas

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**

BESLUT

Datum	Ärendenr
2026-03-17	2025-4728
Beslutsnr	Fastighet
2026-806	HUGGORMEN 1

Rosana i Bureå AB
Björnvägen 17
906 40 Umeå

Beslut att avskriva ärende vid återtagen ansökan

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avskriva ärendet gällande ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten från Rosana i Bureå AB, 559395-2962, på RUMI Restaurang.

Detta beslut kan överklagas, se bilaga.

Bakgrund och motivering

Rosana i Bureå AB har den 17 mars 2026 meddelat att bolaget vill återta ansökan om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten.

Detta innebär att fortsatt utredning inte är påkallat varför ärendet avskrivs från vidare handläggning.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Jenny Wallin
Alkohol- och tobakshandläggare

Kopia till: Polismyndigheten
Umeåregionens Brandförsvaret
Individ- och familjenämnden

Bifogas: Hur man överklagar till Förvaltningsrätten

UMEÅ KOMMUN
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum
2026-03-17

Ärendenr
2025-4728

INFORMATION

Bilaga

Hur man överklagar till Förvaltningsrätten

Detta beslut kan överklagas skriftligt till Förvaltningsrätten i Västerbottens län. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Tala om vilket beslut som överklagas genom att ange ärendenummer/diarienummer och beslutsdatum eller genom att ange paragraf och datum i protokollet från Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ange också varför ni anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring ni vill ha.

Bifoga handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn/firma, personnummer/org.nr., postadress och telefonnummer.

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som har fattat beslutet. För att överklagandet skall kunna prövas måste handlingarna ha kommit in till Miljö- och hälsoskyddsnämnden senast **inom tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till Förvaltningsrätten, om Miljö- och hälsoskyddsnämnden inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Om något är oklart kan ni kontakta Miljö- och hälsoskydd.

Adressen är:

✉ Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
901 84 Umeå

☎ Tel: 090-16 10 00 (växeln)

@ Mejladress: miljoochhalsoskydd@umea.se

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

---

§ 47

Diariennr: KS-2025/00344

Motion 13/2025: Inför tillitsbaserad hemtjänst i Umeå kommun; Liv Zetterberg (V) och Rebecca Sellstedt (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med äldrenämndens och individ- och familjenämndens yttrande.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält rubricerad motion till kommunfullmäktige och föreslår att *Umeå kommun utreder förutsättningar för ett skifte till tillitsbaserad kommunal hemtjänst och därefter formulerar ett förslag till införande av detta för beslut i kommunfullmäktige.*

Individ- och familjenämnden samt äldrenämnden har yttrat sig på motionen. De redogör i sina yttranden för hur hemtjänst fungerar idag i Umeå kommun och föreslår avslag med hänvisning till att det i dagsläget inte är aktuellt eller finns utrymme till att genomföra den föreslagna utredningen.

Beslutsunderlag

Motion 13/2025

Äldrenämndens yttrande

Individ- och familjenämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Anders Ågren (M), Tomas Wennström (S) och Mattias Larsson (C) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Liv Olsson Zetterberg, Lena Karlsson Engman, Andreas Lundgren, Lotta Holmberg, Arvid Lundberg, Veronica Kerr, Davis Kaza, Lars Forsgren, Lars Nilsson, Hanna Lundin Jernberg, Åsa Bäckström och Ellen Ström.

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

Liv Olsson Zetterberg (V) och **Davis Kaza (AP)** – Bifall till motionen.

Lena Karlsson Engman (S), Andreas Lundgren (S), Lotta Holmberg (M), Arvid Lundberg (MP), Veronica Kerr (KD), Lars Forsgren (SD), Hanna Lundin Jernberg (L) och **Åsa Bäckström (-)(V)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen.
Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

IFN

ÄN

Anmäl personuppgiftsincident

Här anmäler du en personuppgiftsincident till IMY. Fält med asterisk (*) är obligatoriska. Det är möjligt att lämna in kompletterande uppgifter i efterhand, men det är viktigt att IMY får in informationen så fort som möjligt.

När du är klar klicka på skicka och invänta bekräftelse på att vi mottagit anmälan. Därefter kan du ladda ner en kopia av er anmälan.

Personuppgiftsansvarig

1. Organisationens namn *

2. Organisationsnummer

3. Organisationens postadress

Adress

Postnummer *

Ort *

Land

4. Er organisations interna referensnummer

Lägg till ny

Kontaktuppgifter för anmälan

5. Kontaktpersonens namn*

6. Kontaktpersonens e-post*

7. Kontaktpersonens telefonnummer*

Klicka på "Lägg till ny" om du vill lägga till ytterligare kontaktperson

8. Har ni ett dataskyddsombud?

8a. Dataskyddsombudets e-post

Personuppgiftsbiträden

9. Gäller incidenten en personuppgiftsbehandling som hanteras av anlitate personuppgiftsbiträden eller underbiträden?

Lägg till ny

9a. Organisationens namn och organisationsnummer

Organisationens namn

Organisationsnummer

Klicka på "Lägg till ny" om du vill lägga till ytterligare biträde

Sektor och verksamhetsområde

10. Inom vilken sektor inträffade incidenten?

11. Inom vilket verksamhetsområde inträffade incidenten?

Ange kommentar vid val "Övrigt"

Incidenten

12. När upptäckte ni incidenten?

Datum

Klockslag

13. Hur upptäckte ni incidenten?

Ange kommentar vid val "Övrigt"

14. När inträffade incidenten? Om ni inte vet lämnas fältet tomt.

Datum

2026-03-26

Klockslag

22:00

Eventuell kommentar

15. Pågår incidenten fortfarande?

Nej

15a. När upphörde incidenten?

Datum

2026-03-27

Klockslag

09:00

Eventuell kommentar

16. Vad har hänt vid incidenten?

[Välj ett alternativ]

17. Kort beskrivning av incidenten

Planerat arbete med DNSSEC som innebar oväntade tekniska störningar som i sin tur påverkade inloggning i vårt processtöd Treserva. Det har inneburit att personal inte har haft åtkomst till t.ex. journal. Felet upptäcktes internt utav tekniker som utförde det planerade arbetet.

Användarna av systemet har inte haft tillgång till informationen under driftavbrottet. Risk för värdskada eftersom man inte har haft tillgång till informationen som behövs för att fatta beslut om vård och behandling. Risk för utebliven/felaktig insats inom socialtjänsten.

Grupper av registrerade som påverkats: Brukare, klienter, patienter, vårdnadshavare, gode man, förvaltare, särskilt förordnad vårdnadshavare, fakturamottagare, närstående, uppdragstagare (t ex familjehem, kontaktperson), referenspersoner, anställd internt, anställd externa utförare.

Hur hanterades incidenten: It-teknikerna gick ut med information via intranätet. Kärnverksamheten förmedlar information till verksamhetschefer och uppmanar att använda

kontinuitetsplaner. Ett gemensamt informationsutskick görs via epost till chefer och planerare angående driftavbrottet. Ett gemensamt informationsutskick görs i samband med att driftavbrottet är avfärdat.

18. Varför inträffade incidenten enligt er uppfattning?

Tekniskt fel, till exempel fel i mjukvara, programinställningar

Ange kommentar vid val "Övrigt"

Konsekvenser och åtgärder

19. Vilka konsekvenser kan incidenten leda till?

Markera alla alternativ som gäller.

- Den registrerade förlorar kontrollen över de egna personuppgifterna
- Begränsning av rättigheter
- Diskriminering
- Identitetsstöld eller bedrägeri
- Ekonomisk förlust
- Obehörigt hävande av pseudonymisering
- Skadat anseende
- Förlust av konfidentialitet när det gäller personuppgifter som omfattas av tystnadsplikt
- Annan ekonomisk eller social nackdel
- Övrigt:

Ange kommentar vid val "Övrigt"

Risk för vårdskada och risk för utebliven/felaktig insats inom socialtjänsten

20. Hur allvarlig bedömer ni att incidenten är?

3. Betydande

21. Hur har ni agerat efter incidenten? Beskriv de åtgärder ni har vidtagit eller föreslagit för att åtgärda personuppgiftsincidenten.

Lägg till ny

Datum

Klockslag

Åtgärd

It-teknikerna gick ut med information via intranätet. Kärnverksamheten förmedlar information till verksamhetschefer och uppmanar att använda kontinuitetsplaner. Ett gemensamt informationsutskick görs via epost till chefer och planerare angående driftavbrottet. Ett gemensamt informationsutskick görs i samband med att driftavbrottet är avfärdat.

Klicka på "Lägg till ny" om du vill lägga till ytterligare åtgärd

Uppgifterna och de registrerade

22. Leder personuppgiftsincidenten sannolikt till en hög risk för fysiska personers fri- och rättigheter?

Vet ännu inte

23. Har ni informerat de registrerade?

Nej

23b. Kommer ni att informera de registrerade?

Vi har inte tagit ställning än

24. Hur många registrerade har påverkats?

Exakt antal registrerade

Om ni inte känner till det exakta antalet kan ni uppskatta antalet genom att fylla i något av de angivna intervallen.

25. Hur många personuppgiftsposter per registrerad berörs av incidenten?

26. Förekommer det skyddade personuppgifter bland de registrerade?

26a. Hur många registrerade med skyddade personuppgifter kan ha påverkats av incidenten?

27. Vilka grupper tillhör de registrerade?

Markera alla alternativ som gäller.

- Anställda hos den personuppgiftsansvarige
- Användare av den personuppgiftsansvariges tjänster
- Kunder hos den personuppgiftsansvarige
- Medlemmar, till exempel i en förening eller en kundklubb
- Militär, det vill säga anställda inom totalförsvaret
- Patienter
- Barn
- Skolelever i förskola, grundskola eller gymnasium
- Studerande i eftergymnasial utbildning
- Övriga personer som enligt er bedömning drabbas särskilt hårt om personuppgifter sprids
- Kan inte ange för närvarande
- Övrigt:

Ange kommentar vid val "Övrigt"

Se punkt 17 Kort beskrivning av incidenten

28. Vilken sorts personuppgifter har incidenten drabbat?

Markera alla alternativ som gäller.

- Etniskt ursprung
- Politiska åsikter
- Religiös eller filosofisk övertygelse
- Medlemskap i fackförening
- Genetiska uppgifter
- Biometriska uppgifter
- Hälsa
- Sexualliv eller sexuell läggning
- Uppgift om brott
- Personnummer
- Ekonomisk eller finansiell information
- Lokaliseringsuppgifter (till exempel GPS-position, ej adressuppgifter)
- Kommunikationsloggar, metadata etc
- Identifierande information (till exempel för- och efternamn)
- Kontaktinformation
- Okänd
- Övrigt:

Ange kommentar vid val "Övrigt"

Övrigt

29. Avser ni att komplettera er anmälan? Komplettering ska göras inom fyra veckor från det att anmälan mottagits.

Nej

30. Övrig information

Umeå kommun
901 84 UMEÅ

Huvudman

Umeå kommun (hädanefter kommunen)

Ärendet

Tillsyn av rättssäkerheten i kommunernas myndighetsutövning för barn och unga.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet.

Skälen för beslutet

IVO bedömer att kommunen i sin återredovisning till IVO den 28 januari 2026 samt i begärd komplettering den 28 mars 2026 redogjort för åtgärder som ger förutsättningar för att komma till rätta med de brister som IVO har påtalat. IVO förutsätter att kommunen inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete genomför de åtgärder som redovisats och utvärderar effekten av redovisade åtgärder. IVO betonar vikten av att vid behov vidta ytterligare åtgärder samt utvärdera effekten av dessa för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Underlag

- Beslut fattat den 17 december 2025.
- Begärd återredovisning, inkom den 28 jan 2026.
- Begärd komplettering, inkom den 28 mars 2026.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Helen Nyman. Inspektören Malin Lindqvist har varit föredragande.

Följebrev till Barnanpassad summering

IVO har skapat en affisch för barn och unga med återkoppling efter vår inspektion och barnenkät som skickades ut med hjälp av er i kommunen. Det primära syftet är att tillgängliggöra IVO:s beslut för barn och unga i er kommun.

Till ert beslut medföljer en kortfattad affisch; *Barnanpassad summering av tillsynen*, som riktar sig till barn och unga.

Kommunen ansvarar själva för hur affischen når ut till barn och unga. Den kan sättas upp i kommunhuset, skickas ut till de barn som fick möjlighet att svara på barnenkäten, skickas ut till alla boenden och familjehem eller annat sätt som ni anser lämpligt utifrån just era förutsättningar. Affischen är anpassad för att skrivas ut i A4 format, i färg.

På affischen finns möjlighet att skanna en QR-kod. Där kan barn och unga svara på en anonym enkät, om IVO:s sätt att återkoppla beslutet. Vi är tacksamma om vi får in svar på den. IVO kommer inte se vem som svarat eller vilket boende svaret kommer från.

Inspektionen för vård och omsorg

Inspektionen för
vård och omsorg

Återkoppling från Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Vi har gjort en inspektion av Umeå kommun i maj 2025. Vi har intervjuat socialsekreterare, chefer och politiker. Vi har med kommunens hjälp skickat ut frågor till barn och unga som bor i familjehem, jourhem, stödboende, på HVB, eller LSS-boende.

Vad svarade barn och unga?

Vi frågade er om olika saker som vi granskade hos kommunen.

- Några av er var osäkra på om ni har kontaktuppgifter till den som handlägger ert ärende.
- Några av er svarade att ni inte pratar med er socialsekreterare minst en gång per halvår. Några av er svarade också att ni är osäkra på om ni träffar er socialsekreterare eller den som handlägger sitt ärende minst en gång i halvåret.
- Någon av er svarade att ni inte vet varför ni bor i ett familjehem eller boende.
- Några av er svarade att ni inte vet vem ni ska kontakta om ni vill klaga på det stöd och den hjälp ni fått.

Vad gjorde vi med det barn och unga svarade?

- Vi pratade med de som jobbar på kommunen med att hjälpa er. De fick berätta hur de jobbar för att ni ska få veta viktiga saker, som era rättigheter och som vem ni ska kontakta om ni vill prata om ert ärende. När barn och ungas svar inte stämde med det socialsekreterare och chefer sagt så måste kommunen undersöka det mer.
- Vi kom fram till att kommunen inte gjort tillräckligt för att ni som är barn och unga ska få information och vara delaktiga i den hjälp ni får.
- Vi kom fram till att kommunen ibland inte följer de lagar och regler som gäller. Det har vi skrivit till dem i ett beslut.

Vad händer efter vårt beslut?

- Kommunen har lovat att de ska ändra sitt sätt att jobba och att rätta till de problem som vi skrev om i beslutet.
- Kommunen har skickat in en lista till IVO där de förklarar vad de har gjort för att det ska bli bättre.
- Om du har frågor till oss på IVO eller vill berätta något som vi har missat kan du höra av dig till vår barn- och ungdomslinje.

IVO:s barn- och ungdomslinje

Tel. 020-120 06 06

Vill du skicka mejl kan du mejla till beratta@ivo.se

ivo.se/barnochunga

Vad tyckte du om informationen på den här affischen?

Du får gärna berätta vad du tyckte om den här affischen genom att svara på några frågor. Skanna QR-koden för att komma till vår enkät.

Umeå kommun Socialtjänsten	
Datum	2026 -04- 07
Dnr.	IFN-2026/00017

260401

I dag uppskattas att mellan 5–10 procent av alla barn i Sverige står utan kontakt med sina nära anhöriga, framför allt mor- och farföräldrar. För många av dessa barn handlar det inte om ett eget val, utan om beslut och begränsningar som görs av vuxna i deras omgivning.

Anknytningen till mor- och farföräldrar är viktig eftersom den ger barnet ett större och mer stabilt känslomässigt nätverk. Far- och morföräldrar kan erbjuda trygghet, kontinuitet och en annan sorts närvaro än föräldrar — ofta mer tid, mer tålmod och en livserfarenhet som skapar balans och lugn. De är dessutom en direkt länk till barnets identitet, historia och rötter: berättelser om släkten, traditioner, bakgrund, likheter och olikheter som hjälper barnet att förstå vem det är.

När barn mister denna kontakt förlorar de också viktiga skyddsfaktorer. Ett begränsat nätverk innebär ökad sårbarhet — färre vuxna som kan se, stötta och fånga upp signaler om att ett barn far illa. I familjer där relationer redan är ansträngda eller där konflikter förekommer kan frånvaron av ett bredare nätverk göra barnets situation ännu mer utsatt.

För en del barn innebär avskärmningen från sina nära anhöriga dessutom att deras relationer kontrolleras och begränsas av andra. Att hindra ett barn från att ha kontakt med viktiga personer i sitt liv innebär en form av psykisk påverkan och kontroll som kan skada barnets trygghet, självkänsla och känsla av sammanhang. Den typen av isolering kan bli en form av psykisk misshandel, där barnet berövas möjligheten att bygga naturliga, stödjande relationer i sitt eget nätverk.

Sverige står nu inför införandet av en lag om psykiskt våld. När denna lagstiftning träder i kraft behöver den också omfatta situationer där barn utsätts för kontroll, isolering och begränsningar i sina relationer — även när det gäller deras kontakt med mor- och farföräldrar eller andra betydelsefulla vuxna. Perspektivet måste finnas med när lagen tillämpas.

Det åligger både politiker och hela samhället att arbeta för att barn ska få träffa sina anhöriga. Dessa relationer är inte en bonus — de är barnens resurser, deras trygghet och deras rättigheter. När barn växer upp utan släktband förlorar de inte bara en del av sin historia, utan även möjligheten att föra den vidare. Och när denna avskärmning fortsätter generation efter generation växer ett samhälle fram där barn blir alltmer ensamma, utan det naturliga nätverk som tidigare gav stöd, sammanhang och identitet.

Barn behöver fler trygga vuxna omkring sig — inte färre. Det är vårt ansvar att se till att de får det.

MVH
Anna & Per Johansson

Delegationsbeslut

Umeå kommun 2026-04-07

Diariennr: IFN-2026/00007

Ledning och stab IFN

Karolina Lundqvist

Beslutsfattare:

Med stöd av fastställd delegationsordning meddelas följande beslut:

Ärende:

Med stöd av individ- och familjenämndens delegationsordning meddelas följande beslut gällande socialdirektörens rätt att vidaredelegera. Vidaredelegeringen görs under förutsättning att Umeå kommuns styrande dokument efterlevs, exempelvis upphandlings- och attestreglemente.

Beslut:

Överklagan och delgivning

Ärende	Delegat
Mottaga domar, beslut, kallelser etcetera från domstolar och andra myndigheter.	Delegat i ursprungsbeslutet Enhetschef

Offentlighet och sekretess – utlämnande av allmän handling

Beslut att lämna ut handling fattas av den som har handlingen i sin vård om inte en viss befattningshavare ska göra detta, 6 kap. 3 § OSL

Ärende	Delegat
Avslag på begäran att ta del av allmänna handlingar (Får överklagas till kammarrätten)	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

Telefon: 090-16 10 00 (växel)

Webbplats: www.umea.se/kommun

	Bitr. verksamhetschef Enhetschef
Uppställa förbehåll i samband med att handling utlämnas (Får överklagas till kammarrätten) enligt 6 kap. 3 § andra stycket, 10 kap 4 §, 14 §, 12 kap 2 § 2 st. OSL	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef
Beslut om anonymitetsskydd för anmälare enligt 26 kap. 5 § OSL, 6 kap. 3 § 2 st OSL	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef
Beslut om utlämnande av uppgift ur allmän handling på begäran av enskild, eller neka, enligt 6 kap 4 § OSL OBS: Beslut att inte lämna ut uppgifter ur allmänna handlingar till den enskilde är inte överklagningsbart	Socialsekreterare Biståndshandläggare Enhetschef
Beslut att lämna ut uppgift som myndigheten förfogar över på begäran av annan myndighet enligt 6 kap. 5 § OSL, 6 kap 3 § 1 st OSL	Socialsekreterare Biståndshandläggare Verksamhetsassistent Enhetschef
Avslag på myndighets begäran att ta del av uppgift som socialtjänsten förfogar över enligt 6 kap 5 § OSL, 6 kap 3 § 2 st OSL	Verksamhetschef Bitr. verksamhetschef Enhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef

Beslut om inköp

Ärende	Delegat
Beställa varor och tjänster	Verksamhetschef Bitr. verksamhetschef

	Perspektivansvariga chefer Stabschef Lokalstrateg Lokalplanerare
Utse beställare och attestanter inklusive ersättare	Bitr.verksamhetschef

Teckna och säga upp/häva avtal

Ärende	Delegat
Hysesavtal enligt fastställd boendeplan	Lokalstrateg Verksamhetschef
Hysesavtal utöver fastställd boendeplan	Lokalstrateg Verksamhetschef
Övriga avtal med ekonomiskt innehåll	Verksamhetschef Bitr. verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef
Personuppgiftsbiträdesavtal enligt art.28 dataskyddsförordningen (EU 2016/679), GDPR	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef
Beslut att teckna datadelningsavtal för fastställande av ansvar vid gemensamma personuppgiftsbehandlingar enligt art. 26 i dataskyddsförordningen (EU 2016/679), GDPR	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef

Övriga beslut, ekonomi

Ärende	Delegat
Bokföringsmässig avskrivning av fordringar	Ekonomichef
Besluta om bidrag ur fondmedel	Enhetschef för administration och lokal/IFO
Beslut att beställa utredning hos Fastighet, service	Lokalstrateg Lokalplanerare Verksamhetschef
Besluta om anstånd eller avbetalningsplan längre än tre månader	Bitr. Verksamhetschef
Beslut om anstånd eller avbetalningsplan kortare än tre månader	Avgiftshandläggare

Övrigt beslut, GDPR

Ärende	Delegat
Beslut att avslå begäran enligt art. 15–18, 20–21 i dataskyddsförordningen (EU 2016/679), GDPR	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef
Beslut att fastställa konsekvensbedömningar enligt artikel 35 i EU:s dataskyddsförordning (EU 2016/679). Delegationen innebär även rätt att samråda med tillsynsmyndighet enligt artikel 36 i EU:s dataskyddsförordning.	Verksamhetschef Perspektivansvariga chefer Stabschef

Ledning och stab IFN, Umeå kommun

.....*Elektronisk underskrift*.....

Karolina Lundqvist
Myndighetschef

Sändlista

Sändlista

Ledningsgrupp stöd och omsorg
Personuppgiftscoordinatorer

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

---

§ 79

Diarienum: KS-2025/00728

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med individ- och familjenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Hanna Lundin Jernberg (L)

- att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå
- att en gemensam arbetsgrupp mellan kommunen och regionen tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att motionen ska anses besvarad. Nämnden hänvisar till nuvarande arbetssätt fungerar väl samt att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende. Kommunen bör därmed avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Beslutsunderlag

Motion 23/2025

Individ- och familjenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad).

Maja Westling Palmberg (C) – Bifall till motionen.

Ellen Ström (V) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag anse motionen besvarad.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hanna Lundin Jernberg, Andreas Lundgren, Igor Hell, Liv Olsson Zetterberg och Fredrik Rönn.

Yrkanden

Hanna Lundin Jernberg (L) och **Fredrik Rönn (C)** – Bifall till motionen.

Andreas Lundgren (S) och **Igor Hell (M)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag (besvarad).

Liv Olsson Zetterberg (V) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

Bifall till kommunstyrelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Motionären
IFN

§ 81

Diarienum: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa reglemente för styrelse och nämnder enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Reglemente för styrelse och nämnder är ett dokument där kommunfullmäktige fördelar uppdrag, ansvar och mandat till nämnder. Flera nämnder föreslår fullmäktige att besluta om revidering av de specifika beskrivningar som gäller deras nämnd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nuvarande reglemente behöver uppdateras utifrån ändrad lagstiftning och förändrade begrepp. Några punkter har tillkommit utifrån nytt ny lagstiftning och nytt ansvarsområde.

Tekniska nämnden

Sedan 2022 har varje nämnd i reglementet ett grunduppdrag som beskriver nämndens huvudsakliga ansvarsområden. Nämnden vill flytta om text i reglementet så att beskrivningen av nämndens grunduppdrag utökas. Förändringen innebär inte något förändrat ansvar utan det handlar om flytt av text mellan olika rubriker.

Äldrenämnden/Individ och familjenämnden

Revideringen handlar i huvudsak om att tydliggöra ansvaret mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden kring utförandet av hemtjänst, hemsjukvård och insatsen boendestöd.

Båda nämnderna är överens om förändringen i reglementet.

Förändringen innebär ingen förändring av organisation, verksamhet eller ekonomi utan är ett förtydligande av hur verksamheten sett ut i praktiken sedan socialnämnden delades i två. Respektive nämnd har kvarvarande

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

---

ansvar för utredning, beslut och uppföljning av beslut medan utförandet av insatsen utförs av den andra nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har sett över grunduppdrag och ansvar i reglementet bland annat med anledning av utbildningsförvaltningens uppdelning. Föreslagna förändringar avser framför allt reviderade beskrivningar. Ansvar för kompetensförsörjning har lagts till.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har inget att invända mot föreslagna förändringar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till reviderat reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Underlag Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Underlag Tekniska nämnden

Underlag Äldrenämnden

Underlag Individ och familjenämnden

Underlag Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg, Lars Brännström, Lena Andersson, Anders Norqvist, Mariam Salem, Petter Nilsson, Åsa Bäckström och Janet Ågren.

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Lena Andersson (M), Mariam Salem (MP), Petter Nilsson (SD), Anders Norqvist (L) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämnden

Äldrenämnden

Individ och familjenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Beslutad av:
Fullmäktige

Diarienummer:
KS-2014/01024

Beslutsdatum:
Se revideringslogg i slutet av dokumentet

Dokumenttyp:
Reglemente

Ansvarig nämnd
Kommunstyrelsen

Version
1.3.2

Innehåll

1.1 Nämndernas uppdrag.....	3
1.2 Nämndernas arbetsformer.....	6
2.1 Kommunstyrelsen	11
2.2 Krisledningsnämnd	19
2.3 Byggnadsnämnden	20
2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	22
2.5 Tekniska nämnden	24
2.6 Individ- och familjenämnden	26
2.7 Äldrenämnden.....	28
2.8 För- och grundskolenämnden	30
2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	32
2.10 Kulturnämnden	34
2.11 Fritidsnämnden	35
2.12 Valnämnden	37
2.13 Personalnämnden	38
Revideringar	39

1. Regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente gäller alla nämnder i Umeå kommun, om inte annat anges i det nämndspecifika reglementet. För gemensamma nämnder finns separat antagna reglementen.

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

1.1 Nämndernas uppdrag

Samtliga nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de grunduppdrag, mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

Nämnden ansvarar inom denna ram för upprättande av verksamhetsplan och budget.

Nämnden ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Nämnden ansvarar för sin förvaltning, dess organisation, kompetensförsörjning samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige. Nämnden har det operativa personalansvaret och övergripande arbetsmiljöansvaret för sin förvaltning.

Respektive nämnd svarar inom sitt område för:

- att informera om verksamheten och nämndens arbete såväl internt som till allmänheten,
- att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det egna verksamhetsområdet görs,
- att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster,
- att fortlöpande reformera det kommunala regelbeståndet inom verksamheten,
- nämnden är personuppgiftsansvarig enligt gällande lagstiftning om behandling av personuppgifter för de personuppgifter som nämnden behandlar,
- att lämna instruktioner till annan nämnd gällande behandling av nämndens personuppgifter,
- digitala tjänster och informationssystem som stödjer nämndens verksamhet,
- informationssäkerhet
- sin information, dess förvaltning och dess användbarhet.
- att ansöka om statsbidrag gällande nämndens verksamhet,
- att i övrigt fullgöra de uppgifter som fullmäktige överlämnar till nämnden.

Talerätt

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, undantaget personalärenden, inom sitt verksamhetsområde och därvid träffa

överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Samverkan med andra nämnder

För fullgörande av sina arbetsuppgifter äger nämnden att från kommunens övriga styrelser, nämnder och befattningshavare inhämta de upplysningar som nämnden för sin verksamhet finner behövliga.

Nämnderna ska därutöver verka för samverkan med kommunens övriga nämnder och bolag för att gemensamt nå kommunens övergripande mål och uppdrag.

Brukarmedverkan

Nämnden ska i sitt arbete verka för att uppnå en dialog med medborgare och brukare.

Arkiv

Nämnden ansvarar för att nämndens arkiv vårdas och förtecknas i enlighet med arkivlagen. För kommunen finns ett särskilt upprättat arkivreglemente, kommunstyrelsen är arkivmyndighet.

Taxefrågor och dylikt

Nämnden ska upprätta förslag till taxor och avgifter inom nämndens område, samt att besluta i ärenden gällande tillämpningen av fullmäktige antagen taxa. Nämnden får besluta om mindre taxor som ej är av principiell beskaffenhet.

I förekommande fall beslutar nämnden om mindre uthyrningar för de lokaler nämnden disponerar/förvaltar.

Inköp och upphandling

Varje nämnd är en egen upphandlande myndighet. Nämnden har ansvar för, och mandat att förbereda, genomföra och realisera nämndspecifika och/eller nämndgemensamma upphandlingar inom ram för den avgränsning som nämndens grunduppdrag utgör.

Nämnden ska:

- upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende
- följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer inom inköps- och upphandlingsområdet som fastställts av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.
- nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

- bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

Civil beredskap och säkerhet

Nämnden ansvarar för den civila beredskapen i nämndens verksamheter. Detta innebär att nämnden ansvarar för att det kontinuerligt genomförs analys, planering och förberedelser för att upprätthålla kontinuitet och tillgodose ändamålsenlig säkerhet och beredskap i de verksamheter som nämnden ansvarar för. Nämnden ansvarar för att förebygga, hantera och följa upp/utvärdera händelser som berör nämndens verksamheter.

Nämnden ansvarar för att upprätta en ändamålsenlig organisation i beredskaps – och säkerhetsfrågor. Nämnden ansvarar för att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskapsområdet.

1.2 Nämndernas arbetsformer

I tillämpliga delar gäller dessa bestämmelser även i utskottens arbete, där nämnden inte beslutat annat.

Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde svarar för att inkalla ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in. Ersättare kallas in i den ordning de tagits upp kommunfullmäktiges valprotokoll.

Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden eller vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

Närvarorätt

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordföranden har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver, om särskilda skäl föreligger, medge ledamot i kommunstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Nämnden får också ge annan förtroendevald som inte är ledamot i kommunstyrelsen rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Närvarorätten enligt första och andra stycket ovan gäller inte i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammanträdenas tidpunkt

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Offentliga sammanträden

Nämnden beslutar om huruvida sammanträden i nämnden ska vara öppna för allmänheten.

Digital nämndadministration

Alla handlingar rörande nämnden hanteras digitalt och distribueras endast digitalt till ledamöter och ersättare i nämnderna.

I undantagsfall, om ordföranden så beslutar, får handlingar distribueras på annat sätt.

Ställa in sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Sammanträde på distans

Kommunstyrelse eller nämnd får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska i förväg anmäla detta till ordförande och kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Styrelsen/ nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/ nämnden.

Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet i god tid innan sammanträdet, dock senast 3 dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt eller inom annan tid.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Presidium

Där annat inte anges består nämndens presidium av ordförande och vice ordförande.

Ordföranden

Nämndens ordförande ska

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens verksamhet, effektiviteten i denna samt ta initiativ i dessa frågor,
- främja samverkan mellan nämnden och kommunens övriga nämnder och bolag
- representera vid uppvaktningar, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.
- Svara för att nämnden får de sakupplysningar som är behövliga för att fatta beslut,
- Verka för att arbetsklimatet i nämnden präglas av respekt, tillit och förtroende.

Ordföranden får fatta beslut i ärenden som är så brådskande att ärendets avgörande inte kan vänta till dess nämnden kan sammankallas, beslutet skall anmälas vid nästkommande nämndssammanträde.

Nämndinitiativ

Ett nämndinitiativ är ett sätt för en enskild ledamot eller för flera ledamöter tillsammans att nyttja kommunallagens möjlighet att väcka ett ärende i nämnden. För att ärendet ska kunna väckas vid nämndens sammanträde måste initiativet ligga inom nämndens uppdrag och ansvarsområde. Nämndinitiativ ska lämnas skriftligt.

Nämndinitiativ kan lämnas inför eller under ett sammanträde. Endast de ledamöter som tjänstgör vid sammanträdet har rätt att lämna nämndinitiativ. Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet inte kan avgöras under sammanträdet.

Protokoll

Nämnden ska föra protokoll över sina sammanträden. Protokollen bör publiceras på kommunens webbsida om det inte föreligger hinder däremot.

Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämndens bestämmer.

Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämndens ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denna av vice ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och i förekommande fall, kontrasigneras av den som utsetts därtill.

Utskott

I de nämnder som enligt detta reglemente skall ha utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande. Om nämnd vill bilda eller avveckla utskott krävs beslut i kommunfullmäktige samt revidering av detta reglemente.

De nämnder som har utskott ska fastställa arbetsordning som tydliggör vilka frågor som ska hanteras i utskottet, hur utskottets arbete ska bedrivas samt delegation från nämnd till utskottet.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att tjänstgöra får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden göra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra, Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer, Sammanträdet ska också hållas när ordföranden anser att det behövs. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena, kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, Stadsdirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärenden beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

2. Nämnds specifika reglementen

2.1 Kommunstyrelsen

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare. Kommunstyrelsens presidium består av ordförande samt 1:e och 2:e viceordförande

Utskott

Kommunstyrelsen har ett näringslivs- och arbetsutskott, ett planeringsutskott samt ett hållbarhetsutskott. Utskotten har 7 ledamöter och 7 ersättare.

Kommunstyrelsens grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för:

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor & lönehantering
- ekonomi, styrning & upphandling
- kommunikation
- översiktsplanering
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling & innovation

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken.

Kommunstyrelsens lednings- och styrfunktion

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och

samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, detta innebär bland annat att leda, samordna och utveckla:

- den kommunala demokratin och dialogen med kommunens medborgare
- kommunens insatser för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet, inklusive marknadsföring av platsen Umeå
- den översiktliga planeringen och användning av mark och vatten samt samordning och planering av infrastruktur såsom energi, trafik, kommunikationer och vatten/avlopp
- markpolitiken och markberedskap samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- energiplaneringen samt att energihushållningen främjas
- strategiska HR-processer och arbetsgivarfrågor
- kommunövergripande Intern och extern kommunikation
- det kommunövergripande arbetet med informations säkerhet
- det kommunövergripande arbetet med interna säkerhetsfrågor i kommunen
- den kommunala verksamhetens kvalitet
- kommunens arbete med hållbarhetsfrågor,
- kommungemensam utvecklingskapacitet och innovationsförmåga
- det kommungemensamma funktionshindersrådet, interreligiösa rådet, landsbygdsrådet, brottsförebyggande rådet och det kommungemensamma arbetet med minoritetsfrågor
- det kommunövergripande arbetet med informationsförvaltning
- kommungemensam samordning internt och externt i trygghetsskapande och brottsförebyggande syfte
- att jämställdhet mellan kvinnor och män främjas

Kommunstyrelsen ska med uppmärksamhet följa och bevaka sådana frågor som ingår i den kommunala kompetensen och är av vikt för kommunens medlemmar, nämnder och bolag.

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att leda arbetet med och samordna utformningen av styrningen av hela den kommunala verksamheten. Detta innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna:

- planeringen av kommunens ekonomi och verksamheter.
- en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.
- beredning av kommunövergripande styrdokument av organiserande, aktiverande och normerande karaktär (inklusive men ej begränsat till mål och riktlinjer)

- arbetet med att kommunövergripande och kommungemensamma styrdokument är aktuella, relevanta, inbördes samordnade och samlade i en kommungemensam förteckning.
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet,
- arbetet med att övervaka att av fullmäktige fastställda styrdokument, mål, uppdrag och planer för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt,
- arbetet med samordning och att samordningsträffar genomförs med nämndpresidierna och förvaltningscheferna,
- övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
- ansvar för att organisera, bedriva, styra, kontrollera och följa upp kraftverksamheten
- göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd

Kommunstyrelsen ansvarar vid behov för beslut om att:

- omfördela budgetramar mellan nämnderna under förutsättning att berörda nämnder är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens totala budget.
- samordning och gränsdragning mellan kommunens nämnder samt mellan kommunens nämnder och bolag. Principiella gränsdragningsfrågor ska tillställas kommunfullmäktige.

Civil beredskap

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samordning, analys, planering och beredskapsförberedelser.

Kommunstyrelsen är ansvarig för utvärdering av kriser och andra oönskade händelser efter att kommunen aktiverat någon del av sin krisledning/krisorganisation

Säkerhetsskydd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för säkerhetsskydd i kommun en i enlighet med gällande lagstiftning.

Inköp och upphandling

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunens inköpsverksamhet vilar på en gemensam grund och är ändamålsenligt utformad för att tillgodose kommunens behov på strategisk, taktisk och operativ nivå. Styrelsen ska också företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter

Kommunstyrelsens uppföljnings- och uppsiktsansvar

Kommunstyrelsen leder och samordnar uppföljningen av kommunens ekonomiska ställning, kommunens utveckling och verksamheter. Detta innebär att kommunstyrelsen har ansvar för att:

- i enlighet med fullmäktiges direktiv tillse att uppföljning och rapportering sker till fullmäktige från samtliga nämnder och bolag
- följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
- en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,
- ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet samt av kommunen förvaltade stiftelser och av kommunen helägda och delägda bolag.
- inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,

Ansvar för kommunens företag och stiftelser

Kommunstyrelsen ska

- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
- ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna
- löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagen är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i
- att årligen innan sista maj i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet skall delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister föreläggat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och de bolag som kommunen helt eller delvis äger utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under året,

Kommunstyrelsens övriga åtaganden

Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa av fullmäktige meddelade föreskrifter härför. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar. Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.

Arbetsgivarfrågor

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:

- vara anställningsmyndighet för samtlig personal i kommunen och därvid hantera frågor relaterade till lagen om anställningsskydd
- fastställa delegationsordning för personal- och organisationsfrågor
- svara för kommunövergripande lönebildning
- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- svara för tillämpning av arbetsrättsliga lagar och avtal,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- lämna uppdrag som avses i 6 kap 3 § Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47)
- vara pensionsmyndighet

- besluta om stridsåtgärd

Talerätt

Kommunstyrelsen för kommunens talan i sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen och får därvid träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal på kommunens vägnar. Detta gäller också mål där någon begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan. Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i personalärenden.

Ansvar för övriga lagstadgade uppgifter

- Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd.
- Kommunstyrelsen fullgör de uppgifter som ankommer på kommunen under höjd beredskap enligt gällande lagstiftning.
- Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.
- Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.
- Kommunstyrelsen utgör huvudman för undersökningar och sanering av förorenade områden, både på privat och kommunal mark, som finansieras av naturvårdsverket. Kommunstyrelsen avgör vilka objekt som kommunen ska söka bidrag för.
- Särskilt ansvar för kommunens visseblåsarfunktion

Övriga åligganden

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

- reformering av kommunens regelbestånd och utformningen av fullmäktiges handlingar,
- Hantering av kommunens grafiska profil och varumärke inklusive ärenden angående kommunens heraldiska vapen
- Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplatser och sociala kanaler.
- att bevaka kommunens intressen vid expropriation, fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnadsväsende, gemensamhetsanläggningar och andra ärenden som är jämförliga med dessa,
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd,

- Ansvara för kommunövergripande system som behandlar personuppgifter och enligt upprättad registerförteckning tillhör kommunstyrelsen. I de fall angivna system behandlar personuppgifter för andra nämnder är kommunstyrelsen personuppgiftebiträde till dessa nämnder.
- vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige,
- att utse dataskyddsombud för kommunens personuppgiftsbehandling hos kommunstyrelsen, nämnder och motsvarande kommunala organ.

Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden

- vid behov ta upp lån och ingå borgen inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit,
- göra tekniska förändringar av budgetramar, förändringarna skall vara kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget,
- verkställa kommunens upphandling av varor och tjänster i de fall ansvar för upphandling ej delegerats till annan nämnd
- utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenlig och samordnad inköpsverksamhet i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas i kommungemensam upphandling alternativt via inrättande av ett dynamiskt inköpssystem.
- styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt,
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige,
- förvärv och överlåtelse av fast egendom genom köp, försäljning, byte, gåva, fastighetsreglering, expropriation, inlösen med stöd av plan- och bygglagen,
- upplåta och belasta kommunens fasta egendom med tomträtt, arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- anskaffa rätt till utrymme i annans mark, byggnader eller anläggningar med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- besluta om markanvisning för kommande exploatering,

- godkänna exploateringsavtal som avser genomförande av detaljplaner som antas av byggnadsnämnden,
- beslut om gatukostnader enligt plan- och bygglagen,
- yttra sig över ansökningar om tillstånd enligt kamerabevakningslagen (2018:1200).
- besluta om ansökan avseende permutation/upphörande av kommunens förvaltade donationer, fonder och stiftelser

2.2 Krisledningsnämnd

Sammansättning

Krisledningsnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Krisledningsnämndens presidium består av ordförande och vice ordförande. Personalunion med kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott ska råda.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Krisledningsnämnden fullgör de uppgifter som i fredstid åligger kommunen enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Delegering från fullmäktige

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild enligt 4 kap 3 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

När krisledningsnämnden ska träda i funktion

Ordföranden, eller om hon eller han har förhinder vice ordföranden, bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion. Fullmäktige kan besluta om att nämndens verksamhet ska upphöra.

Övertagande av övriga nämnders verksamhet

När nämnden är i funktion får den besluta att överta en nämnds verksamheter och därmed fatta beslut i den utsträckning det är nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens omfattning. Beslutet ska anmälas till närmast följande kommunfullmäktigesammanträde.

De händelser som kan hanteras inom ordinarie organisation ska hanteras i denna och verksamheten ska därmed ej övertas.

2.3 Byggnadsnämnden

Sammansättning

Byggnadsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Byggnadsnämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande

Byggnadsnämndens grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvarar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mätning- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Byggnadsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

Byggnadsnämnden ansvarar för

- den grundläggande mät- och kartverksamheten,
- det administrativa och ekonomiska ansvaret för den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM),
- den kommunala tillsynen över och den kommunala tillståndsprövningen av uppsättandet av skyltar inom kommunen,
- delar av den kommunala tillsynen avseende strandskyddet,
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken rörande kommunens egna fastigheter som tekniska nämnden förvaltar med undantag från dispenser för bortforsling,
- handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

Delegering från kommunfullmäktige

Byggnadsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL,
- antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL, med undantag för de planer och bestämmelser som ska beslutas av kommunfullmäktige,

- dispenser från förbud enligt 7 kap 15 § miljöbalken gällande strandskydd i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar
- bostadsanpassningsärenden,
- namnsättning av gator/vägar, torg, parker, kvarter o dyl samt kommunens institutioner och anläggningar.

2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammansättning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden presidium består av ordförande samt vice ordförande

Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet, alkohollagens område, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling inom miljöövervakning, energieffektivisering, klimatpåverkan och naturvård samt utgör ett kompetensstöd i miljöfrågor vid översikts och detaljplanering. Nämnden medverkar till en ökning av allmänhetens medvetenhet om miljö-, natur-, och hälsoskyddsfrågor samt energi, klimat, och hållbar konsumtion. Nämnden ansvarar även för budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och för kommunens förvaltare i enlighet med föräldrabalken.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter:

- inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt miljöbalken och annan lagstiftning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
- enligt livsmedelslagen,
- enligt alkohollagen,
- enligt lag om tobak och liknande produkter,
- enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter,
- enligt lagen om foder och animaliska biprodukter,
- enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel,
- enligt lagen om sprängämnesprekursorer,
- enligt socialtjänstlagen avseende budget- och skuldrådgivning,
- enligt 7 kap miljöbalken gällande ansvar för tillsyn och dispenser från förbud där kommunen har rätt att fatta beslut, med undantag av dispenser i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar som beslutas av byggnadsnämnden,
- enligt strålskyddslagen,
- enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa avseende saneringsintyg,
- enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg,
- enligt plan- och bygglagen

- enligt energieffektiviseringsdirektivet

Till nämndens uppgifter hör även att:

- medverka till att allmänhetens medvetenhet om miljö- och hälsoskyddsfrågor samt naturvård ska ökas
- erbjuda rådgivning i privatekonomiska och konsumenträttsliga frågor
- erbjuda rådgivning om energi- och klimatfrågor till privatpersoner, företag och organisationer
- bidra med expertstöd inom miljö- och naturvärden i planprocessen
- genomföra miljöövervakning av luft, vatten, buller och natur.

Nämnden svarar vidare för kommunens förvaltare som fullgör uppgifter enligt föräldrabalken.

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen,
- enligt miljöbalken pröva frågor om bortforsling genom kommunens försorg av annat avfall än hushållsavfall samt enligt avfallsförordningen och de lokala föreskrifterna om avfallshantering medge dispens från att forsla bort sådant avfall.

2.5 Tekniska nämnden

Sammansättning

Tekniska nämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Tekniska nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Tekniska nämndens grunduppdrag

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem och ID-nyckelorganisation samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Tekniska nämnden ansvarar för uppbyggnad, drift och förvaltning av fast installerade och mobila reservkraftlösningar. Nämnden ansvarar vidare för lagerhållning, tillagning och distribution av reservlivsmedel, lagerhållning och distribution av reservdrivmedel samt lagerhållning och distribution av förbrukningsmaterial och reservdelar för att säkerställa försörjningen till prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

Nämnden ansvarar för kommunens dagvattenhantering. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Tekniska nämnden är kommunens organ för planering, förvaltning och drift av kommunens anläggningar, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Tekniska nämnden ska:

- ha ett helhetsansvar för kommunens lokalförsörjning avseende planering, förvaltning och utveckling av verksamheternas lokaler samt boende för sociala behov
- svara för planering, byggande av kommunala fastigheter och anläggningar
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta mark som utgör allmän plats
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken med undantag från dispenser för bortforsling samt ärenden rörande kommunens egna fastigheter

- svara för kommunens uppgifter enligt §§ 2-4 i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- svara för förvaltning och reinvestering av kommunens detaljplanlagda gator, parker och naturområden.
- svara för samordning och utveckling för driften av kommunens IT- och telefonisystem
- svara för IT-support till kommunens verksamheter avseende gemensamma administrativa system
- svara för att kortsiktigt och långsiktigt ge kommunens verksamheter de IT-mässiga digitaliseringsförutsättningarna
- leda, samordna och utveckla kommundemensamt arbete med digitalisering och digital transformation
- svara för städning av lokaler där kommunen bedriver verksamhet, såvida detta inte ålagts annan
- svara för att producera kvalitetssäkrade och näringsriktiga måltider till kommunens verksamheter
- fullgöra kommunens uppgifter enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst
- fullgöra kommunens uppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor.
- samordna kommunens fordonsanskaffning och fordonsnyttjande.

I de fall Tekniska nämnden ansvarar för drift av system som behandlar personuppgifter för andra nämnder är Tekniska nämnden personuppgiftsbiträde till dessa nämnder.

Delegering från kommunfullmäktige

Tekniska nämnden beslutar i följande ärendegrupper:

- igångsättningstillstånd av investeringar i byggnader och anläggningar
- extern förhyrning av lokaler/fastigheter för kommunens behov
- ändring av bilagorna till lokala allmänna ordningsföreskrifter
- avtal med andra aktörer för att höja eller bibehålla kapacitet inom reservkraft, lagerhållning och distribution av reservlivsmedel och reservdrivmedel samt material för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

2.6 Individ- och familjenämnden

Sammansättning

Individ- och familjenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Individ- och familjenämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare samt ett individ- och familjeutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Individ- och familjenämndens grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet

Individ- och familjenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Individ- och familjenämndens övergripande ansvar för alla åldrar:

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd, förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagen (2025:400) genom att ha det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Särskilda bestämmelser finns gällande barn och unga, personer med missbruk, brottsoffer, och våldsutsatta personer.

Individ- och familjenämnden har i uppgift att för äldrenämnden utföra insatsen boendestöd för personer över 65 år.

Nämnden fullgör de uppgifter som en kommun respektive socialnämnd ansvarar för enligt:

- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

- Lag (1988:870) om vård av missbrukare.
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn.
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan.
- Anordna gravsättning enligt 5 kap 2§ begravningslag (1990:1144)

Individ- och familjenämndens ansvar för personer under 65 år:

För personer under 65 år fullgör nämnden de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för personer med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30):

- i kommunens särskilda boenden för personer med funktionshinder, samt
- till personer under vistelsetid på daglig verksamhet.

Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).

Nämnden har rätt att lämna stöd till boende och lämna kompensation till enskilda inom socialtjänsten enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns rådgivande organ för samverkan enligt LSS.

Delegering från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar för:

- beslut om utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden,
- bidragsgivning till vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom det sociala området.

2.7 Äldrenämnden

Sammansättning

Äldrenämnden (ÄN) består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Äldrenämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Äldrenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunens socialnämnd enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för olika grupper rörande äldre människor, människor med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående inom dessa målgrupper. Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.

- Nämnden ansvarar för ledningen och verkställigheten av den kommunala hälso- och sjukvården för nämndens målgrupper som kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) är skyldig att erbjuda. Ansvaret omfattar även hemsjukvård för personer 18 år och äldre till följd av avtalet om övertagande av hälso- och sjukvård i ordinärt boende mellan Västerbottens läns landsting och kommunerna i Västerbotten.
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).
- Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.
- Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns pensionärsråd
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, gällande servicetjänster till äldre.
- Nämnden har i uppgift att för individ och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer under 65 år.

Delegering från kommunfullmäktige

- Beslut om utdelning av medel från Stiftelsen Blomsterfonden.

2.8 För- och grundskolenämnden

Sammansättning

För- och grundskolenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

För- och grundskolenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

För- och grundskolenämnden ansvarar för de åligganden som åvilar kommunen enligt skollagen och annan lagstiftning som rör nämndens område och inte ska fullgöras av annan.

Nämnden ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas i nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt modersmålsundervisning i nämndens verksamheter.

Vidare ansvarar nämnden för myndighetsutövning enligt skollagen, för både kommunala och fristående verksamheter, exempelvis gällande skolskjuts samt interkommunala frågor. Nämnden svarar för ledning, samordning och utveckling av det kommunala skolväsendet.

Nämnden ska

- Ansvara för arbetsmiljön för de barn och elever som finns i nämndens verksamhet
- Samverka med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- Samordna kommunens kvalitetsredovisning för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.
- Svara för en god samverkan med barn, elever, föräldrar och adekvata organisationer/föreningar.

- Utredda ansökan om tillstånd för fristående huvudmän att bedriva förskoleverksamhet eller enskild pedagogisk omsorg, genomföra en ägar- och ledningsprövning samt prövning av ek. förutsättningar.
- Genomföra regelbunden tillsyn av sådan fristående verksamhet som beviljats godkännande enligt ovan.
- Samverka med Umeå universitet och övriga högskoleutbildningar i Umeå.
- Besluta om utdelning av medel från Stiftelsen stipendiefonden för Umeå kommuns grundskola.

2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sammansättning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av nämndens ansvarsområden; gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning som kommunen anordnar samt arbetsmarknadsinsatser och integration.

Nämnden ska säkerställa att dess verksamheter ger elever, studerande och deltagare grund för fortsatta studier, yrkesverksamhet, samt ett resursmässigt oberoende aktivt deltagande i samhället i övrigt.

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar boende i kommunen har tillgång till gymnasieskola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor.

Nämnden har ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret, kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, på gymnasienivå, som anpassad utbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux) och svenska för invandrare (sfi) samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar.

Vidare svarar nämnden för att tillhandahålla arbetsrehabiliterande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen och ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt undervisning i svenska för invandrare. Nämnden ansvarar även för att följa annan lagstiftning som berör verksamheterna.

Vidare ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

- ansvara för arbetsmiljön för de elever, studerande och deltagare som finns i nämndens verksamhet.

- ansvara för bestämmelserna kring elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.
- samverka med för- och grundskolenämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- leda, utveckla, stärka och följa upp strategiska satsningar inom yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux), samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar i nära samarbete med näringslivet för att möta kompetensförsörjningsbehov.
- samverka med universitet och andra utbildningsanordnare.
- ansvara för planering och dimensionering av gymnasie- och kommunala vuxenutbildningar inom respektive samverkansområde.
- samverka och samordna arbetsmarknadsåtgärder som främjar sysselsättning, kompetenshöjning, integration och arbetsrehabilitering i samarbete med arbetsförmedling, näringsliv, offentliga arbetsgivare samt andra adekvata myndigheter, organisationer och föreningar.
- samverka genom Samordningsförbundet kring målgruppen med sammansatta behov och lång tid i arbetslöshet utifrån att insatserna mellan aktörerna behöver samordnas.
- finansiellt samordna verksamhet inom ramen för samordningsförbundet.
- vidare svara för den kommunala mottagningen av vissa nyanlända invandrare för bosättning och ansvara för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden.
- ansvara för att anordna feriearbete samt i samarbete med de kommunala gymnasieskolorna ferieskola, för ungdomar som fyller 17 år aktuellt år.
- ansvara för anskaffning av praktik- och arbetsträningsplatser för personer som av olika skäl står utanför reguljär arbetsmarknad.
- samordna kommunens kvalitetsredovisning för kommunala gymnasieskolor, vuxenutbildning samt arbetsmarknad och integration.

2.10 Kulturnämnden

Sammansättning

Kulturnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Kulturnämnden svarar för den politiska styrningen av kommunens verksamheter såsom folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang.

Utöver detta har kulturnämnden även ett ansvar för Sveriges depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden svarar för de uppgifter som åligger kommunen i enlighet med Bibliotekslag (2013:801) samt Museilag (2017:563).

Kulturnämnden ska inom ansvarsområdet:

- medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor.
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten,
- medverka i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser,
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja amatör- och annan skapande verksamhet,
- inom sitt ansvarsområde ge möjlighet till konstnärliga upplevelser,
- stödja och främja internationellt utbyte inom kulturområdet,
- samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet

2.11 Fritidsnämnden

Sammansättning

Fritidsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Fritidsnämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Utöver sitt grunduppdrag har nämnden följande särskilda ansvarsområden:

- Fritidsnämnden har ett ansvar inom följande politikområden, idrottspolitiken, ungdomspolitiken, folkhälsopolitiken, friluftslivspolitiken och politiken för det civila samhället
- Aktivt delta i planering och utveckling av attraktiva livsmiljöer
- Korttidsuthyrning av hela kommunens skol- och idrottslokaler för föreningsverksamhet
- Långtidsuthyrning av lokaler för föreningsverksamhet
- Kommunens skyldigheter enligt spellagen
- Kommunens ansvar avseende bygdemedel
- Samordning och bidragshandläggning till föreningslivet, även för andra nämnders räkning
- Ansvar för småbåtshamnar och anläggningar för fritidsbåtar samt för vissa farleder för fritidsbåtar.
- Samverka och/eller samordna arrangemang
- Delar ut stipendier för värdefulla insatser inom idrotts- och föreningsliv.

Delegering från kommunfullmäktige

Fritidsnämnden beslutar i följande grupper av ärenden:

- bidrag till föreningar och organisationer i enlighet med de regler fullmäktige fastställt

- mindre justeringar av regler för Umeå kommuns stöd till föreningslivet
- regler för tillfälliga bidrag till föreningslivet
- lotteritillstånd
- fritidsnämnden ansvarar för rätten till namnen på de idrottsanläggningar/arenor som ägs av Umeå kommun samt möjligheten att överlåta denna rättighet för ett särskilt objekt under en tidsbegränsad period.
- mindre justeringar av taxor och avgifter i kommunala idrotts-, fritids- och badanläggningar
- beslut om särskilda överenskommelser utöver fastställd prislista i samband med uthyrning av lokaler och anläggningar

2.12 Valnämnden

Sammansättning

Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) samt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

Nämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler.

Nämnden ansvarar för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Delegering från kommunfullmäktige

Valnämnden ska besluta i följande ärenden:

- förhyrning av vallokaler,

2.13 Personalnämnden

Sammansättning

Personalnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Personalnämndens grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor.

Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna

Nämnden ska:

- med uppmärksamhet följa och bevaka personalpolitiska frågor som är av intresse och vikt för kommunen och dess nämnder
- verka för samordning och utveckling i personalpolitiska frågor, samt däri ge råd och bistånd till övriga nämnder
- personalnämnden verkar för och följer upp parternas lokala samverkansavtal.
- svara för en enhetlig och sammanhållen lönepolitik
- samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet och se till att verksamheten drivs enligt arbetsmiljölagen och dess föreskrifter samt kommunens arbetsmiljöpolicy
- samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för
- mångfald och inkludering i organisationen och bland kommunens anställda
- samordna genomförande och uppföljning av kommunfullmäktiges personalpolitiska
- mål och uppdrag
- svara för beredning av personalpolitiska frågor inför hantering i kommunstyrelse och kommunfullmäktige

3.0 Revideringar

Datum och §	Eget diarienummer	Version
2026-03-30		1.3.2
2025-12-15 §282	KS-2025/00976	1.3.1
2025-10-27 § 205	KS-2024/00830	1.3.0
2025-08-25 §155	KS-2024/01110	1.2.2
2025-04-28 §82	KS-2025/00304	1.2.1
2025-03-28 §63		1.2.0
2024-06-17 §89	KS-2023/00651	1.1.1
2024-06-17 §92		1.1.0
2024-02-26 §35	KS-2023/00267	1.0.1
2023-10-30 §184	KS-2023/00699	1.0.1
2023-11-27 §228	KS-2023/00368	1.0.1
2023-12-18 §257		1.0
2023-04-24 §70	KS-2023/00241	1.0
2023-06-19, § 107		
2022-11-28, § 199		
2022-06-20, § 125		
2020-03-30, § 58		
2018-11-26		
2018-01-29		
2017-11-27		
2014-11-24, § 150		

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

---

§ 82

Diariernr: KS-2025/00671

Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att mandatperiod för kommunens nämnder och bolag förläggs från och med 1 jan 2027 och tills vidare.

Ärendebeskrivning

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag har historiskt sett förlagts från 1 december valåret till 30 november nästkommande valår.

Från och med valåret 2022 beslutade kommunfullmäktige att förlägga nästkommande mandatperiod för kommunens nämnder och bolag från och med 1 december 2022 och tills vidare. Anledningen till att det ej angavs något slutdatum för nämnders och bolags mandatperiod var för att möjliggöra den nu föreslagna förändringen.

Bakomliggande orsaker till att mandatperioden för nämnder och bolag nu föreslås förläggas från och med 1 januari 2027 är för att:

- Mandatperioden för nämnder och bolag då sammanfaller med nämndernas/bolagens räkenskapsår (1 jan till 31 dec) och att ansvarsprövning av nämnd/bolagsstyrelse då genomförs för helt räkenskapsår.
- Möjliggöra administrativ hantering och kallelse till konstituerande sammanträde i kommunens nämnder och bolag. Genom att förlägga mandatperiodens start till den 1 jan ges tid till nödvändig administration och kallelse till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktiges val av ledamöter till nämnder och bolag genomförs den 30 november

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

2026, även om paragrafen omedelbart justeras är det tidsmässigt utmanande att administrativt hantera valärendet, registrera kontaktuppgifter till valda ledamöter i kommunens system för förtroendevalda (Troman) och skicka kallelser till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser innan den 1 december 2026. Ett sådant förfaringsätt bedöms vara behäftat med omfattande risk för felaktigheter och/eller förseningar.

Information och samråd om förslaget har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Nämnds- och bolagsstruktur

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av om nuvarande struktur avseende nämnder och bolagsstyrelser är ändamålsenlig. Information om översynen och samråd om det föreligger behov av förändringar i nämnds- eller bolagsstruktur har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Genomförda samråd har utmynnat i att nuvarande nämnds- och bolagsstruktur är ändamålsenlig och att det inte föreligger behov av förändring av nämnds- och bolagsstruktur i anslutning till ny mandatperiod.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg och Lena Andersson.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och Lena Andersson (M) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Bolag

Styrelser

Stadsledningskontoret Lönesupport/Troman

Inspektionen för
vård och omsorg

BESLUT
2025-12-22

Dnr 3.2.2-09221/2025-46

Box 53148,400 15 Göteborg
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden
901 84 UMEÅ

Huvudman

Umeå kommun, individ- och familjenämnden (organisationsnummer 212000-2627).

Ärendet

Tillsyn av stödboende för barn och unga vid Ungdomsboendet stödboende i Umeå kommun. Nu fråga om ställningstagande till nämndens redovisade åtgärder.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet.

Skälen för beslutet

IVO bedömer att de åtgärder som nämnden har redovisat ger förutsättningar för att komma till rätta med de brister som IVO påtalat.

IVO förutsätter att nämnden i sin egenkontroll följer upp att verksamhetens kvalitet säkras genom åtgärderna, samt vid behov vidtar ytterligare åtgärder. Se 5 kap. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Tidigare beslut med krav på redovisning

I beslut den 14 november 2025 begärde IVO att nämnden skulle redovisa sin inställning till följande brister:

- Registerutdrag har inte bevarats i enlighet med gällande lagstiftning.
- Det har förekommit brister i inskrivningsförfarandet.

Redovisningen skulle även innehålla de eventuella åtgärder som nämnden vidtagit eller planerat att vidta för att komma till rätta med bristerna, samt uppgift om när åtgärderna genomfördes eller kommer att genomföras.

Nämndens redovisning

Nämnden har i sin redovisning huvudsakligen uppgett följande.

Angående registerutdrag

I samband med anställning av föreståndaren lämnades hans misstanke- och belastningsregister in till nämnden, men utdragen överlämnades inte till ny chef i samband med chefsbyte och sparades därmed inte enligt gällande regelverk.

Nämnden uppger att man reviderat verksamhetens rutin och förtydligat att föreståndares registerutdrag sparas av anställande chef.

Angående brister i inskrivningsförfarandet

Vad gäller påtalade brister i inskrivningsförfarandet har nämnden 2025-09-09 uppdaterat den mall som ligger till grund för utförandet av inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömning. Förtydligande har gjorts att skriftlig bedömning ska göras utifrån tillgång till personal, personalens kompetens samt boendets utformning och hur barn och ungas behov av stöd kan tillgodoses.

Underlag

- IVO:s beslut daterat den 14 november 2025, aktbilaga 41.
- Nämndens redovisning, aktbilaga 45.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Annelie Andersson. Inspektören Sara Berglund har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektören Camilla Swahnberg har varit föredragande.

Tjänsteskrivelse

2026-03-25

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2025/00267

Konsulentstödda familjehem 25058

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får information i ärende upphandling av konsulentstödda familjehem.

Beslutsunderlag

Beslutsprotokoll c

Utvärderingsprotokoll c

Beredningsansvariga

Lina Henriksson, upphandlare

Beslutet ska skickas till

Lina Henriksson, upphandlare

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Lina Henriksson
Upphandlare

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2026-04-08

---

§ 41

Diarienum: IFN-2025/00267

Konsulentstödda familjehem

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får information i ärendet upphandling av konsulentstödda familjehem.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att godkänna informationen.

Beslutsunderlag

Beslutsprotokoll c

Utvärderingsprotokoll c

Beredningsansvarig

Lina Henriksson, upphandlare

Beslutet ska skickas till

Lina Henriksson, upphandlare

Tjänsteskrivelse

2026-04-16

Individ- och familjenämnden

Diarienumr.: IFN-2025/00312

Upphandling LOU hemtjänst

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden fastställer upphandlingsdokumenten avseende hemtjänst och uppdrar till förvaltningen att fortsätta upphandlingsprocessen.

Ärendebeskrivning

I september 2025 beslutade kommunfullmäktige att byta upphandlingsform för hemtjänst i Umeå Kommun – från lag om valfrihet, LOV till lag om offentlig upphandling, LOU. En tidplan för arbetet beslutades i äldrenämnden i oktober och förstudiearbete inleddes. Förstudien presenterades i äldrenämnden i februari 2026.

Ett arbete har pågått med att ta fram upphandlingsdokument för ny upphandling enligt LOU. Upphandlingsdokumenten omfattas av sekretess fram till dess att de publiceras för anbud.

Beslutsunderlag

Avtal Hemtjänst LOU, inklusive bilagor
Upphandlingsföreskrifter
Upphandlingsdokument

Beredningsansvariga

Carina Nylander, samordnare
Patrik Sandström, upphandlare

Beslutet ska skickas till

Patrik Sandström, Upphandlingsbyrån

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef